

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravištva prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5:50
na mesec	1:90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: pterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6:50
na mesec	2:30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7:00
na mesec	2:40

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakca. Upravištvo: Knaifova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Pripravljeno postavolomstvo.

Na dnevnem redu današnje seje deželnega zbora so med drugimi tudi poročila verifikacijskega odseka o deželnozbornih volitvah in tudi poročila, naj se razveljavita mandata deželnih poslancev Lenarčiča in Višnikarja.

Predlog na razveljavljanje Lenarčičevega in Višnikarjevega mandata je brezstransko postavolomstvo in je golo nasilstvo, ki nima nobene pravne podlage. Klerikaleci se pripravljajo, da izvrše zločin, ki naj pokaže najširši javnosti, da klerikaleci lahko store, kar hočejo in da je njih moč tako velika, da lahko po-teptajo in opljujejo tudi postavo, ne da bi jim mogel to kdo zabraniti.

Predlog na razveljavljanje Lenarčičevega in Višnikarjevega mandata osvetljuje z bengalično lučjo, kakšnim ljudem je kmetska nevednost poverila v deželi javno oblast in priča jasno, da klerikalna večina deželnega zbora nima pojma o svojih postavnih in moralnih dolžnostih.

Poznamo to pokvarjeno družbo, ki se imenuje klerikalna stranka. Tolpa spekulantov je to, ki se je z duhovniško pomočjo prerila do korita, kjer žre in si polni žepa. Kakor vsaka korumpirana stranka tudi klerikaleci ne poznajo nobene meje; ljudje take baže, kakršni so zbrani v klerikalni stranki, si predstavljajo pretep in ker imajo v deželnem zboru večino, si domišljajo, da smejo vse pobiti in poklati in iti do skrajnosti. Še v sanjah jim ne hodi na misel, da je njih prva dolžnost spoštovati zakone in pravice manjšine. Njih početje spominja na kako cigansko tolpo, ki se polasti polne kašee in tam pije in je in divja do brezumnosti.

Dve okolščini dajeta klerikalnem pogum, da sedaj, ko so v večini, divjajo kakor blazni.

Prva teh okolščin je podpora, ki jim jo daje deželni predsednik Schwarz. Kar je v človeških močeh, vse stori Schwarz, da podpre klerikaleci in si s tem kupi njih podporo za svoje osebne namene. Tako daleč se upa baron Schwarz, da postopa v korist klerikalnem celo tedaj, če ga to spravlja v direktno nasprotje z ministrstvom. Iz te zveze klerikalne stranke z baronom Schwarzem je za-

jel dr. Šusteršič pogum za svoj nastop v drž. zboru, ta zveza mu je dajala jamstvo, da se sme zanašati na podporo barona Schwarza tudi proti ministrstvu in ta zveza mu krije tudi sedaj hrbet, ko se pripravljajo vprijeti atentat, kakršnega razen italijanskih rokavljencev v istrskem deželnem zboru še ni storila nobena stranka v Avstriji.

Druga okolščina, na katero se zanašajo klerikaleci, je tisto prepričanje o »bombensichere Mandate«, o katerem je dr. Krek govoril v državnem zboru pred nekaj meseci.

Klerikaleci žive v prepričanju, da ima duhovščina kmetsko ljudstvo tako na vajehtih, da so jim mandati popolnoma zagotovljeni. Cesar duhovščina ne zmore, to pričakujejo od kmetske indolentnosti in nezavednosti. Žal, da je nekaj resnice v tem. Cesar ne stori pri volitvah duhovniška agitacija, to stori kmetska nezavednost. Priznati je treba bridko resnico, da je masa našega naroda v političnem oziru totalno depravirana in da nima nobenega zmisla in nobenega interesa za javne zadeve. Tisti ljudje, ki so danes tako svobodomiseln, da bi altarje podirali, so jutri fanatični klerikaleci, a ne morajo iz prepričanja nego zaradi dobička v tej ali oni obliki. Goriške volitve so to najbolj pokazale.

Ta moralna pokvarjenost v političnih zadevah daje klerikalnem gotovost, da smejo še za dobo več let računati na zmago pri volitvah in to jih dela preširne in brezobrazne tako, da se upajo celo teptati pravico in postavo.

Pri atentatu, ki ga klerikaleci pripravljajo za današnjo sejo deželnega zbora se bo tako jasno in očitno kakor še nikdar pokazalo, kako zaslonbo in varstvo imata zakon in pravica pri vladi. Klerikaleci se radi ponašajo s tem, da je deželni zbor v svojem lastnem delokrogu popolnoma avtonomen in da suverenski stori kar hoče. Sklicuje se pri tem na dejstvo, da v lastnem delokrogu storjen sklep deželnega zbora ne potrebuje nobenega odobrenja in da takih sklepov nobena oblast ne more razveljaviti. Toda to klerikalno naziranje o pravicah deželnega zbora ni pravilno. V lastnem delokrogu deželnega zbora storjeni sklepi res ne potrebuje nobenega odobrenja in tudi razveljaviti jih ne more nihče, ali zoper zlorabo moči zoper krščenje pravice in očitno postavolomstvo je vendar dana ena pomoč, to je raz-

pust deželnega zbora. Postavodajalna korporacija, ki se spozabi tako daleč, da prelomi postavo, deželni zbor, ki veljavnih postav ne respektira nego se drzne storiti političen zločin, ta je izgubil moralno pravico do eksistence in do izdajanja cesarske vlade je, da tako korporacija v imenu postav in pravice razžene. Klerikaleci se tega dobro zavedajo, toda njih upanje je, da bo baron Schwarz poslal dunajski vladi zanje tako ugodna poročila da jih bo ubranil vseh naravnih konsekvence pripravljane postavolomstva. Bomo videli, v koliko se uresničujejo klerikalna upanja.

Slovaški poslanec Hodža o ogrski krizi.

Poročevalec praškega agrarnega »Venkova« je imel pogovor z Milanom Hodžo, slovaškim poslancem v ogrskem parlamentu. Naravno se je pogovor sukal okoli ogrske krize. Posl. Hodža je postavil interesantno trditev, da ključ rešitve ogrske krize ni v Budimpešti temveč ga imajo češki poslanci, pred vsem agrarci in radikali. Monarhija stoji pred velikimi problemi, toda vsled nesrečne obstrukcije je dinastija prisiljena rešitev krize odlagati in delati redne koncesije madjarskemu šovinizmu. Proti Slovanom v Avstriji ne stoji toliko nemški šovinizem, temveč pred vsem vladni sistem, ki pomaga nadvladni nemštva v Cislajtani, in ta sistem je močna opora madjarskega sistema na Ogrskem. Po dolgih letih je dospela situacija na Ogrskem tako daleč, da se hoče celo krona energično postaviti proti panmadjarskemu sistemu in vpeljati splošno volilno pravico. Dinastija torej hoče zreformirati državo in začeti tam, kjer je korenina vsega zla, na Ogrskem. Stojimo torej pred rešitvijo državnih problemov.

Stvari na Ogrskem so dospole k bankerotu razrednega parlamenta. Dinastija — o tem ni dvoma — ima namen pokopati razredni parlament. Če dospe razdrapanja situacija avstrijske politike k miru — četudi proviziorno — ne bo imela dinastija strahu pred odločilnim bojem proti ogrskemu razrednemu parlamentu. V tem slučaju dobi Ogrsko izvenparlamentno vladno z Lukacem ali pa Khuen-Hedervaryjem, morda s Kristoffyjem v čelu. S programom

splošne in enake volilne pravice dobi ogrska vlada danes, ko že Košut in Apponyi nista več madjarsko-narodna bogova, temveč predmet odkritega sovražstva v madjarskem ljudstvu, od 413 ogrskih mandatov celih 350. Najdalje v enem letu bi Ogrska imela volilno reformo in na Ogrskem bi prišli na površje politični elementi, ki bi dosti pripomogli k pametni rešitvi narodnostnih vprašanj v Cis- in Translajtani. Če pa bo v dunajskem parlamentu zopet obstrukcija, in če bo na Dunaju avstrijska kriza trajala še naprej, če bo torej dinastija imela v avstrijski krizi težko stališče, je gotovo, da se vodilni dunajski krogi ne bodo bojevali proti dvema frontama naenkrat in v tem slučaju se porodi med dinastijo in ogrskim razrednim parlamentom nov kompromis. Madjarsko plemstvo napravi volilno reformo z dve- do triglasno pluraliteto in izjemnimi navedbami proti Slovakom, Srbom, Rumunom in sploh Nemadjarom. Panmadjarizem se povsne k novi sili. Najsilnejša opora nemškega šovinizma na Avstrijskem se znova okrepi za nedogledno dobo in slovaška veja českoslovankega naroda bo trpela naprej in slavnostni govorniki bodo deklarirali slavnostne govore o trpljenju ubogih Slovakov...

V bančenem vprašanju cesar ne popusti, ker je rešitev tega vprašanja stvar dogovora med obema vladama, dunajsko in peštansko.

Kar se vojaških vprašanj tiče, stoji minister Schönauich še vedno na dogovoru, ki ga je ratificiral lani po aneksiji z grofom Andrassyjem. Največja nevarnost v rešitvi ogrske krize je zunanji minister grof Aehrenthal. Mož hoče živeti od enega dneva do drugega. Za to ceno, da je bila koalicijska vlada ogrska slepo orodje v njegovih rokah pri divjanju na Hrvaškem in za to ceno, da koalicijska vlada obljubi nove vojaške izdatke, je bil doslej vedno pripravljen spustiti izpred oči ta fakt, da ima površna rešitev ogrske krize v sebi zarodek novih in v bodočnosti vedno ostrejših ogrskih kriz.

V razrešitvi ogrske krize sta — kar se tiče oseb — dve možnosti. Prva je, da bi Lukacs s Košutom sestavil kabinet. Skoro gotovo pa bi se Lukacsev poskus razbil ob volilni reformi, kajti Košutova stranka hoče reformo z ozirom na svoje strankarske interese. In v zadnjem trenutku bi se kot deus ex machina pojavil spet kak Justh in pripravil kabinetu

in reformi padec. Košutova stranka v resnici demokratične volilne reforme ne bo akceptirala.

Druga eventualnost je pa koncentracija dualističnih strank (seminšestdesetnikov, torej Wekerle, Tisza, Andrassy) s klerikalno ljudsko stranko. Vendar sta obe eventualnosti take, da bi vsaka od njih prinesla seboj še hujšo krizo. Iz tega vzroka se govori tudi o izvenparlamentnem kabinetu, ki bi šel v volilni boj s programom poštene volilne reforme proti Košutovski demagogiji in proti gospodarskemu vplivu plemstva na volilce.

Govori se, da hoče krona splošno, tajno in enako volilno pravico oktroirati. Če se na Dunaju na to resno misli, ni znano, koliko pa je gotovo, da se koalicijske stranke tega zelo boje. Odlični član Andrassyjeve stranke je dejal: »Mi bi bili v najnevarnejši situaciji, ko bi kaka vlada oktroirala demokratično volilno reformo. Zaman bi dopovedovali ljudstvu, da je oktroj nezakonit, da je absolutističen, zaman bi mu pravili o madjarski državni vojski, o samostojni banki. Ljudstvo bi volilno reformo akceptiralo brez premišljevanja o tem, ali jo je dobilo na zakonit ali nezakonit način.« Obenem z volilno reformo bi vlada poddržavila administrativno, in to bi zadostovalo, da bi se niti eden od komitatnih uradnikov ne postavil proti vladi vkljub vsem ustavnim garancijam.

Mestna hranilnica ljubljanska.

Ob njeni dvajsetletnici.

VIII.

Unanji uplivi in pritiski.

Ko je začela »Mestna hranilnica ljubljanska« l. 1889. poslovati, bili so je veseli vsi rodoljubni Slovenci, saj je vsakdo vedel, da bo de la imela veliko korist dežela. Hranilnica ni bila zasebna, ampak občinska naprava, ki se je tikala vseh Slovencev. Le nekdo pa je vendar bil v deželi Kranjski, ki je ob njenem rojstvu gledal na njo z zavistjo. Ker ji drugače ni mogel škodovati, pa jo je obrekoval pred svetom. Bil je to tedanji »Laibacher Wochenblatt«, za katerega so pisali uradniki »Kranjske hranilnice«, namreč so to ravno tisti gospodje, ki se danes jokajo, da

LISTEK.

Ugnane levinje.

»Ven z žensko volilno pravico!« Ta glas doni na angleškem, Skotskem in Irskem že več let. Zlasti v zadnjih dveh letih je gibanje za žensko volilno pravico zadobilo na Angleškem tako dramatičen značaj, da so mu začeli listi posvečevati resno pozornost.

»Sufragistke«, kakor se imenujejo volilno pravico zahtevajoče ženske, so vsekako jako temperamentne. Začele so svojo agitacijo najprej s časopisi. Ker se ni nihče zanje zme-nil, so začele prirejati shode, ki so bili navadno silno burni in so potem šle na ulice in vprižarjale demonstracije. Ker ti obhodi in te demonstracije niso dosti zalegle, so vrle sufragistke vprižorile demonstracijske obhode na konjih naposled napadle celo parlament. Imele so ljute borbe s policijo in procese in doživele prav trde obsodbe, a udale se niso in niti za las niso odnehale.

Borile so se res, kakor levinje in ko so sedaj prišle v zapor, so poskusile nadaljevati svojo vojno s prostovoljnimi stradanjem. Ničesar niso hotele uživati, odločene so bile za svojo idejo v ječi lakote umreti.

Torej ruski sistem. Ruski revolucionarji so s prostovoljnimi stradanjem poskušali doseči ne osvobo-

jenje marveč le bolj človeško ravnanje in človeške ječe; angleške sufragistke so pa hotele doseči s stradanjem osvobođenje iz ječe, kajti ječa sama je po zatrdilu poučenih listov na Angleškem bolj podobna hotelu, kakor kaznilnici.

Sufragistke v ječi so se torej odločile za stradanje in tako so bile prepričane o svoji končni zmagi, da so njih glasila obsipala jetniško upravo in vlado z najhujšim zasmehovanjem in jim prorokovala nesmrtno blamažo.

Toda flegmatična angleška justicijska uprava se ni zmenila za to zasmehovanje in je razkačene levinje tudi resnično ugnala. Nevstrašne sufragistke, ki so se s pestmi borile s policaji in iztrgale tolikim policajem brke in brade, so mislile, da bodo z želoledem premagale moško tiranstvo, a so klavarno podlegle.

Jetniška uprava je ravnodušno pustila sufragistke nekaj dni stradati, potem pa jih ni izpustila iz ječe, kakor so vrle amaconke pričakovale, nego je začela drugo prakso.

»Če je mogoče bolnike na umeten način hraniti, bo to mogoče tudi s sufragistkami«, si je rekla jetniška uprava in se je takoj lotila tega sistema prehranjevanja. In jetniška uprava je bila odločena iti do skrajnosti.

»Čestita dama, navadno zavziva jo ljudje hrano z ustni; težko bolnim ljudem pa se dovaja tudi od nasprotne strani — kako želite biti hranjene?«

Tako približno je govoril pooblaščenec jetniške uprave, ki je imel naročilo pripraviti zaprte dame do življanja potrebne hrane tako ali tako... In imel je precej uspeha. Jetnice sicer same niso ničesar nesle v usta, a dale so se pitati; raje še tako, kakor tako...

Socijalni demokratje so stranka, ki ima dolžnost, da se ne sme nikdar smejeti. Hudi so socijalni demokratje vedno hudi in vedno grme. Tudi zaradi umetnega hranjenja sufragistk so se grdo razjezili v angleškem parlamentu sprožili celo debato. Govorili so o krutosti in surovosti jetniških organov, o nečutenem nasilstvu in o sramoti, ki si jo je nakopala s tem početjem staroslavna Angleška.

V svoji trmoglavni krutosti so spravili hrabre borilke za žensko volilno pravico v smrtno nevarnost — je deklariral socijalistični govornik, na kar mu je minister Gladstone zaklical: »Oprostite, danes smo jih dali tehtati; vse so se zredile...«

V ječi so se z umetnim hranjenjem levinje ženske volilne pravice še zredile. Umetno pitanje s takim uspehom to je hud udarec za gibanje sufragistk. Dolej so na svetu umetno pitati samo gosi in da je angleška justicijska uprava ta sistem uveljavila tudi za levinje ženske volilne pravice in jih tako izpostavila zasmehu ter takorekoč izročila karakaturistom to je upravljalno. Uboge ugnane levinje!

Templ passati.

Vladimir Levstik.

VI.

Čolnič na Savinji. Odkod se rode otroci? Sosedov junček. Spol in pohota.

Odrasli človek je rad futurist; njega skrbi najbolj: kam hodim? Otrok pa še ne opaža vesoljnega teka reči ter si mnogo česče zastavlja vprašanje: Odkod prihajajo, vsi kar jih je? — Zase ne vprašuje: njemu se zdi naravno da je tu.

Vsakdanja — kdo ve, če tudi hvalevredna? — raba vzgoje razpolaga v deželah kulturne Evrope z najmnogovrstnejšimi pravljicami, ki teše otroško domišljijo, dokler je namesto očeta in matere ne pouči slučaj ali pohujšanje.

Prihoda prve sestre se deček ni jasno spominjal. Ko mu je babica — suha in dolga ženska, ki se je hranila z vinom, pečenko in kurjo juho — pokazala drugo, so je čudom začudil ter hotel vedeti, odkod jo ima.

»Mama jo je kupila«, je dejala babica.
»Od koga jo je kupila?«
»Od mene pač!«
»Pa zakaj od vas? Če je od vas, je sploh ne maram; nesite jo s seboj.«
»Zakaj je ne maram od mene?«
»Grde roke imate«, se je upiral deček, ki so se mu izna nerazložljivega čustva studile babičine roke.

»Saj ni moja«, je tolažila babica, »jaz sama sem jo dobila.«
»Od koga ste jo kupili vi?«
»Nisem je kupila, zastonj so mi jo dali.«
»Vam? Pa kdo?« je poizvedoval mali.

»Po Savinji se vozijo angeljci v zlatih čolničkih; na čolničkih imajo posteljice, na posteljah majhne otroke...«

Ta hip je sestra zavekala in babica ni utegnila pripovedovati.

»Čolnički na Savinji —? Pa da bi angeljci dajali majhne otroke babicam, ki imajo grde roke?« je dvojil deček. »Pa da bi angeljci — takšne otroke? Saj to ni nič lepega: drobno je, véka, venomer rumeni povoje in diši — o, fejš!«

»Vi!« se je obrnil k ženski. »Zakaj je mama bolna?«

Babica, kakor da ga ni slišala. Deček je ugibal še nekaj dni in je naposled sklenil, da ne verjame povesti o čolničkih. Nato je pozabil to vprašanje, in ker ni dobil nobene sestrice več, je izostala prilika, da bi ga vnovič prijala radovednost.

Pod sosedovim kozolcem je bila krvavo.
»Kaj ste počeli?« je vprašal mali tovariša, sosedovega fanta Anzo.
»Junčka smo popravili.« je me-nil Anza.
»Kako ste ga popravili?«
»Rezali smo ga.«
»Kam ste ga rezali?«
»Ne vem.« je skomizgnil Anza.

je »Mestna hranilnica ljubljanska« tako zaslovela. Obrekovali so upravo »Mestne hranilnice«, a zavodu pogin proročali. Radi bi ji izpodkopali zaupanje pri občinstvu, ali niso mogli. Nemci so dobro slutili, da bodo Slovenci vzgojili zdravega in močnega tekmeča. Zgodovina je to potrdila.

Dasi je »Mestna hranilnica ljubljanska« občinska naprava, ki je in bode v korist vsemu meščanstvu brez izjeme, torej Slovincem in Nemcem, kajti za občekoristnimi in dobrotvornimi ustanovami bode razbremenjala slovenske in nemške davkoplačevalce, vendar ji Nemci niso bili nikdar naklonjeni. Tako se je zopet obistinila stoletja stara resnica, da Nemci v Ljubljani, kamor so se priseljevali, niso bili nikdar mestoljublji, ki bi skrbeli za blaginjo mestne občine, ampak so imeli pred očmi vedno le koristi svojih ljudi. Sijajno nam to dokazujejo velika darila, s katerimi pospešujejo velenjsko propagando v naši deželi in dalje do sinje Adrije.

Leta 1889. do 1893. bila je »Mestna hranilnica« ljubljanska edina slovenska hranilnica na Kranjskem in je bilo torej naravno, da so se vse slovenske uloge, kar jih je bilo narodnemu zavodu namenjenih, vanjo stekale. Ali ko so se začele baš po njenem vzgledu snovati enake hranilnice po mestih na Kranjskem, v Kranju, Novem mestu, Radovljici, Krškem in Kamniku, to je širila dežele, kjer je imela ona sama svoje ulagatelje, ni bilo to brez vpliva na njo. Slovensko hranilništvo se je decentralizovalo. Sodišča, ki so dosihdob bila vezana le na Ljubljano, nalagala so denar nedoletnikov in varovancev ter vobče sodno oskrbovani denar v hranilnicah svojega sodnega okoliša, vsled česar se je krog njenih vlagateljev krčil. Naravno je bilo, da so se tudi domačini držali domačih hranilnic. Bilo je to vsakomur prav: krepila so se vsa mesta slovenska na Kranjskem, a »Mestna hranilnica« ljubljanska je tudi napredovala.

Potem se je začelo krepko razvijati zadružništvo v Ljubljani (Ljudska posojilnica, Vzajemno podporno društvo itd.) in po deželi, in to zadružništvo je procvetalo na račun hranilnic, osobito »Mestne hranilnice« ljubljanske. Ali ker gre vsaka stvar le do neke meje in ker je »Mestna hranilnica« ljubljanska uživala in še uživa neomejeno zaupanje svojih rodoljubnih vlagateljev, nastal je mir, v katerem se vse hranilnice in zadruge, ker imajo vse dosti, srečne čutijo. Več let ni bilo miru. Danes se ne bomo motili, ako trdimo, da se je pri slovenskih denarnih zavodih, pri hranilnicah in zadrugah, izvršila politična razvrstitev.

Tega, kar sploh imenujemo krizo na gospodarskem polju, ni imela »Mestna hranilnica« ljubljanska. Kriza je to, ako ulagatelji navaljujejo na zavod in dvigajo velike svote. Tako upliva neugodno na hranilnice potresi, slabe letine, vojška ali strah, da v kakem denarnem zavodu ni zdravo gospodarstvo in da radi tega ni denar varno naložen.

Velikonočni potres leta 1895. je provzročil ljubljanskim meščanom mnogo skrbi in škode, a posebno je vznemiril kmečko ljudstvo, ki je mislilo, da je najvarnejše, ako se denar dvigne iz hranilnice in potem doma shrani v nogavicah in skrije kje v podstrešju. Zgodilo se je, da so iz ene vasi priromali vsi ulagatelji

v Ljubljano in prestrašeni stopili v hranilne prostore. Videlo se jim je na obrazih, da jih muči strah. Dejali so, da se bode Ljubljana porušila in pogreznila. Res se je vsak čas Ljubljana stresla, ali naši ljudje so se dali pomiriti in si dopovedali, da je Ljubljana ne bode porušila in da je najvarnejše, ako puste denar v hranilnici. Doma ni varno, ker ga lahko kdo ukrade. Velikonočni potres torej ni imel nobenih zlih posledic za hranilnico. Bilo jih je nekaj, ki so se preveč bali. Ti so dvignili svoje uloge, ali jih takoj prinesli nazaj, ko se je zemlja pomirila.

Dne 5. oktobra 1908. se je priklopila Bosna in Hercegovina naši državi, vsled česar so se zelo poostrele razmere med Avstrijo in Srbijo. Naši vojaki so se trumoma prevržali na južne meje, Srbija je tudi klicala vojake pod zastave, ni torej čudo, da so širši sloji mislili, da je vojna neizogibna. Avstrijo je to oboroževanje stalo mnogo denarja, danes vemo, da 265 milijonov kron, in ljudje so mislili po svoje, da se bode država lotila hranilnic, ako pride v hude stiske. Tako so ljudje splošno sodili, in zato ni čudo, ako se jih je prijel strah. Ali tudi sedaj se je pokazalo, da si ljudje dajo dopovedati. Verovali so v pupilarno varnost hranilnice in da nihče drugi ne more dvigniti denarja iz hranilnice, kakor samo tisti, ki ima uložno knjižico, ali se sicer izkaže, da je lastnik knjižice. In ko je še potem državna vlada izjavila, da se ne bode nikdar polastila tujega premoženja in da tudi nima nobene pravice v to, pomirili so se ljudje. Dali so si dopovedati, da do njihovega premoženja res nima nihče drugi pravice in da je najvarnejše, ako se pusti denar v hranilnici. Seveda so bile tudi izjeme, ker je ljudi, katerim sploh ni moglo ničesar dopovedati, ali tudi ti so se skoro vrnili in zopet zaupali hranilnici svoje premoženje.

Ta kritični položaj je zopet hotel nekdo v naši deželi izkoristiti. Strah pred vojko se ne da kar tako pregnati. Nemški listi so pisali, da Srbija ni nič prida, tudi kralj Peter ni nič prida, ker slabo gospodari in preveč političkuje in preveč z Rusi drži, da je torej Srbija država, ki ni nobenega kredita vredna. To natolevanje so porabili ljubljanski Nemci, ki niso bili nikdar prijatelji naše dežele, in so vrgli v graškem listu »Grazers Tagblatt« v svet debelo bombo, s katero so mislili uničiti »Mestno hranilnico ljubljansko«. Raztrobili so širno sveto, da je »Mestna hranilnica« ljubljanska posodila srbskemu kralju 10 milijonov kron! To je bilo zvito premišljeno, imelo je namen, škodovati Slovincem, a vlada se vendar ni ganila, da bi tako zlobno izmišljeno vest pred tiskom zadušila in nevarnost preprečila. Četudi vsak razsoden človek ve, da nobena hranilnica ne sme po pravilih razposajati denarja v inozemstvo, vendar so Nemci s to zlobno vestjo namerjali, razburiti slovensko ljudstvo, a zavodu izpodkopati zaupanje. Seveda se jim to ni posrečilo, ker je ljudstvo spoznalo njih zlobno nakano. Mi pa to beležimo, da se vidi, da se borimo z nepoštenim sodeželanom.

Dežela Kranjska, ki je del naše slovenske domovine, naša pokrajina, ima stare neprijatelje. Več kot pol milijona Slovincem bije tu gospodarski boj z neznanim peščico Nemcev. To je naraven boj, ki se mora dobojevati. To je zakonit boj. Lanski 20. september je ta boj znatno

pospešil. Narodna zavednost prešinila je širše sloje. V Ljubljano so prihajali ljudje, ki so govorili, da nikdar več ne prestopijo praga nemške hranilnice. Bili so to kmetje in kmetice, ki so provzročile velikanski preobrat na našem gospodarskem polju. Začrtala se je sama ob sebi natančna meja med slovenskim in nemškim in med tem, kar koristi slovenskemu narodu. Naš kmet je spoznal svoje prijatelje in neprijatelje, a to spoznanje je prineslo slovenskim hranilnicam in zadrugam 30 milijonov kron, to je lepo premoženje, katero je slovenski kmet prenesel iz nemške hranilnice v slovenske denarne zavode. To je največji denarni preobrat, ki se je izvršil doslej v naši deželi.

Zgodovini hranilnic je takih preobratov malo znanih. Leta 1903. je imela Češka hranilnica v Pragi hude čase. To je tudi nemška hranilnica. Naval je trajal le mesec dni, in sicer od 20. februarja do 19. marca, in so v tem času dvignili češki ulagatelji 41 milijonov kron. Ker pa ima ta hranilnica še zdaj 214 milijonov kron ulog, ni bil to za njo prehud udarec.

Ako kdo kaj izgubi, vedno premišlja, kaj bi storil, da bi to, kar je izgubil, zopet nazaj dobil. In »Kranjska hranilnica« v Ljubljani je hotela pokazati svojo nemilost slovenskemu ljudstvu in si je v to izmislila tri načrte. Najprvo je odpovedala osebni kredit slovenskim posestnikom, trgovcem in obrtnikom, dalje je opustila zastavljalnico in naposled je namerjala škodovati slovenskim hranilnicam.

Odpovedavši Slovincem osebni kredit, spravila je »Kranjska hranilnica« v Ljubljani mnoge v trenutno stisko in v velike troške, ali jih ni uničila, kajti »Mestna hranilnica« ljubljanska jim je podala roko pomočnice. Tu torej Slovincem ni mogla škodovati. Potem je opustila zastavljalnico, da bi pahnila od sebe tiste revne Slovence, ki so pri njej za visoke obresti zastavljali svojo revščino. Ni imela nikdar dobrega srca za nas Slovence. Zastavljalnice so dobrodelna naprava, namenjena res takim ljudem, ki morajo večkrat radi bede zastavljati najpotrebnejše stvari, da kupijo otrokom kruha. Ali »Kranjska hranilnica« nima srca za reveža. Mestna občina ljubljanska je vzela pod okrilje svoje meščane, ustanovivši jim svojo mestno zastavljalnico. Tako se je vse rešilo. Potrjujemo samo, da se še nobeden denarni zavod ni tako nevaležno vedel proti svojememu občinstvu, kakor »Kranjska hranilnica« v Ljubljani proti Slovincem.

Pri vseh naših hranilnicah je bila veljavna obrestna mera za uloge po 4%. Nepričakovano pa je Kranjska hranilnica v Ljubljani zvišala to obrestno mero na 4 $\frac{1}{4}$ %. Zanimivo je, da ni tega storila iz ljubezni do slovenskega kmeta. Glavne ga uroka je iskati mnogo globlje. Hotela je sicer zopet pridobiti slovenske ulagatelje, ali pred očmi je imela še večji cilj. Mislija je, da slovenske hranilnice obdrže staro obrestno mero po 4%, torej da je ne zvišajo na 4 $\frac{1}{4}$ %. Ako bi se to zgodilo, potem bi Kranjska hranilnica dobila zmago. Sirotinski in sodno oskrbovani denar moral bi se nalagati, oziroma prenesti v hranilnico, kjer ne se več obresti. Pristojne oblasti bi pač morale za to skrbeti in zastopati koristi nedoletnikov in varovancev. Posledica bi bila, da bi se denar dvignil iz slovenskih hranilnic, v pr-

vi vrsti iz Mestne hranilnice ljubljanske, in bi se prenesel v Kranjsko hranilnico, katera bi dajala najvišje obresti. Tako bi si Kranjska hranilnica opomogla, njene uloge bi se v treh, štirih mesecih pomnožile za kakih 10 milijonov kron, morda še za več.

Naklep ni bil napačen. Ali kar zna storiti sosed, to zna vsak sosed. Istodobno z dnem 1. meseca julija 1909. zvišala je tudi Mestna hranilnica ljubljanska uložno obrestno mero od 4% na 4 $\frac{1}{4}$ %. Odvrnila je s tem od sebe veliko krizo.

Vabilo na SHOD narodno-napredne stranke

ki bode
v nedeljo, dne 10. t. m.
ob 11. uri dopoldne
„pri Robenčku“ na Glincah.

Na shodu poročata
župan in državni poslanec Ivan Hribar in deželni odbornik dr. Ivan Tavčar
Somisljeniki iz Viča in okolice, pridite vsi na ta važen shod!
Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Obvarujte Luško dolino pred katastrofo!

Ob deželni cesti med Grosupljem in vasjo Krko se razprostira blizu $\frac{1}{2}$ km široka in komaj 2,5 km dolga kotlina, imenovana Luška dolina. Na njenem severnem koncu stoji vasica broječa kakih 40 hiš in ta vasica tvori samostojno, menda najmanjšo občino na Kranjskem. Lučam nasproti zapadno se dviga gorska kopa, splošno Bukovje zvana. Ona loči Luško od Rodenske kotline, v katere spodnem koncu so velikanske jame nabiralnice skoro celega povirja Krke. Smo že govorili o njih, a vspricho namenu teh vrstic treba sledeče ponoviti: Še pred kakimi 40. leti so bile v R. kotlini velike povodnji, segajoče do in čez Grosuplje, ovirajoče ves javni promet na ti strani. Nasprotno pa v Luški dolini tedaj še niso poznali takih povodnj. Ko pa so l. 1888. iztrebili, deloma iztrebili zatočne jame v tostranski dolini, glej, se je situacija nenkrat predrugačila. Izostale so velike povodnji tostran, a pojavile so se tembolj onstran Bukovja, torej v Luški kotlini. Od kod ta izprememba? Naravna je. Ves svet tod okrog je kraškega značaja, med Radensko in Luško dolino so morali že davno obstati podzemeljni rovi, po katerih je teklo povirje Krke po obeh straneh hriba doli proti izviru pri Gradcu blizu vasi Krke. Dokler zgornja Zatočnih jam ni bila izstreljena; je voda le počasi se odtekala onostran proti Lučam, zato pa zaostajala v svoji dolini razprostirajoči se proti Grosupljem nazaj. Kakor hitro pa je bila ovira odstranjena, — in to se je kakor rečeno zgodilo l. 1888. je vodna sila dobila prosti odtok do in po svojih lastnih globokih notranjih rovih in tako je izbruhnila onostran v Luško dolino, kjer se na obronku hriba skoraj nasprotno od zatočnih jam nahačajo istotako večje jame izbruhalnice. In na ta način so Lučani prišli do vsakoletnih perijodičnih povodnj, med tem ko so se jih sosedje na nasprotni strani po večini že iznebili. Ti razlagi se sicer upirajo takozvani strokovnjaki; toda naj nam ne zamerijo, če v tem slučaju preje in bolje vjamemo domačinom, ki so vzrastli, ki žive in vsled povodnj trpe v Luški dolini. So sicer Lučanom hoteli pomagati na ta način, da so jim sredi doline izkopali 30 m globok in 10 metrov širok požiralnik, ki naj bi požiral vodne sile preplavljajoče vas in celo dolino. A Lučani sedaj trde, da je bil denar za to delo naravnost ven vržen. Ne vem če to odgovarja resnici, vem pa iz lastnega prepričanja, da ko sem prišel ob letošnji zgodnji poplavi v Luško dolino, ne bi bil tega požiralnika mogel zaslediti, da me ni župan sam nanj opozoril, kazaje kraj velikega vrtince preko katerega je voda bruhala nemoteno naprej. Povodnji trgajo bore kose polja in travnikov, vaščani so okrog hiš obkoljeni z vodo, poplave se pojavijo nagloma, lanske leto n. pr. avgusta meseca je taka poplava uničila zadnje bilke že pokosenega sena. Nekoč ko sem preiskoval Luške jame, so prišli domačini k meni pa so mi rekli: »če ne bomo dobili pomoči, bomo te jame kar zabili in zazidali.« Pojasnil sem jim, da bi bil tak sklep usodepoln, za onostransko dolino go-

tovo, ker bi zpet znova se pojavile povodnji, ali izključeno tudi ni, da zadene tudi Luško dolino samo katastrofa hipnega izbruha vodne sile kje sredi doline, ki stoji pravzaprav nad podzemeljskim jezerom. Nasvetoval sem jim torej, naj se obrnejo do svojega poslanca s prošnjo za hitro odpono. Zvedel sem nato ves dolgi križev pot njihovih tozadevnih prošenj za uravnavo odtoka proti hribu, ki dolino loči od izvira Krke. Zvedel sem tudi, da je deželni odbor za to uravnavo določil 270 K, torej svoto, o kateri je nek ponudnik izrekel: še za pesek ni zadosti. Govori se tudi, da so pri deželnem odboru gospodje, ki jim to in tako ljudsko gorje ni posebno pri sre. Zdaj pa ko ima celo to zadevo v rokah dež. poslanec g. Mandelj, z gotovostjo pričakujemo, da bo vsaj on storil svojo dolžnost. Sicer se je bati, da bodo Lučani že sedaj, ko jim prete nove poplave res segli po samopomoči, podgovornega za nje posledice smatramo že danes deželni odbor.

Fr. Pirce.

Somisljeniki! Naprednjaki!

Vabilo na SHOD

narodno-napredne stranke,
ki bode
v nedeljo, 10. oktobra ob 8. zjutraj
v Gerbecovi hiši na Igu.

Dnevni red:
1.) Politični položaj. Poroča deželni poslanec dr. Novak.
2.) Organizacija narodno-napredne stranke. Govori dr. Oton Feitich-Frankheim.

S shodom je združen
ustanovni občni zbor
„Nap. političn. in gospodarskega društva za Ig“
Naprednjaki, storite svojo dolžnost
... in pridite vsi na shod! ...
Pripravljalni odbor.

Deželni zbori.

Nižje Avstrijsko.

Dunaj, 8. oktobra. Vzrok, katerega je v današnji seji dež. predsednik navajal proti zakonu Axmann - Kolisko, je ta, da bi tak zakon nasprotoval § 6. drž. šol. zakona. Sicer pa, je dejal dež. predsednik, bi tak zakon ne imel posebnega pomena, kajti upravno sodišče jel. 1904 izreklo, da poleg Nemcev na Nižje Avstrijskem nobene narodnosti ni naseljen in češki jezik ni v deželi navaden. Nato se je izvolila komisija 20 članov, ki se bo pečala s temi vprašanji.

Koroško.

Celovec, 8. oktobra. Deželni zbor je sklenil izvoliti permanentni osek, ki bo izdelal nov občinski volilni red. Dalje se je izvolil danes nov deželni odbor. Izvoljeni so razun enega vsi dosedajni deželni odborniki. Jutri bo dež. zbor odgođen.

Politični položaj.

Državni zbor.

Dunaj, 8. oktobra. Dne 20. oktobra se snide zopet držav. zbor. V tork se bo pečal ministrski svet z bližajočim se zasedanjem parlamenta. Pred zasedanjem ne bo nobene rekonstrukcije kabineta, kakor se je to od nekaterih strani slišalo; baron Bienenrth bo s svojimi dosedanjimi ministri skušal spraviti parlament v tir. Kakor se čuje, takoj po konstituiranju apeliral na poslance, na kar bo najbrže sledila politična debata. Bienenrthovi poskusi se seveda presojajo povsod zelo skeptično. Ker namerava vlada zopet predložiti jezikovne načrte, kakor javlja korespondenca »Centrum«, bodo pač čehi tem predlogom napovedali ravno tako odločen boj, kakor v zadnjem zasedanju. Pripravljajo se tudi novi nujni predlogi, med njimi predlog na spremembo drž. šolskega zakona.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 8. oktobra. Vest, da odločitev ni padla niti danes v avdienci Wekerlovi pri cesarju, je vzbudila tu veliko vznemirjenje, kajti s tem se je kriza zopet zavlekla in poostрила. Stranka neodvisnosti bo porabila vsa parlamentarna sredstva, da pospeši odločitev. Stranka ima za dva tedna izdelan svoj akcijski program in ne bo pod nobenim pogojem privolila v to, da bo državni zbor zaključen dokler traja kriza.

Budimpešta, 8. oktobra. Danes je bila seja zbornice, ki pa je bila zelo slabo obiskana. Od vlade je bil navzoč samo Košut. Seja ni bila

v istem dvomu. »Nisem videl, ker so me oče nagnali.«

»Zakaj so ga neki rezali? Saj ga boli,« je ugibal deček.

»Zato, da bo junec; vol bo zdaj.«

»Ali drugače ne bi bil?«

»Drugače bi bil bik ...«

»Ah, tako.«

Doma je vprašal:

»Ata! Zakaj bi bil sosedov junček bik, če ga ne bi bili rezali?«

»Kdo ti je to dejal?« se je ogrožil oče.

»Grmovski Anza ...«

»Povej mu to: ata so rekli, če ti bo Grmovski Anza še katerikrat pravil takšne reči, bo v šoli zaprt!«

»Zakaj?«

»Molči! To je greh ...«

Deček ni več vpraševal. Toda opazoval je in si polagoma zapomnil razliko med bikom in volom.

»Mama,« je vprašal nekoč. »Ali je človek popravljen?«

»Kako — popravljen?«

»Kaj bi bil človek, če bi ga popravit?«

Strmenje in osuplost. Nato:

»Tiho bodi — Sramuj se, to je greh ...«

Drugič je vprašal:

»Mama, kaj ne, da dobi naša Sivka telčka?«

»Dobi ga.«

»Zato je tako debela! Ali ga ima v trebuhu?«

Zadrega. Deček je videl, da —

»Mama, in kje ima mati otroka?«

»Molči, to je greh ...«

»Če ima Sivka telčka v trebuhu ...«

»Otroka prinese štokrlja!« je dejala mati ježno.

Aha! Zdaj je bila že štokrlja!

— Štokrlja — čolnicek, čolnicek — štokrlja, kaj je to? Deček je tekoma časa slišal še na tučate pravljice. Naposled mu je stara ženica — beračica razložila.

»Mama je bila uboga,« je dejala na koncu.

»Da,« je pritrdil mali, in ni si mislil zlega.

Za Moniko je prišla druga Mica. Mlada je bila in razposajena. Vešhisi je zlezla na svojo postelj, zasmejala se z zdravimi, širokimi zobmi, stisnila krilo med krepka bedra ter se pred otroci postavila na glavo.

Vsem je ugajalo.

Mali je šel večkrat z očetom na izprehod. Nekoč sta se vračala proti domu. Nebo je krvavelo, veter je hladil čez opaljane njive, komarji so obletavali ozko brv. Onostran potoka je oče obstal in vprašal po dolgem molku, strogo mu zroč v oči:

»Ti, mali, povej po pravici! — Kaj delaš z Mico?«

»Kaj ...« Deček ni razumel vprašanja.

»Kaj delaš z Mico, pravim!« je dejal oče z jeznejšim povdarkom, in sum se mu je zarisal na obrazu.

»Kaj delam z Mico? Ničesar ne delam.«

V njegovih očeh ni bilo laži, oče je videl in verjel. Prijel ga je za roko, hodila sta dalje.

Oče je molčal. Čez sto korakov je zopet obstal, pogledal malega in rekel s presekanim glasom:

»Mali, čuj! Ako katerikrat izvem, da počenjaš z Mico nesramnosti, ni — si več moj sin! Zapomni si ...«

Deček je molčal. Nekaj odurnega se je znašlo v prsih; grelo je in tiščalo obenem.

Ko sta bila prvič z Mico na samem je bil prosil, naj se postavi na glavo, ne da bi stisnila krila.

Od tistega izprehoda z očetom se je vračala pohota med njegove misli in ni izginila, dokler se mu ni čez dolgo razodela bridka komedija, ki jo igra s človekom spol. Nato je sovražil bridko komedijo spola, navzlic grehom, ki jih je grešil, dokler je ni odpustil naravi v tisti uri, ko mu je vesoljstvo povedalo: Pohota v človeku ni drugega, nego je v meni, v mojem kamenju, v strelju, v oblakih, v vodah in v rasti zelišč, v drhtljajih mojih rodnihi nedri — rastoča, ključa in stvarjajoča moč; človek ne greši s pohoto, marveč s svobodo volje, ki jo zlorablja, da ničevno sreblje, kar je vsej večnosti namen.

prav nič zanimiva. Na dnevnem redu
jutrišnje seje so imunitetne zadeve
in interpelacije.

Wahrmund.

Praga, 8. oktobra. Danes je
bila seja prof. zbora nemške univer-
ze, ki je bila sklicana v zadevi Wahr-
mundovih predavanj. Sklenili so po-
slati naučenemu ministrstvu izjavo, v
kateri se konstatira, da je postopanje
ministrstva popolnoma neokretno;
s tem se je ministrstvo dotaknilo svo-
bode vseučilišč. Proti postopanju mi-
nistrstva profesorski zbor protestira
in zahteva hitrega konca takim raz-
meram.

Somišljeniki!

Naprednjaki!

Vabimo Vas na
SHOD
narodno-napredne stranke
ki bo

v nedeljo, 10. t. m. ob 3. pop.
v prostorih gosp. Alojzija
Šlajpaha v Veliki Loki.

Dnevni red:

- 1.) Politični položaj. Poroča Adol
Aibnikar.
- 2.) Organizacija narodno - napredne
stranke. Govori prof. Anton Jug.

Somišljeniki, pokažite napredno lice
Vaše zavedne občine in pridite na shod
vsi do zadnjega!

Jzvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Dnevne vesti.

4. Kranjska finančna prokura-
tura je urad. o katere razmerah bo
enkrat treba v državnem zboru tako
krepko izpregovoriti, da bo zagriže-
nega dr. Pesjaka kar božje prijelo.
Ta mož ima načelo, da ne sme no-
ben Slovenec priti k finančni proku-
raturi in to načelo izvršuje z izziva-
jočo brezobzirnostjo, pač samo vsled
potuše, ki jo dobiva od gotovih
strani. Zdaj je spravljen k finančni
prokuraturi zopet uradnika, ki je
ted Nemeec in ne zna slovenski.
Menda, da se piše dr. Fritsch,
Slovenec domačina, ki žele vstopiti
k finančni prokuraturi, odklanjajo,
Nemeec-tuje pa sprejemajo. Zdi se
nam, da dr. Pesjaku za sprejem k
finančni prokuraturi že več ne za-
dostuje, da je kdo po rojstvu in miš-
ljenju Nemeec in da slovenski ne zna
nego zahteva se dokaz, da je bil do-
stojni kompetent nemški, ki v da
ima kar mogoče izdatno razpraskan
in razsekane obraz. Menda se je tega
naučil iz »Simplicissimusa«, kjer
znajo tako dobro karikirati pruske
uradne predstojnike, ki tudi ne
uprašajo kompetentov kaj znajo,
marveč le, če so bili burši, če so re-
zervni oficirji in plemenitashi. —
Dr. Pesjak bo »Simplicissimus« to-
liko časa studiral, da bo sam vanj
prišel; zrel je že davno!

4. Deželna električna centrala.
Gospod Tomaž Pavšlar je nervozen.
Neprestano je dr. Susteršiču za peti-
mi. Očividno se mu jako mudi, da bi
svoje vodne sile prodal deželi, oziro-
ma dobil zanje denar, naj potem de-
žela s temi vodnimi silami napravi,
kar hoče, naj že zgradi električno
centralo, ali naj je ne zgradi. Pravi-
jo, da je tudi ljudska posojilnica hu-
do zainteresirana na tem, da dobi go-
spod Tomaž Pavšlar kaj denarja.
Tako se torej interesi lepo ujemajo
in kadar je tako, potem ni čuda, da
so klerikalec vneti za nakup Pavšlar-
jevih vodnih sil na deželne stroške.

4. Shod političnega društva
»Vodniki«, ki se je vršil v četrtek v
Spodnji Šiški, bil je, kakor se nam
poroča iz Šiške, v marsikaterem ozi-
ru jako zanimiv in koristen. Dasi se
je shod vsled sitnarenja okrajnega
glavarstva plakatal še opoldan,
se je vendar zvečer zbralo lepo števi-
lo zborovalcev vseh stanov. Pogreša-
li smo pa marsikoga, ki se sicer šte-
je za voditelja. Debata, ki se je na
shodu zvršila po govorih gg. Ribni-
čarja in Jerjave, je vrgla precej lu-
či v naše dokaj zavožene razmere. Ni
pravega zaupanja še med naprednja-
ki. Popolnoma prav je dejal dr. Zer-
jav, da je po njegovem mnenju Šiška
po veliki večini narodna in napred-
na, da pa je prišlo do novega čudovi-
to sestavljenega občinskega odbora
le radi razprtij in napak, ki so jih
napravili naprednjaki. Delati bo tre-
ba, vse organizacije od korenine do
vrha prenoviti, to je bil skupni za-
ključek vseh govornikov. Kdor bo de-
lal, ta bo naš voditelj, to se je po-
vdarjalo, in stališče je edino pravil-
no. Po našem mnenju je bil četrtkov
shod za našo občino dalekosežnega
pomena. Vrše naj se zdaj precej ob-
ni zbori vseh naših organizacij, o-
sobi občini zbor našega političnega
društva »Vodniki«. Priredi naj se

vsak mesec tak shod, pahnimo od se-
be vsako nadutost, bahavost in brez-
delnost, temuž čilo in pogumno
začimno socijalno delati na skrajno
demokratski podlagi — vai skupaj,
kmetje, delavci, posestniki, uradniki,
da postane Šiška v političnem pa tu-
di v vsakem drugem oziru vsesko-
napredna občina na pragu Ljubljane.

4. Idrijska frakarija to je naj-
novejši Oswaldov argument proti
prezidanju občinskega poslopja št.
509. Frakarski dom tako nazivlje kle-
rikalni zavijalec resnice bodoči mest-
ni dom. Pač žalostno spridevalo kle-
rikalne argumentacije proti nujno
potrebni prezidavanju obč. hiše
št. 509. Seveda z nečem je treba huj-
skati svoja »nerazodna bitja« in če
že ni drugega, tedaj je tudi »frakari-
ja« dobra. Vemo pa, da bi prišel c.
kr. katehet Oswald v nemalo zadrego,
če bi moral navajati, koga vse pri-
števa med »idrijsko« frakarijo! Kdor
pozna idrijske razmere, se mora
zgnusiti nad takim pisanjem brez-
vestnega klerikalnega hujšaka. Se-
veda je to hujškanje brezpomembno,
ker so prišle »Slovenčeve« idrijske
novice vsled večnih laži, zavijanja
resnice in podlega obrekovanja ob
ves kredit. Pri javnem shodu, kjer je
bilo dva tisoč idrijskega prebival-
stva navzočega, se je enodušno izja-
vilo za prezidanje občinskega poslop-
ja. Zakaj se vendar takrat ni oju-
nail klerikalni malovredni dopisnik ter
povedal o idrijski frakariji! Zakaj so
se glasovi klerikalnem ravno v tret-
jem razredu pri novih občinskih vo-
litvah tako posušili! Oswald je baje
naročil tudi samo radi frakarije 16
orožnikov v Idrijo, ko se je radi pre-
zidavanja obč. poslopja razpustil
občinski odbor, in njegovo častito
osebnost je moral čuvati po noči
orožnik pred frakarijo! In ali nima
Oswald v roki prepisa načrta nove
pogodbe med Čitalnico in občino, iz
katerega je razvidno, da bi v resnici
imela le čitalnica najmanjšo sobico
ter štiri ali pet dni prednostno pravi-
co za porabo velike dvorane ter za to
plačevala precejšnjo najemščino 200
kron, vsi drugi prostori in dnevi v
letu pa bi bili v izključno razpolago
občini. Prav edino radi tega, da se
obstoječe občinsko društveno poslop-
je odpre vsemu idrijskemu prebival-
stvu neglede na stranko, se je priče-
la tozadavna akcija za prezidavanje,
ki je bilo sicer tudi nujno potrebno
in z gospodarskega stališča občine
tudi povsem utemeljeno. Da to vpra-
šanje sedaj bega javnost in občina
trpi veliko in občutno škodo, je edino
zasluga c. kr. kateheta Oswalda, ki
si teši sedaj svojo grešno vest z —
idrijsko frakarijo. Njemu je pripiso-
vati na rovaš, da je nekaj časa vodil
občinsko upravo človek, o katerem se
javno govori, da je svoječasno po
krivem prisegel. C. kr. katehet Os-
wald naj torej le še pride z idrijsko
frakarijo, posvetiti mu hočemo ko-
renito!

4. Vsi oproščeni Srbi na svo-
bodi. Kakor smo poročali, je bilo v
zagrebškem »veleizdajniškem« pro-
cesu izmed 53 obtožencev oproščenih
22 vsake krivde in kazni. Državni
pravnik Accurti je prvotno vložil
ničnostno pritožbo radi oprostilne
razsodbe samo glede dvajsetorice,
zato je sodišče ostalih deset takoj iz-
pustilo iz zapor. Kakor javljajo iz
Zagreba, je državni pravnik sedaj
umaknil ničnostno pritožbo tudi gle-
de dvajsetorice, vsled česar je bilo
sodišče primorano tudi te izpustiti
na svobodo. Ta korak državnega
pravnika je velesnačen. Držav-
ni pravnik je namreč s tem priznal,
da so vsi oni obtoženci, ki jih je so-
dišče oprostilo, popolnoma nedolžni,
ker ako bi jih ne smatral za nedol-
žne, bi ne umaknil ničnostne prito-
žbe proti oprostili razsodbi glede
njih. S tem pa je tudi priznal, da je
22 ljudi popolnoma po nedolžnem ob-
tožili ter predlagal za nje, dasi je
bil o njih prepričan, da so nedolžni,
kot kazni prvotno smrt na vešalih in
v svojem končnem govoru dne 12.
septembra še 10- do 20letno težko
ječo! 22 popolnoma nedolžnih ljudi
je torej sedelo v ječi skupaj preko
20 let, to priznava sedaj sam držav-
ni pravnik Accurti. Ali ni to nekaj
naravnost strašnega, ali ne kaže to
v kaj čudni luči pravosodstva? Ali
se je potem čuditi, ako se je vsa ev-
ropska javnost zgražala nad zagreb-
skim procesom kot pravosodnim
skandalom, ki ga nima primere v
evropski zgodovini? — Dvajseto-
rica je v četrtek zapustila ječo, v ka-
teri je zdihovala po nedolžnem skoro
poldrugo leto. Zagrebško narodno
občinstvo jim je priredilo iskren
sprejem. Na komerzu, prirejenem
njim na čast v hotelu »Royal«, so
med drugimi govorili urednik »Po-
kreta« Wilder, poslanci dr. Medako-
vič, dr. Popović, Pribežević, Banja-
nin, pravnik Juriša, kmet Paučič in
zagovornik dr. Budisavljevič. Izmed
oproščenih Srbov sta govorila go-
zdar Gjurič in tajnik Čudič. Zahva-
ljevala sta se zagovornikom za po-
žrtvovalno obrambo, hrvatski jav-
nost pa za bratske simpatije, ki jih
je izkazovala obtožencem.

4. Lepo šolsko razmere v okraju
celjskem. Kakor smo že poročali, bil
je nedavno suspendiran od šolskega
vodstva nadučitelj na okol. šoli v Ce-
lju, g. A. Gradišnik, in to, kakor smo
se informovali, brez prejšnje pre-
iskave, le baje zato, ker se glede po-
zadeltive razredov ni koj udal od-
redbi okr. šolskega sveta, ki je bila
izdana na povzročitev mu podrejene-
ga učitelja. Ne bomo preiskovali, ka-
ko in zakaj je prišlo do tega; a to
lahko rečemo, da se nam vsa stvar
dozdeva zelo — pristranska. — Na-
učitelj kot šolski vodja mora imeti
svoje pravice in teh mu vendar ne
more kratiti podrejen učitelj, čerav-
no se za tistim skriva vsa njegova
klika. Moža, ki je doslej brez vsake
kazni osivel v šolski službi, kar tako
suspendirati od agend šolskega vod-
stva in je izročiti učitelju na tist-
tem zavodu, ki pa je sam v discipli-
narni preiskavi, — to kratkomočno ne
gre. — Radovedni smo, kaj poretče k
takemu nasilnemu aktu, organizirano
učitelstvo, kaj menijo glede njega
— šolski voditelji? Bodi si že tako
ali tako, ta odredba predsednika okr.
šol. sveta okol. Celje, absolutno ni
bila na mestu! To se pravi avtoriteto
šolskih voditeljev devati v nič ter
ustvarjati nekaj, nad čemer se utede
spodtikovati tudi — drugod vsak
red! — Če so šolski voditelji potreb-
ni, potem naj se jih do skrajne meje
čuva — odgovornosti imajo itak od-
več —; če jih pa treba ni, potem pa
naj se najde kakor drug modus. A
dokler ta institucija še obstaja, dotle
naj se jo šteti vsaj v toliko, da bo
mogla shajati. Pa kar tako — na pri-
stisk — ves ugled šolskih vodstev da-
jati v nič, to je nečuvnost, ki odloč-
no tirja — remedure.

4. Imenovanje v davčni službi.
Davčnim veženikom so imenovani:
abiturient Josip Pirei za Ljub-
ljano, učenec 6. realnega razreda
Josip Bajt za Lož, učenec 6. gimn.
razreda Alojzij Lazar za Kranj,
učenec 6. gimn. razreda Ivan Ma-
dronič za Kamnik, učenec 6. gimn.
razreda Karel Zabkar za Novo
mesto. — Premesena sta: davčni
asistent Josip Bekš iz Ilir. Bistrice
v Ljubljano, davčni asistent Rud.
Pehaček iz Postojne v Ilirsko Bi-
strico. — Upokojen je davčni oskrb-
nik Kamilo Murgel v Ribnici.

4. Šentjakobsko-trnovska po-
družnica družbe sv. Cirila in Metoda
priredi dne 13. novembra ob 8. zve-
čer v gostilni g. Frana Kavčiča na
Privozu v zabavni večer pod na-
slovom: »Martinova goska v Pru-
lah«. Druga narodna društva že se-
daj prosimo, da blagovolijo upšte-
vati to. Zabavni večer bo veleza-
nimiv. Na sporedu bo godba, petje,
šaljiva pošta, dražba »Martinove go-
ske« itd. Podružnica se je letos zo-
pet vzbudila iz dolgoletnega spanja
in marljivo deluje in prosi naš
prepotrebni obrambni družbi. Zato
se tudi nadejamo, da bo sl. občinstvo
posetilo to zabavo v čim največjem
številu, posebno ker bo vstopnina
zelo nizka, samo — 20 vinarjev. Bo-
di torej ta večer Kavčičeva gostilna
zbirališče vseh zavednih narodnih
Slovencev šentjakobskega in trnov-
sko-krakovskega okraja!

4. Za našo šolsko družbo. Go-
rjenjsko akademsko ferijalno dru-
štvo »Vesna« je priredilo veselico z
igrokazom »Rokovnjači« v Pod-
brezjah, ki je kljub vsej protigati-
ciji tako dobro uspela, da jo je bilo
treba ponoviti. Polovico čistega do-
bička obeh prireditelj, ki sta se vršili
dne 4. in 8. septembra, je poslala
»Vesna« na družbo sv. Cirila in Me-
toda v znesku 61 K 18 v. »Vesni« pa
kliče: »Kljub vsem zaprekam na-
prej po začetni poti!«

4. Zensko telovadno društvo v
Ljubljani uljudno naznanja, da je
prihodnja društvena redna telovadba
za članice v sobotah od 8. do pol 10.
zvečer. Sestre blagovolijo se zglasiti
v Sokolski telovadnici v gori ome-
njenih urah.

4. Odbor telovadnega društva
»Sokol II.« vabi ponovno vse svoje
člane, redne in podpore, k sestanku,
ki se vrši jutri v nedeljo ob 10. pri
br. Fran Kavčiču, Privoz. Na
dnevnem redu je razgovor o društvu
za zgradbo in vzdrževanje sokolske-
ga doma »Sokola II.«

4. »Domovini« so darovali gg.:
J. Bolé na Reki 100 K, ravnatelj
Macher, prokurist Platnar profesor
v p. Borštner, profesor Orožen, sodni
svetnik Kobler in profesor dr. Sa-
jovic po 4 K. Vsem iskrena zahvala!
Obenem prosimo vse prijatelje
naše srednješolske mladine nadalj-
njih podpor.

4. Razstava dalmatinskih umet-
nikov v Ljubljani. Kakor smo že po-
ročali, prirede dalmatinski umetniki
v Jakopičevem paviljonu razstavo.
Kakor čujemo, se ta razstava odpro-
ži v soboto 16. t. m. in bo trajala do
31. novembra. Pripravljalna dela
vodi znani hrvatski slikar Emanuel
Vidović v Splitu.

4. Slovensko pevsko društvo
»Slovan« vabi na prvo veliko vinskih
trgatev, ki jo priredi v nedeljo, dne
10. oktobra v vseh prostorih gosp.

Antona Steinerja na Opekarški ce-
sti št. 25 v Trnovem. Začetek ob 4.
uri popoldne. Vstopnina za osebo
30 vin. Ker je čisti dobiček nam-
enjen društvenim potrebam, se
preplačila hvaležno sprejemajo. K
obilni udeležbi vabi Ciprijan, Barig-
lica, trnovski župan, in njegov šri-
bar Antepupolo Kneftra pl. Tintnik.
— Veselili odesk društva slo-
venskih trgovskih sodrušnikov za
Kranjsko s sedežem v Ljubljani opo-
zarja ponovno na vinski trgatve, ki
se vrši v nedeljo dne 10. t. m. v pro-
storih restavracije »Zeleni hrib«. Za
vsakovrstno zabavo je jako dobro
preskrbljeno. Začetek ob pol 5. po-
poldne. Vstopnina 40 vin. Plesni od-
sek društva slov. trg. sodrušnikov
za Kranjsko s sedežem v Ljubljani
javlja ponovno, da odpro plesne va-
je v nedeljo 10. t. m. ob 3. uri popo-
ldne v salonu hotel »Ilirija« in priča-
kuje, da se udeležijo vsi člani, ki so se
priglasili.

— Mednarodna kolesarska dirka
Ljubljana - Reka, ki se je vršila te
dni, je imela naslednji uspeh: A.
Valencich (klub »Unione« v Tr-
stu) 4 ure 17 m. A. Kiss (klub
»Tösvéres« Budimpešta) 4 ure 18 mi-
nut, M. Meniga (klub »Orao« Za-
greb) 4 ure 22 minut, M. Roma-
gnoli (klub »Falco« Reka) 4 ure
26 minut in C. Vercenassi (klub
»Falco« Reka) 4 ure 26 minut. Vsi
drugi so došli v določenem času. Pri-
reditelji in udeležniki dirke se zahva-
ljujejo posebno lepo gg. Barletu, Ve-
selu in Čudnu ter slov. klubu bicikli-
stov za vse prijaznosti, ki so jim jih
izkazali in za ves trud, ki so jim ga
posvetili.

4. Včerajšnji potres je bil eden naj-
močnejših v zadnjih dvanajstih letih.
Kje je bilo središče, še danes ni
dognano. V Gradcu pravijo, da ka-
kih 200 km proti jugu, v Ljubljani
menijo, da kakih 150 km od nas. Po-
tres je polomil instrumente graške
potresne opazovalnice. O potresu smo
dobili še naslednja poročila: Št. Vid-
Grobelno: Dne 8. t. m. imeli smo pri
nas potres, kakršnega niti stari ljud-
je ne pomnijo. Ob času 3/4 na 11. uro
je začela zemlja valovati in temu so
sledili sunki od spodaj navzgor.
Omet je letel raz stropa in obokov
ter napravil razpoke. Stojeci pred-
meti so popadali na tla. Pri hišah
zlasti na novo prenovljenem šolskem
poslopju je napravil mnogo škode.
Potres je trajal do 15 sekund. —
Krško: Dne 8. oktobra je bil v Kr-
škem ob 10. uri 58 min. dopoldne mo-
čan potres. Bila sta dva sunka zapo-
redoma. Smer severozahodna - južno-
vzhodna. — Vel. Dolina p. Jesenice,
Dolenjsko: Dne 8. t. m. dopoldne, to-
čno ob 11. uri, čutili smo tukaj močan
potresni sunek, trajajoč par sekund.
Smer se domneva od jugovzhoda pro-
ti severozapadu. (Najbrže je bilo tu-
kaj blizu središče). — Št. Jernej: V
petek 8. t. m. ob 10. uri 56 min. zjut-
raj je bil tu 5 sekund trajajoč jako
močan potres. Smer mu je bila od
severozahoda do jugovzhoda. Iz mno-
gih hiš je letela opeka raz streh, omet
je odpadal od stropov, živali so po-
stajale nemirne in psi so lajali.
Gozdne ptice so fofotale prestrašene
okoli. V nekaterih sobah so se občut-
ljiva nihala pri urah vstavila. Ta po-
tres je bil najmočnejši za onim iz le-
ta 1895. — Suhor pri Metliki. Dne 8.
t. m. ob 11. uri dopoldne čutili smo
močan potresni sunek trajajoč 6 do
10 sekund. Omenjeni sunek je bil ta-
ko močan da se je v sobah, kar na
stenah visi vse semtergata premikalo.
— Zagorje ob Savi. Dne 8. t. m. smo
čutili močan potresni sunek ob 11.
uri 1 min. 47 sekund, kateri je trajal
približno do 15 sekund, smerom od
juga proti severu. Sunek je bil toliko
močan, da so se v cerkvenem stolpu
oglasili zvonovi, in raz strehe je pri-
letela opeka. — Metlika. Danes, 8. t.
m. je bil 8 sekund pred 11. uro do-
poldne močan potresni sunek, katere-
ga je spremljalo močno podzemsko
bobnenje. Trajal je 3 sekunde, smer
od jugo-zahoda. — Litija. Danes 8. t.
m. smo imeli dopoldne ob 11. uri pre-
cej močan potres, ki je trajal par se-
kund. Posode v sobah in kuhinjah so
žvenketale, v neki trgovini vstavila
se je celo ura. Posebno zelo se je ču-
til na mostu, ki se je zibal in škripal.
— Žužemberk: Dne 8. t. m. dopoldne
ob 11. uri smo čutili kakih 10 sekund
trajajoč potres v smeri od zahoda
proti vzhodu.

4. Gasilno društvo v Dravljah pri-
redi veliko vinskih trgatev v nedeljo
10. oktobra 1909 v gostilniških pro-
storih g. Ivana Kregarja. Zače-
tek ob 4. popoldne. K obilni udeležbi
vabi odbor.

4. Vroča kri. Preteklo sredo zvečer
je popivalo več mladeničev, ki bi
drugi dan imeli nastopiti vojaško
službo, in nekaj drugih ljudi v Koe-
zanovi gostilni v Kozarjah. Iz ne-
znatnega vzroka je nastal prepri, pri
katerem je 21letni fant Makovec
z Viča trikrat z nožem sunil v tre-
bah ševljarija Vrhovca iz Kozarij,
da so ga morali prepeljati v deželno
bolnico, kjer je včeraj jutraj umrl.
Umrli Vrhovec je bil šele 26 let star,
oženjen in oče treh otrok.

4. Slovenska posest v nevarnosti.
Opozarjamo noviči na prodajo Kne-
zovega posestva z mlinom v Domža-
lah. Licitacija bo dne 12. novembra.
Kake važnosti je, da ostane to po-
sestvo v slovenskih rokah, smo že
popisali. Kupci, ki bi si hoteli po-
sestvo ogledati, naj se zglase v to-
varni slavnikov g. Fr. Cerarja v
Stobu pri Domžalah.

4. Če bote hodili v cerkev, dobite
sobo, tako je dejal župnik na Su-
horju ubogi učiteljci, ki se more po-
tikati po kmetijskih hišah okrog. Na
suhorski šoli je poleg učiteljevega
stanovanja še ena soba za učiteljico
na razpolago. Ker pa v šoli pouču-
jeta dve učiteljici, ena stalna in ena
suplentinja, določa učitelj, kateri iz-
med obeh dovoli vporabo sobe. Stal-
na učiteljica, ki že tri leta slušbuje
na ti šoli, sobe ni dobila, ker je »li-
beralka«. Župnik in učitelj sta tedaj
sklenila, da se soba odda suplentnji.
Začela pa je župnika peči vest, pa
pokliče »ekskomunicirano« učitelj-
co k sebi ter ji pravi: »Če bote hodili
v cerkev, dobite sobo. Pa vsako ne-
deljo morate tudi z otroci priti v
cerkev«. Učiteljica pa mu odgovori:
»Če ni druge pravice, pa raje krivico
trpim. Z otroci v cerkev bom šla, ka-
dar je to predpisano, a da bi vsako
nedeljo hodila z njimi v cerkev, to
ne stoji nikjer predpisano«. Sobo so
oddali novodošli suplentnji, »ne-
spokornico« pa so obsodili, da mora
slej kot prej ob četrtkih poučevati v
ponavljalni šoli. Slučaj se sam pri-
poroča v razmišljanje gg. šolskim
nadzornikom.

4. Iz Št. Lovrenca. Naš župnik
Obлак se zelo rad peča z gnojnico.
Tako se zanima za gnojnico, da je bil
zaradi nje že obsojen na 14 dni ríče-
ta. Pri naprednjaku Kolencu teče,
kadar je nali, voda čez cesto. Doslej
se ni nihče zmenil za to. Oblaka pa
spominja ta voda na njegov sodnij-
ski ríčet in hitro je Kolence ovdal
oblasti, tako da bo imel precej stroš-
kov. Čudno pri vsem tem je le, da
župnika nič ne ovira gnojnica, ki te-
če čez cesto, vodečo Martinjo
v as. Ljudje pravijo, da ljubezni ni
nobena pot pretrnjeva; ali je tudi
gnojnica ne ovira, g. župnik?

4. Uboj. V sredo ponoči je Miha
Ferlin iz Drašče vasi pri Žužember-
ku pri pretepu zadel Janezu Mehletu
z nožem tako hudo rano v vrat, da je
nesrečnik na mestu izdihnil. Ranjki
je bil edini sin svojih staršev.

4. Iz Čateža se nam piše: V pone-
deljek je vozil Pavlinov hlapec iz
Trebnjega vino. Po nesreči je padel
pod voz, tako da mu je zdrobilo no-
go. Ko je ležal v velikih bolečinah
na kraju nesreče, se pripelje mimo
oče našega župnika. Ljudje so ga
prosil, naj vzame ponesrečenca na
voz, a on tega ni storil. Morali so
čakati na voz gosp. Urbančiča, ki ga
je peljal v Trebnje. V farovžu ne išči
nič, pustiš pa tam lahko vse, da bo-
deš laže zveličan. Tukaj se vidi
krščanska zmiselnost.

4. Meščanska šola v Krškem šteje
letos 132 učencev in sicer prvi raz-
red 52, drugi 32, tretji 34 in eno-
letni učni tečaj (četrti razred) 14.

4. Iz Mokronoga. V soboto, dne 2.
t. m. so priredili v Mokronogu hrva-
ški igralci gledališki večer. Istega je
posetila v pretežni večini vsa tukaj-
šnja inteligenca, manj je bilo opazi-
ti tržanstva, kar pa je pripisavati na
rovaš temu, da se je za predstavo
premalo vedelo in to zbog tega, ker
igralci krajevnih razmer ne poznajo
in tako niso dostavili vabil, kakor
bi v njih lastnem interesu bilo žele-
ti. Vendar je večer nesel 26 K 60 h;
od dobička so igralci naklonili našim
šolski družbi 5 K 40 h, za kar jim
bodi izrečena presrečna hvala in ob-
enem toplo priporočamo, naj jih na-
še narodno čuteče občinstvo povsod
podpira.

4. Trgatev v Belokrajini se je za-
čela. Vinskih trgovcev prihaja ve-
dno več v naše kraje, upati je, da se
število še pomnoži zlasti ko je cena
tako nizka. Letošnji pridelek se dobi
liter po 20 h in 18 h. Dasiravno je
gniloba letos mnogo škode naredila,
obeta biti novo vino vendar dobro in
vzlie temu bodo hrami zopet polni.
Trgovci, ne zamudite te prilike, pri-
dite po pristnega belokranjca.

4. »Sokol« v Postojni priredi v so-
boto dne 9. t. ob 8. zvečer v kavarni
g. Barage izvanredni občni zbor. —
Spored: 1. Izprememba pravil. 2. Po-
govor o ustanovitvi društva »Sokol-
ski dom«. 3. Slučajnosti. Sokoli! Pri-
dite polnostevilno!

4. Poglavlje o pokvarjeni mladini.
Z Bleda se nam piše: Sobotni »Slove-
nec« piše o tatinski družbi šolarjev
na Bledu. Obsojamo sicer vsako hu-
dobijo otrok, vendar smo proti temu,
da bi se postopalo z otroci, kakor s
kakšnimi hudodelci, posebno ker je
večina otrok, ki so bili v tatinski
družbi, nedolžna. »Slovenec« in nje-
gov sin »Domoljub« sta že par dni
prej poročala s posebnim veseljem
in kratki notici, da je mnogo otrok ta-
tinske družbe liberalnih staršev. Naj
bi bila oba tihi! Ali ne priznata s
tem, da so bili tudi otroci klerikalnih
staršev zraven? »Slovenec« dopisun

ključ na pomoč politično oblast in ji svetuje, naj gre stvari do dna in do žene, kje so vzroki te izkvarjenosti. Tudi mi to želimo, kar pa zna postati dopisunu »Slovenca« neprijetno. Stvar je namreč tale: okrog 15 šolarjev, starih do 14 let je bilo organiziranih v tatinski družbi, ki je ob raznih prilikah kradla denar. V tej družbi so bili tudi otroci 1. in 2. reda. Vsakemu bude takoj umljivo, da so bili isti zapeljani. »Slovenec« dopisun zvrta seveda vso krivdo na Sokola in pravi, da so bili ti mladi tatovi večinoma »člani« Sokola. Pri pomnimo, da mora vsak, kdor hoče postati član Sokola, biti star najmanj 18 let. »Slovenec« dopisun si ne sme misliti, da smo pri Čukih, kjer mogoče sprejemajo in štejejo za člane smrkvace stare 14 let in manj, kakoršni so bili v tukajšnji tatinski družbi. Res je bilo med njimi tudi nekaj takih, ki so pri sokolskem naraščanju, ti pa so bili zapeljani. Tisti pa, ki jih je zapeljal in organiziral, sploh ni bil nikdar pri naraščanju, njegov namestnik v tatinski družbi pa je bil par mesecev prej, predno se je prišlo tatinski družbi na sled, izključen iz naraščanja. In ta dva tiča, na katere pada vsa krivda, najbolj pridno zahajata v cerkev, morda krast, kdo ve. »Slovenec« dopisun pa povemo še nekaj, česar on ni omenil v svojem članku. Kdo pa so tisti otroci, ki so pod gradom in na Bledu počenjali s poglavarjem tatinske družbe, tistim, ki tako pridno zahaja v cerkev, svinjarije, o kakoršnih piše »Slov. Narod« št. 228 in ki so se godile v Ljubljani. Tudi tukaj so imeli otroci, med njimi tudi deklice, cele orgije. Škoda, da nimamo v Sokolu ženskega oddelka, bi vsaj »Slovenec« dopisun lahko obdelal zopet Sokola. A ženskega oddelka v Sokolu slučajno ni in zato dopisun tudi o teh svinjarijah ni ničesar omenil. Mi pa zahtevamo, da se gre tukaj do dna in do žene, kje so vzroki tej izkvarjenosti, ki je veliko večja, kakor pa mala tatvina. Kakor nam je znano, so bili zraven otroci, ki se zelo radi sučejo okrog cerkve in farovža. Kako tudi ne. Župnik ima dva mlada lika, katere spušča na dvorišče. Otroci seveda to ne navadno počenjanje pred cerkvijo nemoteno gledajo. Ali je mogoče to vzgoja na katoliški podlagi? Če »Slovenec« dopisun takoj ne utihne, mu bomo povedali take stvari, da se mu bode kar bliskalo okrog glave. Materijala imamo dovolj. Mi dobro vemo, kaj bode naše klerikale. Ni jim prav, da se naš Sokol tako krepko razvija. Spravili so se zato na naraščaj. Ampak nakana se jim bode izžalovala, naj kriče po časopisih in prižalovih se tako gorostasna obrekovanja in laži. Gospodu nadučitelju, ki je baje prepovedal šolarjem telovadbo pri Sokolu, svetujemo, da bere št. 12 »Slovenskega Domac«. Tam citamo o nekem Miheliču, začasnemu vodji šole v St. Vidu. Ta gospod zahteva, da ne sme sokolski naraščaj nositi kroja, še več, nikdo izmed učencev ne sme telovaditi pri Sokolu, ako se ne podpiseta oče in mati in ne dobita zato dovoljenja od župnika. Za vzgojo v šoli je odgovorno šolsko vodstvo, v šoli sme prepovedati vsakejake znake. Izven šole pa so za vzgojo otrok odgovorni starši in si te pravice nikdar ne pustimo vzeti, kajti to je naša naravna pravica. Sokolski naraščaj je in bode nastopal izven šole v kroju in sicer najmanj tako dolgo, dokler bodo šolarice nosile znake Marijine družbe. Od obeh ted naštev in nobeno politično, obe pa državno pripoznani. Telovadba pri Sokolu pa je še v korist države, katera potrebuje krepkih branilcev domovine. Tako piše »Slovenski Dom« in to velja tudi za vas g. nadučitelj. Telovadbe pri naraščanju ne bodete prepovedali, naj je to vam oziroma župniku prav ali ne. Dopisunu pa povemo še enkrat, da ako takoj ne utihne, posvetimo s takimi stvarmi, ki bodo njemu, kakor tudi drugim gospodom, dičnim klerikalcem, silno neprijetne.

Na Bledu je bilo letos 3412 več tujcev kakor v lanskem letu, navzlic uprav grozovitih gonji po nemških listih in navzlic prisegnanju ljubljanskih kazinotov, da zaradi 20. septembra ne bo prišel noben Nemec več na Kranjsko. Navedena številka priča, koliko je zaleglo kričanje ljubljanskih nemškutarjev po nemških časopisih. Skoro 100% več tujcev kakor v predidoli sezoni. — To je ogromen napredek in uprav glasna zašušnica tistim, ki se toliko trudijo, da bi pripravili Kranjsko deželo ob nje dobro ime in oškodovali tujski promet.

Priviski »cagar« v Boh. Bistrici. Brivcu v Boh. Bistrici so bili neznanzi zlikovci ukradli »cagar«. Takoj je »Domoljub« vedel poročati, da je v Boh. Bistrici sploh ni brivca. Ko je »Slov. Narod« stvar malo pojasnil in dal mal migljaj, da so najbrž »Domoljubovci« prijatelji »cagar« ukradli — glej spaka, pa se je hitro našlo ukradeno kazalo. Županstvo pravi, da je orožnik našel kazalo v parku ob cesti in drugo na

njivi. A kdaj je prišlo v park in na njivo. Brez dvoma šele potem, ko je bil migljaj v »Slovenskem Narodu« in so se »Domoljubci« — ustrašili.

»Sokole« na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 10. t. m. v restavraciji pri »Sokolu« in v Jesenicah vinsko trgatov.

Na progi Jesenice - Trbiž sta bila opuščena s 1. oktobrom oba nočna vlaka št. 1720 in 1721. Iz štedljivosti baje, ki ima svoje vzroke, kakor se čuje, v velikanskih zgubah, katere so napravili komercialni ženjiji državne železnice z gotovimi kupčijskimi pogodbami. Zato naj trpijo seve pred vsem slovenski kraji. Če s tem trpi ves zvezni promet z Gorenjsko in Kanalsko dolino, kaj mari ljudem, ki imajo pespeševati promet. Pošta, ki je preje prihajala po noči in bila v gorenjskih krajih dostavljena že ob 8. jutraj, gre iz Jesenice preko Beljaka-Trbiž na Kranjsko nazaj, in srečen si, če jo dobiš ob 10. uri, navadno pa še le ob 11. dopoldne. Da je pri tej prijazni pošti zvezi dana prilika, da se pošta zapelje, je jasno in se je v prvem tednu že zgodilo. Kaj bo v prihodnje še le! Ako imaš opravila dopoldne v Ljubljani, ali kaj nakupiti v Kranju, moraš se odpeljati že dan popreje, s tem izgubljaš čas in tratiš denar. In to vse, da pristiže tržaška direkcija izdatke za nočno službo svojim uslužbencem, da se pokrijejo izgube druge, pa morda še iz drugih virov. Podpreti Beljak in Celovec gospodarski, speljati vse zveze in ves kupčijski promet tako, da se primora vso Kanalsko in Gorenjsko dolino nakupovati v teh zagriženih nemških gnezdi in podpirati ohole beljaške in celovške trgovce. Tako gre vse po znanem nemškemu receptu, in gorenjskem županom se je pa baje dalo pri najvišjem uradniku tržaške direkcije za prometni urad zelo značilen odgovor in imenitno tolažbo: Pred 30 leti sta šla komaj dva vlaka in ljudje so na Gorenjskem vender shajali. Da, da, shajali so, in danes bi pa železnica in Gorenjci shajali, če bi takih gospodov pri direkciji ne bilo!

Iz Zagorja ob Savi. Kot liberalni agitatorček sem imel za časa občinskih volitev toliko dela, da utegnem šele sedaj odgovoriti dopisniku »Rdečega Prapora«; upam, da mi bo to zamudo oprostil. Z ozirom na notico v »Rdečem Praporu«, v kateri trdi dopisnik, da je v tožbi Čobal-Flisek priča povsem drugače govorila kot jaz, izjavljam, da je to neresnično. Na sodnikovo vprašanje, če sem res rekel, da Čobal naklada svojim pristašem davek, sem to potrdil in se skliceval na članek v »Slov. Narodu« z dne 17. avgusta. Tam je bilo povedano, da Čobal prav rad vidi, da se kolikor mogoče veliko število delavcev vpiše med davkoplačevalce, da ima pri volitvi davčne komisije več volilcev. Iz tega sem jaz sklepal, da je on kriv, da plačujejo delavci davek. Ali nisem tako govoril? Dokaz tega je sodni zapisnik v Litiji. Čobal je sicer hotel od mene dobiti izjavo in preklie, a tega ni dosegel. Vem, da mu ni dalo spati, da se mu priprosto rokodelce upa ustavljati. Čobal se pač ravna po zgledu starih Rimljanov. Ti so vpili »Kristjane pred leve«, Čobal pa pravi: »liberalce in rokodelce pred sodnijo«, če kdo noče trobiti v njegov rog. Za sedaj dovolj. Če pa hoče dopisnik »Rdečega Prapora«, sem mu vedno na razpolaganje. — Karol Flisek.

Krasna slovenščina. V roke smo dobili reklamni letak znane nemške tiskarke H. Franeka sinovi; ta letak ima nastopen tekst: »Odprt Nadomestek za kavo in odprta figova kava ni so nekuli zanesljivi čisti, se radi navzamejo tujega duha, se pošušijo ino zgubijo dišavo in moč ino stem tudi okus. — Nezavita« kavina Moka in nezaviti cikorij zorob. Naj bolj kupiti dobro zavite surogate kave ko se ne morejo navzamiti praha in slabega duha. — Ne kupite nekolj: nezavitega; kavnega Nadomestka! an pak, častita gospodina uprašate najbolše nar bel močan, nar bel zanesliv ino zatu nar bel cenjen pristni »Francov« kavni Nadomestek čist in pristen le v teh škatleh in okrogle ses tem Markam: (poleg so natisnena varstvene znamke) in tem podpisom: Henrik Franeka sinovi. — Upamo, da bodo naše slovenske gospodinje Francovo kavo, ki se v teh letakih s tako krasno slovenščino priporoča, na primeren način upoštevale.

Obsojen urednik. Urednik »Deutsche Wacht« Nemec Šidlo, je bil radi žaljenja dr. Kukovec obsojen na 15 K globe oziroma 36 ur zapora.

Zagrebški sodniki v »veležidajniškem procesu nastopijo, kakor javljajo hrvatski listi, z državnim pravnikom Accurtijem vred dopust, ki bo trajal do novega leta. Predsednik Tarabocchia, votanta Pavešić in Kušter državni pravnik Accurti gredo v Italijo, da se odpočijejo od naporov in truda, ki

so ga imeli pri »veležidajniškem procesu, votant Čekuš pa se gre »zdravit« v toplice bana barona Raucha v Stibico.

Nov srbski list. V Belgradu osnujejo podjetje, zasnovano po vzoru naše »Narodne tiskarne«. Osnovni delniški kapital bo znašal 60.000 kron. Ta glavica je večinoma že nabrana. Podjetje bo izdajalo nov srbski nestranski dnevnik, ki se bo boril za svobodomiselnost načela ter propagiral kulturno in narodno edinstvo vseh Jugoslovancev. Glavni urednik novega lista bo bivši načelnik srbskega tiskovnega urada Savić. Želimo novemu podjetju mnogo uspeha!

Prvi kinematograf »Pathe« prej »Edison«. Dunajska cesta št. 22 ima od sobote, 9. do torka, 12. oktobra sledeči spored: Švica. (Po naravi.) Otel. (Komično.) Slavnost 25letnice pevskega društva »Slavec«. Prince sinja in sužnja. (Drama iz zgodovine Rimljanov.) Vendar sami (Komično.) Vsa ponedeljek sodeluje pri predstavah »Slovenska Filharmonija«.

Elektro - Radiograf »Ideal« na vogalu Dunajske in Franca Jožefa ceste pri pošti ima od sobote, dne 9. oktobra do torka, dne 12. oktobra 1909 sledeči spored: Zločin očeta. (Zaloigra.) Slavnost v spomin vojne pri Poltavi v Rusiji. (Naravni posnetek.) Legenda svetiljke. (Drama.) Pes roparjev. (Komično.) Vsa petek sodeluje pri predstavah »Slovenska Filharmonija«.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Od 19. do 25. septembra se je rodilo 22 otrok; v istem času je umrlo 17 oseb in sicer 3 za sušico, 2 za mrtvoudom, 11 za različnimi drugimi boleznimi.

Zaklalo se je v Ljubljani od 19. do 26. septembra t. l. 92 volov, dve kravi, 8 bikov, 193 prašičev, 178 telet, 63 kostrunov in 1 kozlič. Upejlalo se je 4 zaklane prašiče, 9 zaklanih telet in 681 kg mesa.

Michelsova menežarija se je nastanila za nekaj časa v Ljubljani. Ima najraznovrstnejše živali, kakor leve, leoparda, različne medvede, hi-jene, volkove, šakale, prešiče slone, noja, najraznovrstnejše opice, kače iz vseh delov sveta itd. Nastopa tudi mis Anitta z dresiranimi živalimi.

V vlaku pozabil je na tržaškem kolodvoru, v vlaku, ki se je odpeljal proti Jesenicam neki češki dijak dne 23. septembra mal črn kovčeg iz povoskanega platna, v katerem je bilo nekaj perila, knjige itd. Kdor je kovčeg našel, se vljudno prosi, da to naznani na naslov: V. M. Zalar, Ljubljana, hotel »Tivoli«.

Pogreša se že od julija meseca 17letni učenec 8. razreda Anton Jarc iz Črne vasi. Navedeni je precej velik, okroglega obraza, kostanjevih las, rujavih oči ter ima kot posebno znamenje brazgotino na zgornji ustnici. Kdor bi vedel kaj o njem, naj sporoči to mestni policiji ljubljanski.

Aretovalo je orožništvo v Vodmatu 23letnega delavca Alojzija Simončiča, pristojnega v Ljubljano, ker ga je deželno sodišče zasledovalo v policijski tiralnici zaradi hudodelstva teške telesne poškodbe.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 20 Slovencev in 47 Hrvatov, nazaj je prišlo 30 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Šolska učenca Amalija Vidiceva je izgubila zlato žensko uro in zlato kratko verzičico. — Šolska učenca Marija srednjo vsoto denarja. — Pekovski vajenec Fran Lovšin je našel usnjato denarnico s srednjo vsoto denarja.

Zatekel se je k magistratnemu slugi Antonu Moharju pes, srednje velikosti, bel, na hrbtu in glavi lisast ter ima rujav, odsekan rep. — Lastnik ga dobi pri njem na magistratu.

Zaletel se je kanarček, katerega dobi lastnik v Ilirski ulici št. 21, pritičje, desno.

Uradne vesti. Dne 11. novembra t. l. bo pri okrajni sodnji na Brdu dražba zemljišč vl. št. 28 in 204 kat. obč. Peče (gostilna in trgovina), cenjenih na 23.648 K. Najmanjši ponudek znaša 15.812 K.

Deželni zbor kranjski.

XII. seja.

Ljubljana, 8. okt.
Dnevni red.

Dnevni red današnje seje obsega 34 točk. Po prečitjanju zapisnika zadnje seje in naznanilih predsedstva sledi prvo branje načrta uvedbe k zakonu o razdelbi skupnih zemljišč, o načrtu zakona o varstvu planin, poročila deželnega odbora o raznih personalnih zadevah (muzejskemu ravnatelju dr. Mantuanu) in naj se dovoli osebna doklada 2000 kron, ordinariju dež. blaznice dr. Gostlji se v svrhu definitivnega nameščenja izpregleda prekoračenje normalne starosti, enako stenografu

Klemenčiču, prov. ravnatelj kmet. šole Rohrmann na Grmu se namesti definitivno, upokojnemu primariju dr. vit. Bleiweisu se zviša pokojnina na 4400 K, upokojnemu uradniku Zupancu, Zalarju in Schulzu se vštejejo provizorična leta v službeno dobo), poročila deželnega odbora o službi zdravnik in učitelja v prisilni delavnici, zakonskega načrta glede predmetne zastavne pravice vodovodni nakladi za Ljubljano in poročila o dveletni 5% nakladi na hišnonajemniški in hišnorazredni davek v Kočevju. — Na to sledijo poročila verifikacijskega odbora, potem lovski zakon, statut kmetijske šole na Grmu, poročilo finančnega in upravnega odbora o raznih prošnjah za podpore in cestnih zadevah. Točka 23. obsega novi poslovnik deželnega odbora, 24. reorganizacijo deželnih uradov in penzijo pokojninskega statuta deželnih uslužbencev, nadaljne točke imajo za predmet večinske melioracijske zadeve. Današnja seja bo, kakor je soditi po dnevnem redu, precej dolga, morda tudi precej »živahna«.

Otvoritev seje.

Predseduje dež. glavar pl. Suklje, na vladni klopi dež. predsednik baron Schwarz in grof Künigl, zapisnikar Uršič.

Začetek seje ob 9. uri 20. minut.

Deželni glavar konstatuje sklepčnost in otvori sejo.

Naznani, da je Njegov Veličanstvo — zbornica vstane — dvignilo soprogo prestolonaslednika Frana Ferdinanda v vojvodski stan. Izprosi si dovoljenja, da izreče v imenu deželnega zbora najudanejšo čestitke prejasni vojvodinji in njenemu soprogu. (»Dobro!«)

Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri.

Predsednik naznani, da se je konstituiral osek za letno poročilo in izvolil za predsednika poslanca Kobija.

Vlada je predložila neko vlogo — o čem, ni mogoče umeti — vloga se odkaže finančnemu osek.

Dva odložena samostalna predloga se odloži na konec seje.

Nadaljne točke dnevnega reda št. 3 do 8 se odkažejo upravnemu, oziroma finančnemu osek.

Poročila verifikacijskega odbora.

Dež. glavar: V smislu § 31. našega pravilnika je najprej vprašati, kateri govorniki se izrečejo pro in contra. Contra so vpisani dr. Šusteršič, grof Barbo, Višnikar, pro Lenarčič.

Novo splošne volitve.

Poročevalec dr. Pegan (s tribune) se sklicuje na tiskano poročilo in omenja, da proti volitvam v kmetški skupini ni bilo pritožb, predlaga, da se odobri. Pri volitvah v mestni skupini sicer tudi ne.

Proti volitvam iz te skupine ni bil podan noben ugovor, pač pa so nekateri volilec v Kamniku ugovarjali proti odredbi c. kr. deželnega predsednika, vsled katere so bili volilec nekaterih vasi, ki spadajo h krajevni občini Kamnik, vpisani v volilski imenik kamniškega mesta.

Ta ugovor volilcev iz Kamnika pa je dal verifikacijskemu osek povod, razmotrivati o veljavnosti volitev tako v skupini mest in trgov Tržič - Radovljica - Kamnik, kakor tudi v skupinah Postojna - Vrhnika - Lož in Novo mesto - Višnja Gora - Črnomelj - Metlika - Kostanjevica - Krško. Dočim so namreč v mestni skupini Tržič - Radovljica - Kamnik volilec tudi vasi, ki spadajo h krajevni občini Kamnik, se isti postopek ni vršil pri ostalih dveh skupinah Postojna - Vrhnika - Lož in Novo mesto - Višnja Gora - Črnomelj - Metlika - Kostanjevica - Krško. (Dr. Triller: Tu je razsodba državnega sodišča!)

Poročevalec: Ta razsodba ni merodajna zame, temveč le zakonodajalec sam.

Pravno naziranje verifikacijskega odbora je to, da se imajo povsod, kjer se gre za volitev iz mest in trgov, pritegniti k volitvam cele politične oziroma krajevalne občine, ki so našteje v § 3. deželnozbornskega volilnega reda z dne 5. novembra 1898, dež. zak. št. 40. To svoje mnenje naslanja verifikacijski osek na tele razloge:

§ 3. navedenega deželnega volilnega reda našteva volilne okraje za volitev poslancev mest in trgov. Pod št. 1. pravi: »deželno stolno mesto Ljubljana«, pod št. 2.: »mesto Idrija«, pod št. 3. in dalje pa navaja samo krajevna imena, kakor n. pr. »Kranj, Škofja Loka« itd.

V tem paragrafu ni jasno izrečeno, ali naj volijo samo mesta oziroma trgi, ali cele krajevalne (politične) občine.

Iskati je sedaj rešitev te nejasnosti tako v besedilu kakor tudi v smislu vsega ostalega zakona, in v tem oziru prvo pojasnilo § 9. odstavka 2., ki pravi: »V dotičnih sodnih okrajih niso obsežene občine, ki so uvrščene v volilski razred mest in trgov.

(V sodnih okrajih torej, ki tvorijo volilne okraje za kmečke občine, se morajo izločiti one občine, ki so našteje v § 3. dež. vol. reda, § 9. torej jasno pove, da morajo voliti v skupini mest in trgov občine, in ne samo mestni in trški kraji.

Pa tudi v ostalem daje vse deželni volilni red podlago za razumevanje § 3. n. z. v tem zmislu, da se gre za cele krajevalne občine. Krajevna občina je namreč najmanjša enota, ki jo deželni volilni red pozna.

Če bi hotel zakonodajalec razumeti v § 3. le mestne in trške kraje, bi moral to na kakoršensibodi način jasno izraziti ali sploh le kje omeniti kakšno manjšo enoto kakor krajevalno občino.

Če bi se hotelo v § 3. n. z. drugače tolmačiti, se pride lahko do anomalije, da bi župan kakega mesta ali trga, naštetega v § 3. n. z. ki ima svoje bivališče izven mesta oziroma trga v kaki vasi, ki spada h krajevni občini bil po § 31. n. z. predsednik volilne komisije, pa niti aktivne volilne pravice ne bi imel.

Z ozirom na to, da je gospod Iv. Plantan svoj mandat odložil in se je vršila potem nova volitev, odpade potreba o veljavnosti te volitve tukaj govoriti. Pač pa je verifikacijski osek mnenja, da je na eni strani volitev iz skupine Tržič - Radovljica - Kamnik veljavna, medtem ko smatra volitev v skupini Postojna - Vrhnika - Lož kot neveljavno, ker je razloček med glasovi, oddanimi za Josipa Lenarčiča in Josipa Verbiča zelo nezaten in ker je gotovo, da bi prišlo iz vasi, ki so se po mnenju verifikacijskega odbora neopravičeno izločile iz mestne in trške skupine, toliko volilnih upravičencev, da bi bil izid volitve ob pravilni sestavi volilnega imenika drugačen nego je sedaj. Zaradi tega se tej volitvi ne more priznavati veljavnosti.

Verifikacijski osek predlaga, da naj se pritrldijo druge izvolitve, izvolitev Josipa Lenarčiča pa se ne potrdi.

Izvolitev obeh poslancev za Ljubljano naj se pritrldi, ne pritrldi naj se pa izvolitev poslanca za dolenskega mesta, posl. Višnikarja. (Poročilo smo že itak priobčili in poročevalcevo izvajanje mu odgovarja do pičice.)

Posl. dr. Triller: Mene ni v poročilu, ali se moja izvolitev verifikira ali ne.

Poročevalec: To je le pomota stavca!

Posl. dr. Šusteršič (contra) se sklicuje na svoje včasno stališče v prejšnjem dež. zboru v zadevi volitev v mestni kuriji, da ni mogoče stvari rešiti čez noč, temveč, da se prepusti popolnjenemu novemu dež. zboru.

Opozarja na § 3. starega deželnega reda; to pa zato, češ da je treba iti nazaj na prvotne temelje našega volilnega prava. Prav tak temelj je februarški patent, prvotna deželna postava. Čita: — »mesta in trge« — »za ostale občine« (dr. Tavčar: »brez mest in trgov!« dr. Triller: »Zamorca se ne da oprati!«) Najmanjša enota je občina in ta se ne deliti, ali pa bi moral župan napraviti dva volilska imenika.

Posl. Višnikar: § 22!

Posl. dr. Šusteršič: Da, ja, ko interesant §, bom pozneje odgovarjal nanj. § 13. določa, da poslanec mest in trgov volijo vsi tisti občani, ki imajo pravico voliti občinski zastop in niso izključeni. Sploh citira vse §§, kjer je omenjen izraz »občina«. Nemški izraz »Ort« da tu ne odločuje, ker pomeni ali občino, ali kraj, ali cel kos dežele. Februarški patent ni bil izdan samo za Kranjsko, temveč za vse dežele. V petih deželah se je zakon tako razlagal, kakor govorikova stranka, do zadnjih časov, na Solnograškem se je sklenil zakon, da volijo samo prebivalci mest in trgov, v Istri le katastralna občina, na Kranjskem se je napravila iz izključenih delov mestne občine posebna volilna občina, ki voli v kmetški kuriji, podobno na Štajerskem. Iz tega sledi, da je treba posebnega zakona za predrugečo splošnega deželnega volilnega reda iz leta 1861.

Postavodajalec iz l. 1861. je bil nedosleden, hotel je le pomagati liberalnemu nemstvu in zato izpustil celo vrsto trgov iz mestne kurije.

Govornik je pripravljen, da se oddele vaščani od mestnih občin, pač pa baje meščani tega nočejo. Govornikova stranka je za tako razdelitev.

Na Kranjskem se ni prakticiralo vedno dosledno, da volijo mesta in trgi sami. Politične oblasti so protislovno tolmačile deželni red. V Kamniku je do l. 1883. volilo samo mesto, pozneje pa do odločbe državnega sodišča cele občine. Do l. 1877. je volil Hrib z Vrhniko, Podlož z Ložem. Z Metliko volijo 4 vasi.

Državno sodišče se je izreklo prvokrat glede Ribnice l. 1902, da voli samo trg v mestno-trški skupini. V Kamniku pa je stvar drugačna, ker je tu od l. 1883. volila dosledno cela občina. Deželni zbor mora sedaj zavzeti svoje stališče napram odločbi državnega sodišča. Govornik visoko

cení državno sodišče, pa še višje cení avtonomijo deželnega zbora. O veljavnosti volitev sodi le deželni zbor. Zato se mora odklanjati stališče drž. sodišča, da bi se vaski volilci kamniški izključili od volilne pravice v mestni skupini.

Govornik pa ne pride do istega zaključka, kakor poročevalec verifikacijskega odseka, ker bi potem ne mogli ostati samo pri anuliranju samo dveh mestnih mandatov, morali bi se baviti tudi s kočevskim mandatom. Danes bi to ne upravljal več, ker bi bil dr. Eger itak izvoljen, po prejšnjem volilnem redu pa ne. Treba bi bilo uvaževati, kaj z volitvami v kmečkih občinah, kjer volijo volilci iz mest. Tu se voli dvakrat, v mestni in kmetijski kuriji. Treba bi bilo torej poseči globlje, ako začnemo anulirati.

Biti moramo objektivni, kjer gre za eksistenčno vprašanje strank. Vsi ti mandati so bili pridobljeni bona fide, in to je treba upoštevati varujoč svoje pravno stališče.

Govornik odklanja pravno stališče državnega stališča. Glede Kamnika naj se ustvari fait accompli. Volitev naj se proglasi veljavno, ker so ravno volili vsi volilci občine. Sniti pa se je treba v ustavnem odseku, da se novelira volilni red in odstrani podlaga za ves ta spor. Ako bi ne bilo odločbe državnega sodišča, bi bil naš klub takoj predlagal verificiranje vseh mandatov.

Predlaga: I. Deželni zbor soglašal s pravnim mnenjem verifikacijskega odseka, glasom katerega tvorijo po veljavnem deželnem volilnem redu kranjskem le krajevne občine tako kmečke kakor mestnotrške volilne okraje — in odločno zavrača temu nasprotno judikaturu državnega sodišča.

Deželni zbor izraža tedaj svojo odločno voljo, da se imajo uvrščati pri sestavi volilskih imenikov vsi cenzus-volilci vsake krajevne občine, skupno brez izjeme, bodisi v kmečko ali v mestno skupino.

II. Izvolitev poslanca dr. Janko Vilfana se potrdi.

III. V ostalem se odkaže poročilo verifikacijskega odseka pril. št. 122—125 ustavnemu odseku z nalogo, da izdelata načrt preosnove deželnega reda in deželnega volilnega reda, v katerem se na novo odmeji obseg kmečkih in mestno-trških volilnih okrajev.

O tem naj ustavni odsek poroča kakor hitro mogoče.

Posl. grof Barbo govori nemško in predlaga potrditev izvolitve poslanca Lenarčiča in Višničkarja.

Posl. dr. Triller.

Povdarja, da se bo napredna stranka uklonila, ako se klerikalni stranki posreči kodificirati njeno pravno naziranje. Povdarja pa, da hoče le izkiniti krivico, da se hoče uveljavljati to pravno naziranje po dovršenih volitvah, ki so se izvršile na podlagi kompromisa. To torej stranka odločno odklanja.

Ravnatoko pa tudi posredovalni predlog posl. dr. Šusteršiča. Mi ne moremo biti, kakor je pisal »Slovenec« oficijozno glasilo večine, gosti v tej zbornici. (Dež. glavar protestira, da bi bil »Slovenec« glasilo dež. zbora.) Če imate pogum nasilstva, vrzite nas vse »gostiče« ven! Polovičarstva tu ni treba. Ko smo zahtevali pismena poročila, je predlog res nekoliko dišal po obstrukciji, ali zato smo imeli pravico, ker smo marljivo sodelovali v odsekih, dasiravno je bil marsikateri odsek nekak avtomat zakonodajstva. Pokazati smo hoteli, da hočemo delati. Danes pa smo dosegli skrajno mejo in hočemo jasnosti.

Glede stvari same povdarja, ako se hočejo izvajati vse posledice, da je večina poslancev kmetijske kurije, med njimi tudi dež. glavar nepravilno izvoljena. Deželni glavar celo dvakrat. To so posledice logičnega izvajanja pravnega naziranja verifikacijskega odseka.

Dr. Šusteršič hoče varovati avtonomijo dež. zbora proti državnemu sodišču. Res je, da izreče drž. sodišče le svoje pravno mnenje, ali deželni zbor je vezan upoštevati razsodbo državnega sodišča. To je storil n. pr. dež. odbor na Koroškem, ki se je uklonil razsodbi drž. sodišča glede sprejemanja slovenskih vlog.

Poročilo verifikacijskega odseka imenuje govornik verolomnost. Govornik je tedaj v ustavnem odseku zahteval, da se upostavi določba, da volijo le čista mesta in trg. In tedaj se je objubil tako izpolnitev v prihodnji legislativi dobi. To je trdil govornik v plenarni seji in nihče ga ni zavrnil, da ni govoril resnice. Ne če to sedaj pada v hrbet naknadno poslanecu, potem bo krivda vaša, ako bo morala naša stranka pisati v svoji zgodovini o »fine punice«.

Dosedaj je še zbornica tribunala, ali ako sprejmete predlog verifikacijskega odseka ste — konvent.

Predlog bije v lice historiji in ogiki. Ako imate pogum nasilstva, prav, ali pomnite, da se tudi Italijanom v Istri ni posrečilo njihov »ossar utto« in da se jim še danes poznajo v licu krave bragrozine biča pravi-

ce in resnice. (Živahno odobravanje.) Predlaga, da se oba mandata, Lenarčičev in Višničkarjev, potrdita. Predlog je zadostno podprt in je v razpravi.

Poslanec Višničkar.

Govori kot poslanec dolenskih mest, ne v svoji stvari, ne pro domo, pač pa v korist dolenskih mest. Gre tu le za pravico!

Nikdar se ni hotelo ovreči mandator dolenskih mest, niti tedaj, ko je še kandidiral in po hudem boju bil izvoljen sedanji deželni glavar Franc Šuklje.

Stvar je tako jasna, da se človeku zdi, kakor bi hoteli ljudje solnce univati s krtačo. Nad 30 let že služi govornik pravici, in le čudno se mu zdi, da je na Slovenskem mogoče kaj takega. Kaj takega še ni bilo tu. Prigodil se je le en slučaj. V Istri proti posl. Jenkoti in Mandiču. Jenkov mandat je bil verificiran, a Mandičev ne, in to je povzročilo senzacijo v Avstriji.

Lahko bi očitali Poljaki našim klerikalcem, ako bi jim ti predbacili njihovo protirusinsko politiko, češ, kako pa vi postopate s svojimi lastnimi brati, ko mečete pravilno izvoljene poslance iz zbornice!

K stvari sami citira poročevalčvo poročilo in poudarja, da je marsikatero trditev poročevalca že ovrgetl dr. Šusteršič sam. Odločno zanika, da bi bila občina najmanjša enota. Ko je čital to poročilo, ni vedel, ali je v tem večja nevednost ali zloba. »Die Engel und Teufel schämen sich nicht« — ne vem, kam bi prišel poročevalec. Odslej bomo pač volili po dr. Peganovem patentu, ne pa po cesarskem.

Poročevalec je še pred zasedanjem deželnega zbora govoril proti svojim pristajšem v Ribnici, da bo poskrbel, da govornikova izvolitev ne bo potrjena. Naj pač počaka vdruge s takimi izjavami. Drugi poslanci pa se je celo pridružil, da govornik ne bo več poslanec.

K stvari pripominja, da postava pozna le kraje, nikjer pa občin, kjer gre za mesta in trge, dočim pri kmetijskih občinah dosledno vedno imenuje občino. Citira iz zakona ona mesta, kjer se izreco poudarja »mesta in trgi«, oziroma »kmetijske občine«.

Ako se uvažuje cel zakon, ne more biti najmanjše dvojbe, da smemo v skupini mest voliti samo mesta in trgi.

Dolenskim mestom je pridruženih nad 100 vasi, ki štejejo več prebivalcev, kakor pa mesta. Govorniku je znano pač nekaj drugega, kakor na nasprotni strani — ravno vasi se nočejo pridružiti mestom, kakor n. pr. Kandija Novemu mestu, dasiravno bi Novo mesto to rado imelo, »saj ima Kandija gospoda deželnega glavarja in pa Štemburja.« Ali vasi nočejo, ker imajo mesta veliko več doklad.

Navaja potem posamezna mesta in trge, v koliko so jim priključene vasi, ki navadno štejejo več prebivalcev, kakor pa dotična mesta in trgi, in citira razne sklepe deželnega zbora, ki so določali, da vasi ne volijo z mesti. Razveljavljena je bila l. 1867. volitev posl. Obreze, ker je vas Hrib volila s trgov Vrhniko. L. 1880. je bil izvoljen v dolenskih mestih Martin Hočevar. V debati se je navedlo več slučajev podkupovanja glasov, ali nikdar se ni protestiralo zaradi tega, češ, ker niso vasi volile z mesti.

V deželnem zboru se je zakon vedno tako tolmačil, kakor ga tolmačimo danes mi. Ako bi se volilo po vašem, bi vasi volile dvakrat. Volilni imeniki so postali vsi pravomočni. Ako bi se tako prezirale odločbe drž. sodišča, bi ne bili več v pravni državi. Justitia est fundamentum regnum, ne podirajte tega temelja. Za posledice ste odgovorni vi. Ako hočete uporabljati silo, smo prav gotovo mi upravičeni do obrambe. Potem se nikar ne čudite, ako vam kdo obesi na to hišo ljudstva napis: Hiša nasilstva in maščevanja! (Živahno odobravanje naprednih poslancev.)

Poslanec Lenarčič.

Hoče izpregovoriti par besed, predno ga obglavijo. Začrtati hoče predvsem svoje stališče. Sklicuje se na svoje somišljenike in volilce. Branil se je prevzeti mandat in ga je prevzel končno proti svojemur boljšemu prepričanju. Kdor bi mu bil izvil ta mandat iz roke, bi mu bil storil uslugo. Po tridesetletnem javnem delovanju, ki je bilo brez priznanja, je želel stopiti v zasluženo pokoj. Glede na volice njegove pa bi storil greh, ako bi ne storil svoje dolžnosti.

Svoj čas se je delalo po poštenu vesti in človeški pameti. Danes se dela drugače. Današnja večina ima, kakor volk napram ovci, svojo voljo pravico, da požre govornikov mandat. Ima pač pravico močnejšega nad slabejšim.

V stvari pove tistim, ki razmer ne poznajo, da se okoliš vrhniške občine razseza na 15 kilometrov.

Vse te vasi v tem okolišu nimajo prav nič skupnega s trgov, kakor le župana. Prej je tudi Hrib volil s kmetijskimi občinami, pozneje se je šele potom zakona priključil trgu. Druge vasi imajo gvoje šole, svojo cerkevno upravo, torej so popolnoma zase. Ni torej razloga, da bi se strnile s trgov, proti čemur so se že tudi izjavile.

Vpraša deželnega glavarja, ali ga nič ne peče vest, da je bil izvoljen na ravno taki illegalni podlagi, kakor se govorniku predbaciva, in celo napravil po njej tako kariero!

Pravice ni več tu, postala je dandanes pojav, ki je za staro šaro. Ali je prava tista krščanska morala, ki zahteva uničenje svojega političnega protivnika, ki napoveduje boj do noža, ako je to prav, potem pač lahko rečem: vrag vzemi tako moralo, vrag vzemi tako vas, ki učite tako moralo! (Klerikalni poslanci ogorčeni zapuščajo dvorano.)

Mi se moremo braniti le toliko, kolikor se sklicujemo na obstoječe zakone. Le na te se sklicujemo. Bilo bi za stvar jako dobro, ako bi se gospodu deželnemu predsedniku zljubilo povedati, kako stališče zavzema vlada.

Na dr. Šusteršičev predlog ne moremo pristati, dasiravno podpisem skoraj vse njegove besede, a prišel je do drugega zaključka. Akobih bil predlagal overovljenje vseh volitev, potem bi bili mi za preosnovo zakona, ki bi odgovarjal našim razmeram. Na tem polju se takoj najdemo. Ali ne segati nazaj!

Poročevalec je omenil tudi volitev v trgovski zbornici. Ali kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce. Danes še ni čas zato, da govorimo o tej stvari, ali prišel bo čas, ko bomo govorili o stvari, in tedaj bo gosp. poročevalec žal, da je sprožil stvar. S tem končam. (Odobravanje!)

Poslanec dr. Vilfan.

Se strinja v vsem z izvajanjem predgovornikov, svojih pristajšem, ne more se pa strinjati s predlogom dr. Šusteršičevim, ker ne more pristati nato, da bi se takoj sedaj odločilo, ali volijo vasi z mesti, posebno pa še zato ne, ker ima dr. Šusteršičev predlog edino le namen, da bi se stvar zavlekla.

Polemizuje z izvajanjem dr. Šusteršičevim, ki se je skliceval na besedilo zakona, češ, da »kraj« ne pomeni samo mesta, temveč celo občino. Saj je ravno na Koroškem s tem zakonom določil ravno nasprotno od onega, kar trdi dr. Šusteršič. Sicer pa tu ne gre za izjave, temveč za stvar samo, kako se je izvajala.

Glede Kamnika poudarja, da tu di sedaj še volijo nekatere vasi z mestom, to pa zato, ker imajo mestni značaj. Zato je tudi državno sodišče tako odločilo, dočim so s to odločbo izobčene vasi, ki nimajo mestnega značaja. In v pravni državi je treba, da se respektirajo izreki državnega sodišča.

Prečita nato razloge, s katerimi je podprlo svojo razsodbo državno sodišče v kamniški zadevi, in kjer se izreco vedno poudarja, da volilni red pod »mesti in trgi« more razumeti edino le čista mesta in trge brez vasi, ki spadajo v dotično krajevno občino, dočim bi bilo priključenje vasi mestom nepostavno raztegnjenje zakona.

Ta razsodba se mora upoštevati, dokler se ne doseže druga razsodba. Nasprotna stranka bodi pravična, ker bi se sicer nasprotstva le povečala. Predlaga, da se sprejme predlog dr. Trillerjev.

Poslanec dr. Tavčar.

Ni dvoma, da je predlog dr. Šusteršiča za narodno napredno stranko veliko težji in občutnejši, kakor poročevalec.

Jedro celega prepira tiči v tem, ali naj z mesti volijo tudi tiste vasi, ki so sedaj volile s kmetijskimi občinami ali ne. Mi smo mnenja, da se o tem more soditi le pro futuro, ne pa pro praeterito. Verifikacijski odsek je predlagal, da naj se na podlagi njegovega stališča ne potrdita Lenarčičev in Višničkarjev mandat. Predlog dr. Šusteršičev je bolj zvit, kajti njegova prva točka vsebuje v sebi že meritorno rešitev te stvari. To je že izprememba volilnega reda, za katero je treba kvalificirane večine. Ali dr. Šusteršič gre še dalje; kajti dasiravno je v bistvu že vse dosegel; hoče našo stranko še vedno obdržati na vrvi. V rimskih časih so vlekli triumfatorji premagance na vrvi seboj — g. glavar je boljši historik kot jaz, bo stvar bolje vedel. Zato tudi nismo za dr. Šusteršičeve predloge in ne moremo biti gosti v tej zbornici. Ako pa se potrdijo vsi mandati, potem pač glasujemo za prvi del predloga. (Odobravanje.)

Posl. Perhavec predlaga konec debate. — Sprejeto.

K besedi se oglasi dr. Šusteršič: Omenja »gostičev«, češ, da se naj tako stvari prepuste listom. Govornikova stranka ne pozna gostičev v dež. zboru, samo enakovredne stranke.

V nadaljnjem povdarja, da s svojim predlogom nikakor ne namerava meritum rešitev zadeve, temveč da hoče z njim dati ustavnemu odseku le inicijativo, da predloži novelo k deželnemu redu, kjer bo stvar rešena definitivno. Poslanec ima pravico zahajati v zbornico, dokler mu zbornica ne uniči legitimacije. (Dr. Tavčar: Večina jo uniči lahko vsak čas!) Jezi se, da poslanci narodnonapredne stranke nočejo vzeti njegove finte za resnico. Odgovarja predgovorniku, češ da poguma za nasilstvo nimajo in hočejo, da sodeluje manjšina. Poguma do skesanega priznanja pa pravi, da ni treba, češ ker je njegova stranka le označila svoje pravno mnenje. Pravi, da je dr. Triller govoril o napovedbi boja do noža! (Dr. Triller: Da! Ugrabljenje dveh veljavnih mandatov, to je napoved boja do noža!) Vsedimo se v ustavnem odseku skupaj, potem govorite o nasilstvu. (Dr. Triller: Da, po verifikaciji!) Seveda, mi naj uklonimo svoje pravno prepričanje pred vašim, mi naj uklonimo tilnik pred vami. (Dr. Triller: To je naša pravica, da zahtevamo da vemo, ali smo poslanci ali ne!) Saj vas nihče ne sili, da bi glasovali za predlog. Dr. Triller: Eskamotirati hočete kvalificirano večino! Apelira še enkrat na napredne poslance, da naj sedejo z njimi skupaj v ustavni odsek, ker sicer bi bilo treba ovreči še več mandatov. (Napredni poslanci: Le dajte jih!) Vztraja pri svojih predlogih.

Poročevalec dr. Pegan iznova ponavlja stare številke, češ, da bi bili klerikalni kandidati izvoljeni, ako bi bili volili kmetijski volilci z mesti, le v Kočevju ne. Pravi pa, da ni klerikalno - nemške zveze, radi katere naj bi bil verifikacijski odsek predlagal potrditev dr. Egerjeve volitve. Napada potem posl. Višničkarja, da ga deželni glavar opozori, da taka oblika reagiranja ni dovoljena. Pripoveduje storjo o Ribničanu in hudiču, ki je hodil po Ribničanu od jutra do jutra, češ, da se tako hoče zavleči uveljavljenje klerikalnega pravnega naziranja. (Dr. Oražen: Da, vi ste hudič, mi pa Ribničanje!) Pravi, da prilika o volku in ovci ne paše, češ, da so bili prej naprednjaki volkovi, sedaj pa ovce. (Napredni poslanci: O ne, saj nismo več ovce!)

Deželni zbor ni dolžan izvajati sklepov državnega sodišča, temveč podaja le svoje mnenje, kakor fakulteta. (Dr. Triller: Torej vprašajmo fakulteto!) Očita napredni stranki, da je uklonila svoje pravno prepričanje odloku državnega sodišča. (Dr. Tavčar: Dr. Pegan je pač neizprosen!) Predlaga, da se sprejme predlog verifikacijskega odseka.

Posl. dr. Tavčar želi, da se prekine sejo za 20 minut.

Deželni glavar ugodil želji in prekine sejo ob 1:50 popoldne.

Po zopetni otvoritvi se je bil prvi del dr. Šusteršičevega predloga sprejel s 26 klerikalnimi glasovi. Napredni poslanci in veleposestniki so se pri glasovanju odstranili iz dvorane. Ob sklepu lista se nam telefonično javlja, da so pri drugi točki dr. Šusteršičevega predloga napredni poslanci pričeli s hrupno obstrukcijo.

Nujni predlogi poslanca E. Gangla.

V današnji seji deželnega zbora so vložili poslanec E. Gangl in tovariši šest nujnih predlogov. Prvi nujni predlog se tiče volilne reforme za deželni zbor na principu enakosti, splošnosti, direktnosti in tajnosti po proporcionalnem sistemu, ostalih pet nujnih predlogov pa se tiče ureditve učiteljskih plač.

Vabilo
na
SHOD
narodno-napredne stranke,
ki bode
v nedeljo, 10. oktobra ob pol 3. popoldne
v gostilni „Lajovic-Oblak“
v Litiji.

Dnevni red:
1.) Politični položaj. Poroča dr. Žerjav.
2.) Organizacija narodno-napredne stranke. Govori dr. Gabršček.

Obzorem s shodom se vrši
ustanovni občni zbor
„Naprednega političnega in gospodarskega društva za sodni okraj Litija“.
Sodni okraj, izpolnite svoje dolžnosti in pridite vsi do zadnjega!
Izvolilni odbor narodno-napredne stranke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Odgoditev češkega deželnega zbora
Dunaj, 9. oktobra. Jutri izide v uradni »Wiener Zeitung« cesarski patent, s katerim se izreka odgoditev češkega deželnega zbora.

Državni zbor.
Dunaj, 9. oktobra. Jutrišnja uradna »Wiener Zeitung« priobči cesarski patent, s katerim se sklicuje zasedanju v sredo dne 20. t. m.

Dunaj, 9. oktobra. Poslanska zbornica bo imela svojo prvo sejo v sredo 20. t. m. ob 11. dopoldne.

Dunaj, 9. oktobra. Gosposka zbornica ima prvo sejo v jesenskem zasedanju v sredo 20. t. m. ob 3. popoldne.

Nemški krščanski socialci kot voditelji nemških šovinistov.

Dunaj, 9. oktobra. Pri županu fr. Luegerju so imeli voditelji nemških strank posvetovanje, na katerem so sklenili, da se ima v vseh takozvanih nemških deželah proglasiti nemščina kot izključni učni in uradni jezik.

Dunaj, 9. oktobra. Pod vodstvom dr. Luegerja poseti jutri deputacija nemških strank ministrskega predsednika barona Bienertha, da intervenirajo v zadevi sankcije predloga Kolisko-Axmann.

Socialnodemokratski shodi.

Dunaj 9. oktobra. Socialni demokratje priredijo jutri 20 javnih shodov, na katerih bodo demonstirali za delovanje državnega zbora.

Potres.

Zagreb 9. oktobra. Potres na Hrvaškem je trajal 38 sekund in je bil silnejši, kakor kjerkoli drugod. V Sisku je porušil 20 dimnikov, v Petrinji pa 50 dimnikov. V Bačugi pri Glini je silno poškodoval šolo ter do celga porušil župnišče in hišo, v kateri stanuje učitelj.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 9. oktobra. Listi a poročali, da je dr. Wekerle priporočal vladarju za svojega naslednika grofa Andrássyja. Dr. Wekerle izjavlja z ozirom na te trditve v listu »Budapest«, da ni vladarju priporočal Andrássyja za svojega naslednika iz enostavnega razloga, ker je le-ta njegov najbližji somišljenik, pač pa je nasvetoval, naj vladar še enkrat poskusi s koalicijo in šele na to naj sprejme posamezne voditelje v manjšini se nahajajočih strank.

Poljaki v Pešti.

Budimpešta 9. oktobra. Tu navoči poljski delegatje so danes kot gostje prisostvovali seji drž. zbora.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in naporenega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno do mace zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz-prašek«, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica vlija 2 K. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na doželi je izreco zahtevati MOLL-ov praprat, zamamovan s varnostno znamko in podpisom.

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Creme
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 305-2. Srednji zračni tlak 736-9 mm.					
oktobra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8.	2 pop.	737-7	19-9	sr. jzhod	del. oblak
9.	zv.	746-7	15-2	sl. jzhod	dež
9.	7. zj.	736-6	12-6	p. m. szah	

Srednja včerajšnja temperatura 15-7° norm. 11-8°. Padavina v 24 urah 15-8 mm.

Sprejme se takoj 3797

učenec

iz poštene hiše v manufakturno trgovino M. Ravnikar, Novomesto.

Za dobro plačilo se išče lepa mirna

soba

s posebnim vhom in vso hrano v sredini mesta.

Prijazne ponudbe na uprav. »St. Naroda« pod »M. D.«

3903

Škoro nov
pianino
se ceno proda na Marije Terezije
cesti št. 26. I. nadstr. 3796

Proda se
enonadstropna hiša
z vrtom v Ljubljani.
Naslov pove upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«. 3794

Pisarica
z lepo pisavo ter večša slov. in nem.
jezik v govoru in pisavi, **išče službe**.
Ponudbe na uprav. »Slovenskega
Naroda«. 3738

Za 7 letno deklico
se pri navadni družini **išče**
popolna oskrba.
Najraje blizu nemške šole.
Ponudbe z navedbo cene pod »Rosa 7«
na upravništvo »Slov. Naroda«. 3785

Učenca
iz poštene rodbine sprejme takoj
Rudolf Bizjak
arar in trgovec z zlatino in srebrnino.
Volosko (Istra). 3793

Prve vrste zavarovalnica za življenje išče
akviziterje
proti stalni plači in proviziji. Ob dobrem
delovanju dosmrtna služba. — Ponudbe
pod »Ljubljana 1877« na uprav-
ništvo »Slovenskega Naroda«. 3786

Učenec
se sprejme takoj v trgovina že-
lezne in specerije, ki je dovršil
vsaj ljudsko šolo in je star 14 let.
Trgovina z mešanim blagom
Fran Guštin v Metliki. 3799

Železna ograja!!
P. n. olepševalnim društvom in žu-
panstvom v mestih, trgih, občinah, župnim
upradom itd.

Železna ograja
umetniško ročno delo ključavničarske
umetnosti, ki se lahko porabi za ograjo
spomenikov, križev na razpotjih ali na jav-
nih trgih, za krstni kamen ali za ograjo
božjega groba Veliki teden, za stekleno
omaro, akvarij ali za oglašne stebre, se proda.
Na zahtevo se pošlje slika! — Cena izelo
zmerna! 3765

Julio Semelič
v Zagrebu, Ilica št. 69.

Vabilo
na
III. (izredni)
občni zbor
društva slov. trgovskih sotrudi-
nikov za Kranjsko s sedežem v
Ljubljani,
ki se vrši v
nedeljo, 17. oktobra ob polu
10. dopoldne v salonu hotela
Ilirija

s sledečim dnevnim redom:
1) Pozdrav zač. predsednika.
2) Volitev predsednika.
3) » odbora.
4) » preglednikov. 3802
5) Slučajnosti.

Odbor.

V prijazno sobo
v čistem, mirnem stanovanju se sprejme
gospodična
pri soprogih brez otrok.
Več v upravnistvu »Slovenskega
Naroda«. 3795

Velik
sadni vrt
z enonadstropno hišo, hlevom in
svinjakom, se takoj proda za
18.000 kron.
Več pove A. Ravnikar v Ljub-
ljani, Sodnijska ulica 4. 3761

Naznanilo.
Tem potom vlijudno naznanjam
svojim p. n. naročnikom, da so vsi moji
pomočniki v ponedeljek t. j. 4. oktobra
t. l. zahtevali, s stavko preteč, zvišanje
plač. Ker sem temu privolil, sem pri-
morán tudi delo neznatno podražiti.
Svoje p. n. naročnike bi pa prosil
da mi ostanejo kljub temu tudi še
nadalje naklonjeni. 3801
Šiška, 4. oktobra 1909.
Z odličnim spoštovanjem
Vinko Sorčak.

Stanovanja
v najem.
Od novembrskega termina naprej je
oddati v hiši št. 2. v Sodni ulici
treje stanovanj in sicer eno v II.
nadstropju s 6 sobami in pritlikli-
nami, drugo v I. nadstropju istotako
s 6 sobami in pritliklinami, tretje,
v katerem je doslej bila odvetniška
pisarna, pa v pritličju. 3778
Pojasnila daje lastnik hiše, župan
Ivan Kribar, in pa vratar hiše.

Zaradi rodbinskih razmer se
tako proda 3783

majhno posestvo
s trgovino, gostilno, trafikom in žganjetočem.
Letnega prometa je 25—30.000 kron.
Proda se za izredno nizko ceno
16.000 kron. Posestvo leži v bližini
rudokopa in ob državni cesti na Spod-
njem Stajerskem.
Naprodaj je tudi več velikih
in manjših
novih hiš in vil
z vrtovi v Ljubljani in na deželi.
Pojasnila daje prometna pisarna
Peter Matelič
v Ljubljani, Selenburgova ulica 7, pri Maliču.

V Lattermannovem drevoredu
je od danes naprej
menažerija
z najredkejšimi živalmi iz vseh
delov sveta.
Predstava vsak dan ob 5. popoldne.
Ob 7. zvečer vsak dan 3780
glavna predstava
Borba medvodov
in
krmljenje zverin.

Ob nedeljah in praznikih ob 11. dop.
in od 2. naprej vsako uro predstava.
Na ogled tega zanimivega pod-
jetja vabi in prosi obile podpore s po-
setom
lastnik.

Službe išče
v Ljubljani ali zunaj pridna in izurjena
sobarica.
Ponudbe naj se pošljejo pod št.
»100« pošto ležeče glavna pošta v
Ljubljani. 3798

Dva spretna 3790
krojaška
pomočnika
sprejme takoj v trajno delo A.
Pretnar, Sava-Jescnice Gorenjsko.

Posestvo naprodaj
Dne 18. oktobra 1909 se bo prodajalo
posestvo gospe Marije Graul na pro-
stovoljni dražbi obstoječe iz hiše, kjer
se nahaja starodavna gostilna okoli
velik vrt, njive, travniki in gozdi.
Podrobnosti se zve v Zatični v
Šoli. 3800

Geno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12—
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštinskih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Pliznu na Češkem. 3250

Krojaška obrt
v Vegovi ulici št. 12 v Ljubljani
se priporoča za izdelovanje oblik
in v to stroko spadajoča dela. Najnižje
cene, najfinejše delo, najfinejši kraj.
Za obila naročila se priporoča z
odličnim spoštovanjem 3727
Josip Ahčin.

G. Skrbič
Zagreb, Ilica št. 40
priporoča svojo veliko
in razširjeno tvornico
žaluzij
iz desetic, železnih in
lesenih rolojev za
okna in prodajalnice
ponajnovjšem sestavu
Vse vrste lesenih, tk-
nlih in platnenih
rolet iz različnega platna, sat-
na, damasta, ripsa itd.
Nova patentirana peresna držala.
Novo skladišče vsake vrste odev.

Prilika za nakup!
Prekrasna
žepna ura
z
veržico
samo K 3-50.

30.000 komadov nakupljenih, zato razpo-
šiljam prekrasno 35. urno (ne 12 urno) Gloria
srebrno remontoarko na sidro, švicarsko ko-
lesje z lepo dolbenim okrovjem s sekundnim
kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebrno ve-
rižico, natančno ideočo za samo 3 K 50 vin.
Dalje ponujam pristno pozlačeno 36urno remon-
toarko na sidro, veleprima švic. uro s pozlač.
veržico za 5 kron. Štetno pismeno jamstvo
za vsako uro. — Po povzetju razpošilja
S. KONANE, izvoz ur v Krakovu št. 358.
Nebroj zahvalnih pism in nešteto ponarob.
Za neugojče denar nazaj. 3759

Kočijaža 3787
vestnega, pridnega in dobro izurjenega,
sprejme valjčni mlin v Kranju.
Sprejme se takoj mlad
trgovski pomočnik
v trgovino z mešanim blagom pri tvrdki
R. Rutner na Vrhniki. 3735

Sprejem več 3728
ključavničarskih pomočnikov
v stalno delo. Plača po dogovoru.
I. Rehek, ključavničar v Celju.

Vajenec 3791
za krojaško obrt se sprejme takoj.
Trnovski pristan št. 4 v Ljubljani.

Skladišar - paznik
se sprejme takoj v
valjčnem mlinu v Kranju.
Dražbenim potom se odda v zakup
na Bledu lov v pla-
nini Lipanca,
kjer je mnogo divjih koza in divjih
petelinov.
Dražba bo v občinski pisarni
na Bledu dne 24. oktobra ob 4.
uri popoldne. 3787

Corso italiano
Hotel Union 34
6 mesečni italijanski
jezikovni tečaj. 3788
10 kron mesečno.
Konverzacija 2krat na teden.

Redka prilika!
Nakupil sem od pogorele tvornice vso
zalogo nekoliko skvarjenih težkih
flanelastih odev
najnovjših vzorcev, na katerih je opa-
ziti docela neznan, komaj vidne ma-
deže od vode, in jih pošiljam 3 komade
za 9 K na izbiro. Odeje so primerne
za vsako boljše gospodinjstvo za po-
krivanje postelj in oseb ter so zelo
tople in mehke.
Oto Bekera, odsluženi c. kr. nadzornik fin. straže,
Nachod, Češko. 3769

Veliko presenečenje!
75.000 parov čevljev. 3789
4 pari čevljev za samo 8 K.
Ker je več velikih tvornic ustavilo
plačila, so mi poverili, da velik oddelek
čevljev še daleč pod izdelovalnimi stroški
spravim v denar. Prodajam vsakomur 2
para moških, 2 para ženskih čevljev iz
črne ali rjavega usnja s kapicami, ga-
loširane, za zavezovanje, z močno zbitimi
usnjnimi podplati, najnovjše oblike. Za
naročitev zadostuje dolgost. Vsi 4 pari
za samo 8 K. Po povzetju razpošilja
centralna razpošiljalnica čevljev
J. Gelb, Novi Sandec št. 182.
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Suhe jedilne gobe
v vsaki množini kupuje in išče zanesljive
prodajalce veletrgovina S. Adler, Haidl
pri Eisensteinu, Ješko. 3502
Prosijo se vzorci z navedeno množino.

Blagajničarka
želi premeniti službo, tudi izven
Ljubljane. 3698
Naslov pove uprav. »Sl. Naroda«.

Pri posestniku Jerneju Kalanu na
Poljanski cesti št. 58, se proda
tako
18 prašičev vsake vrste, en voz
za 9 sedežev in drugo.

Čevljarski
pomočnik
za fino delo, se sprejme takoj pri
Ivanu Setini v Študentovski ulici
št. 9 v Ljubljani. 3741

Knjigovodjo
(saldakontista)
veščega slovenščine, nemščine in itali-
janščine, event. hrvaškega, nemškega
in italijanskega jezika v govoru in pi-
savi, sprejme valjčni mlin v Kra-
nju. Vstop po dogovoru. 3768

Lepo stanovanje
s 3 sobami, poselsko sobico, pritlikli-
nami in delom vrta odda se s 1. no-
vembrom na Resljevi cesti št. 26
v I. nadstropju. 3829
Vpraša se v sosedni hiši št. 30.

Stavbišče
v Vodmatu ob Zaleški cesti, tik
dolenjske železnice, je naprodaj.
Več se izve pri Adolfu Perlesu
v Prešernovi ulici št. 7 v Ljub-
ljani. 3701

Hiša se proda
s tremi poslopji
in velikim vrtom,
Stoji blizu cerkve na Jernejevi cesti
št. 39 v Spodnji Šiški. — Več pove
Anton Vizjan blizu Vodnika, Ce-
lovška cesta št. 57 v Spod. Šiški
pri Ljubljani. 3774

Pri graščini Predvor, pošta Tupa-
liče, se bo oddalo meseca decem-
bra t. l. okoli
20 m³ hlodov
lipovega lesa. 3771
Ponudbe pod »Lipa«, glavna
pošta Ljubljana, poste restante.

Trboveljski
premog
kosovnik in orehovnik, zadnji
zlasti pripraven za štedilnike
in polnilne peči, priporoča od
50 kg naprej do celih vagonov
ob zagotovitvi točne postrežbe
Ivana Treo v Ljubljani 3707
Cesta na Rudolfovo železnico št. 10.

Svojim cenjenim p. n. odjemalcem vlijudno javljamo, da smo s 1. oktobrom 1909 firmi

Žiga Winter, Dunaj III., Ungargasse 20

poverili svoje zastopstvo za Gornje in Spodnje Avstrijsko, Moravsko, Šlezijo, Štajersko, Koroško in Kranjsko. Kadar naročate

FERNET-BRANCA

tek zbujajoči liker za prebavljanje, obračajte se odlej na zgorajšnje firme. Dobiva se tudi v vsaki boljši trgovini z delicatessami in v vsaki kavarni.
Fratelli Branca, Milan.

Kupujem vsakrako množino
surovega masla
 (navadnega in čajnega)
jajca in poljske pridelke.
 Ponudbe pod: **Josip Zupan,**
 Via Kasserna 13, Trst. 3486

Sprejmo se tako!
trgovski pomočnik
 čez 20 let star, dobro izurjen v trgovini mešanega blaga in dež. pridelkov pri Antonu Verbiču v Sevnici ob Savi.
 3723

Zastopaj
 in poštino pristoje dobi vsak moj glavni katalog s čez 3000 slikami o porabnih stvarih in darilnih predmetih vseh vrst, ki ga na zahtevanje pošljem takoj.
 C. in kr. dvorni dobavitelj **Jan. Konrad, Most št. 484, Časke.** 3585

10 kron
vsakdanjega zaslужka
 za vsakega.
Zastopniki se iščejo povsod, tudi v majhnih krajih. 3512
 Pošljite svoj naslov na firmo **Jak. König, Dunaj, VII/3, Postamt 63.**

Prav dobro 278
vinske sode
 iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 200—400, 700, 1200, 3000, 5000 litrov proda po nizki ceni.
FRAN CASCIO
 Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

Naznanilo preselitve.
 Slavnemu občinstvu si usojam vljudo naznaniti, da sem preselil svoj
brivski in frizerski obrt
 v hišo na Sv. Petra cesti 32 poleg kavarne „Avstrija“.
 Salon za dame s posebnim vhom in separiranimi oddelki. Poleg umivanja glav, vsakovrstno friziranje in barvanje las, priporočam svoj gorki in mrzli zdravniško priporočen sušilni aparat. Izvršujejo se vsa lasna dela. Vpletke (kite) striženih in zmešanih las v veliki izbiri. 3749
 Z vsem spoštovanjem se priporočam
M. Podkrajšek
 frizer za gospode in člane, Sv. Petra cesta št. 32.

Vljudo naznanjam slav. občinstvu, da se bodo od nedelje 10. t. m. naprej dobile vsake nedelje sveže
rižove in mesene klobase
 domačega izdelka
 v restavraciji pri „Robenču“, Glince.
 Za obilen poset se priporočam
M. Rus. 3752
V Ameriko in Kanado

Pozor! Prodaja najnovejše Pozor!
jesenske in zimske narejene obleke
 za gospode, dame, dečke in deklice
 po najnižji ceni edino 3536
konfekcijska trgovina A. LUKIČ
 Pred Škofijo št. 19.

O. Bernatovič
Anglesko škofarstvo oblek
Ljubljana
Mestni trg št. 5
Velikanska zaloga najnovejše konfekcije
 za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.
Čez 30.000 svežih komadov.
 Čudovito nizke cene, kakor vobče priznane. 3746

Cunard Line.
 Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
 Utonia, 12. oktobra 1909.
 Pannonia, 26. oktobra 1909.
 Carpathia, 9. novembra 1909.
 Iz Liverpoola: 1515
 Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 16. oktobra, 6. novembra, 27. novembra, 18. decembra 1909.
 Mauretania dne 23. oktobra, 20. novembra, 11. decembra 1909.
 Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odasek**
 v Ljubljani, Slomškova ulica št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvlaček iz voznega reda.
 Veljaven od 1. maja 1909.
Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
 7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.
 7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 9-26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
 11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.
 12-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.
 6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
 7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 9-00 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Prago, Draždane, Berlin.
 8-42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel. — Jesenice vsak dan).
Odhod iz Ljubljane (državne železnice):
 7-28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
 2-05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
 7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči: Osebn. vlak v Kamnik. (Le ob nedeljah in praznikih).
Prihod v Ljubljano (južne železnice)
 7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
 8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
 11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice, dr. žel., Jesenice, Tržiča.
 2-58 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
 4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Gorice, dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel., Jesenice, Tržiča.
 6-40 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Jesenice.
 8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenice, Tržiča.
 9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
 11-08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenice.
Prihod v Ljubljano (državne železnice)
 6-46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.
 10-59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.
 6-10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.
 9-55 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika. (Le ob nedeljah in praznikih).
 Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednjem evropskem času.

Kupim dobro ohranjene
sode za vino
 od 15 do 25 hektolitrov.
 Naslov se izve pri upravniku
 „Slov. Naroda“. 3181
 Gradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb
G. Flux
 Gosposke ulice št. 6,
 priporočam in namešča le boljše
 službe iskajoče vsake vrste
 kakor
 privatno, trgovsko in gostilniško osebje za Ljubljano in zunanaj.
 izbira različnih služb, zlasti za ženske.
Potnina tukaj.
 Vesna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
 Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.
 Prosi se za natančni naslov. 3772

Sukna 3219
 In modno blago za obleke
 priporočam firma
Karel Kocian
 tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.
 Vzorec franco.

Zahvala in priporočilo.
 Moj soprog **Karel Oberhuber**, mizarski podjetnik na Mlinem pri Bledu, okraj Radovljica, se je dne 26. julija t. l. zavaroval pri
C. kr. priv. av. zavarovalni družbi „Dunav“ na Dunaju
 za vsoto 10.000 K ter je plačal zadevno zavarovalnino 30. junija.
 Dne 5. avgusta t. l. se je v delavnici pri stroju ponesrečil ter še tisti dan umrl na posledicah te poškodbe.
 C. kr. priv. avstr. družba „Dunav“ na Dunaju mi je po svojem glavnem zastopu v Kranju, ozir. njegovem glavnem zastopniku g. Rudolfu Kokalju v Kranju izplačala polno zavarovalno vsoto brez vsakega odbitka, vsled česar si štejem v dolžnost, izreči tej zavarovalni družbi iskreno zahvalo ter jo priporočam vsakemu.
 Na Mlinem pri Bledu, dne 18. avgusta 1909.
Ida Oberhuber l. r.
Josip Cvar l. r. **Anton Drogenik l. r.**
 priča. priča.

5000 kron zaslужka
 plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudesna zbirka
300 kosov samo za 5-50 kron
 ni priložnostni nakup, in sicer:
 Pristna švicarska pat. sist. rem. Roskopf žepna ura točno regul. in ki natančno gre, s 3letno tvorniško pisemno garancijo; ameriška double-zlata oklepna verižica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura; manšetni, ovratniški in naprsni gumbi; amer. žepni nožek; eleg. svilnata kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s simili-briljantom; mična damska broža, poslednja novost, koristna popotna toaletna garnitura; elegantna, pristno usnj. denarnica; par amer. buttonov z imit. žlathnim kamnom; salonski album z najlepšimi pogledi sveta; prekr. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrinskih biserov; 5 indijskih čarovnikov — razvedre vsako družbo in še 250 razl. predmetov, koristnih in neuporabnih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj z eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo 5-50 K. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja
S. Urbach, svetovna razpošiljalnica, Krakov 67
 NB. Kdor naroči dva zavitka, mu pridenem zastoj prima angl. britev ali 6 najfin. platn. žepnih robcov. Za neugajajoče denar takoj nazaj, vsak riziko torej izključen. 3757

Dragotin Puc
 : tapetniški in preprogarski :
 mojster
 v tvrdki Puc & Komp.
 Idelnjem vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po 1078 nizkih cenah.
Ljubljana
 Marije Terezije cesta 11.

Pošten mož
z odraslo družino, ki je izurjena v gostilniški obrti, želi prevzeti v najem ali na račun dobro idočo gostilno ali restavracije.
Ponudbe pod „L. K.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Razpošiljam kolesa

za štiri tedne na poskušajo in vpogled proti povzpetju. Posamezni deli koles čudovito poceni in dobri.
Istovrstni cenovniki poštno prosto.
Franc Dušek
tvernica koles, Opotno št. 80, ob drž. železnici Četko.

„Ottoman“ papir za cigarete
in cigaretne stročnice se hvalijo same,
reklame zanje ni treba.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond 44.437.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98.323.486-35 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države.
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje: čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah števil. 12.
Generalno zastopstvo v Ljubljani.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokorisne namene.

Stroje za pripravljanje krme
slamoreznice, reporeznice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotlišča, sesalke za gnojnice
izdeluje in razpošilja po najnovšem in priznanem načinu tverdnica
Ph. Mayfarth & Co.
tvernica za gospodarske stroje, železovarna in fužine na paru Dunaj II., Taborstrasse 71.
Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Hotel Tivoli
odda
več mesečnih sob
od 24 K naprej.

Zastonj
dobite vzorce najmodernejših angleških, francoskih in avstrijskih izdelkov vseh vrst damskega sukna, ževiotov in drugega volnatega blaga, za kostume, obleke, krila in bluže. Takisto vzorce barhentov in flanel vcelepe izvršitve. Nadalje vzorce platna, postelnega blaga, gradla, šifona in namiznega blaga za opreme. **Samo Izvratno blago**
velikanske izbire. Cenovnik na zahtevo. Pri naročilu vzorcev naj se navede natančen naslov in željeni predmeti.
Največja modna vselrznica in razpošiljalnica modnega blaga.
Komenda Janda & Cie.
Nikolsburg, Místké náměstí 13, Moravsko.

Varstvena znamka: Sidro.
Liniment. Capsici comp.
nadomestilo za
Pain-Expeller s sidrom
priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 1-40 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljicah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.
Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliščina č. 5 nova.

Seydlin
Najbolje za zobe

Slovenska tverdnica obuval
Združenih čevljarjev v Ljubljani
Wolfve ulice števil. 14
priporoča slav. občinstvu svojo veliko zalogo za jesensko in zimsko sezono vseh vrst najmodernejših čevljev za gospode, dame in otroke, kakor tudi za turiste in telovadce ter razne čevlje za dom. Prave ruske galoše in dokolenice (gamašne) in vse k stroki spajajoče potrebščine.
Naročila po meri in popravila se okusno, točno in solidno izvršujejo v lastni delavnici.
Zahtevajte cenike!

Razpis ustanov.
Na podlagi deželnozborskega sklepa X. seje z dne 28. septembra 1909 razpisuje podpisani deželni odbor
pet ustanov za slušatelje medicine
v znesku letnih 700 kron (sedem sto kron) s pripomojjo, da se študentom plačajo tudi takse za rigorozne.
Pravico do teh ustanov imajo dijaki, rojeni na Kranjskem, ki se zavežejo z reverzom, da bodo vsaj tri leta služili v deželni bolnici kot sekundarji. Prednost imajo tisti, ki se nadalje še zavežejo, da bodo izstopivši iz bolniške prakse služili vsaj 10 let kot okrožni zdravniki na Kranjskem.
Tozadavne s krstnim listom in izpričevali o dosedanjih študijah opremjene prošnje je vložiti pri podpisnem deželnem odboru
najdalje do 25. oktobra t. l.
Deželni odbor na Kranjskem,
v Ljubljani, dne 7. oktobra 1909.

Ugodna prilika
Havičkova tkanina
1 kos 10 K 10-50
2 kos 10 K 10-50
3 kos 10 K 10-50
4 kos 10 K 10-50
5 kos 10 K 10-50
6 kos 10 K 10-50
7 kos 10 K 10-50
8 kos 10 K 10-50
9 kos 10 K 10-50
10 kos 10 K 10-50
11 kos 10 K 10-50
12 kos 10 K 10-50
13 kos 10 K 10-50
14 kos 10 K 10-50
15 kos 10 K 10-50
16 kos 10 K 10-50
17 kos 10 K 10-50
18 kos 10 K 10-50
19 kos 10 K 10-50
20 kos 10 K 10-50
21 kos 10 K 10-50
22 kos 10 K 10-50
23 kos 10 K 10-50
24 kos 10 K 10-50
25 kos 10 K 10-50
26 kos 10 K 10-50
27 kos 10 K 10-50
28 kos 10 K 10-50
29 kos 10 K 10-50
30 kos 10 K 10-50
31 kos 10 K 10-50
32 kos 10 K 10-50
33 kos 10 K 10-50
34 kos 10 K 10-50
35 kos 10 K 10-50
36 kos 10 K 10-50
37 kos 10 K 10-50
38 kos 10 K 10-50
39 kos 10 K 10-50
40 kos 10 K 10-50
41 kos 10 K 10-50
42 kos 10 K 10-50
43 kos 10 K 10-50
44 kos 10 K 10-50
45 kos 10 K 10-50
46 kos 10 K 10-50
47 kos 10 K 10-50
48 kos 10 K 10-50
49 kos 10 K 10-50
50 kos 10 K 10-50
51 kos 10 K 10-50
52 kos 10 K 10-50
53 kos 10 K 10-50
54 kos 10 K 10-50
55 kos 10 K 10-50
56 kos 10 K 10-50
57 kos 10 K 10-50
58 kos 10 K 10-50
59 kos 10 K 10-50
60 kos 10 K 10-50
61 kos 10 K 10-50
62 kos 10 K 10-50
63 kos 10 K 10-50
64 kos 10 K 10-50
65 kos 10 K 10-50
66 kos 10 K 10-50
67 kos 10 K 10-50
68 kos 10 K 10-50
69 kos 10 K 10-50
70 kos 10 K 10-50
71 kos 10 K 10-50
72 kos 10 K 10-50
73 kos 10 K 10-50
74 kos 10 K 10-50
75 kos 10 K 10-50
76 kos 10 K 10-50
77 kos 10 K 10-50
78 kos 10 K 10-50
79 kos 10 K 10-50
80 kos 10 K 10-50
81 kos 10 K 10-50
82 kos 10 K 10-50
83 kos 10 K 10-50
84 kos 10 K 10-50
85 kos 10 K 10-50
86 kos 10 K 10-50
87 kos 10 K 10-50
88 kos 10 K 10-50
89 kos 10 K 10-50
90 kos 10 K 10-50
91 kos 10 K 10-50
92 kos 10 K 10-50
93 kos 10 K 10-50
94 kos 10 K 10-50
95 kos 10 K 10-50
96 kos 10 K 10-50
97 kos 10 K 10-50
98 kos 10 K 10-50
99 kos 10 K 10-50
100 kos 10 K 10-50
101 kos 10 K 10-50
102 kos 10 K 10-50
103 kos 10 K 10-50
104 kos 10 K 10-50
105 kos 10 K 10-50
106 kos 10 K 10-50
107 kos 10 K 10-50
108 kos 10 K 10-50
109 kos 10 K 10-50
110 kos 10 K 10-50
111 kos 10 K 10-50
112 kos 10 K 10-50
113 kos 10 K 10-50
114 kos 10 K 10-50
115 kos 10 K 10-50
116 kos 10 K 10-50
117 kos 10 K 10-50
118 kos 10 K 10-50
119 kos 10 K 10-50
120 kos 10 K 10-50
121 kos 10 K 10-50
122 kos 10 K 10-50
123 kos 10 K 10-50
124 kos 10 K 10-50
125 kos 10 K 10-50
126 kos 10 K 10-50
127 kos 10 K 10-50
128 kos 10 K 10-50
129 kos 10 K 10-50
130 kos 10 K 10-50
131 kos 10 K 10-50
132 kos 10 K 10-50
133 kos 10 K 10-50
134 kos 10 K 10-50
135 kos 10 K 10-50
136 kos 10 K 10-50
137 kos 10 K 10-50
138 kos 10 K 10-50
139 kos 10 K 10-50
140 kos 10 K 10-50
141 kos 10 K 10-50
142 kos 10 K 10-50
143 kos 10 K 10-50
144 kos 10 K 10-50
145 kos 10 K 10-50
146 kos 10 K 10-50
147 kos 10 K 10-50
148 kos 10 K 10-50
149 kos 10 K 10-50
150 kos 10 K 10-50
151 kos 10 K 10-50
152 kos 10 K 10-50
153 kos 10 K 10-50
154 kos 10 K 10-50
155 kos 10 K 10-50
156 kos 10 K 10-50
157 kos 10 K 10-50
158 kos 10 K 10-50
159 kos 10 K 10-50
160 kos 10 K 10-50
161 kos 10 K 10-50
162 kos 10 K 10-50
163 kos 10 K 10-50
164 kos 10 K 10-50
165 kos 10 K 10-50
166 kos 10 K 10-50
167 kos 10 K 10-50
168 kos 10 K 10-50
169 kos 10 K 10-50
170 kos 10 K 10-50
171 kos 10 K 10-50
172 kos 10 K 10-50
173 kos 10 K 10-50
174 kos 10 K 10-50
175 kos 10 K 10-50
176 kos 10 K 10-50
177 kos 10 K 10-50
178 kos 10 K 10-50
179 kos 10 K 10-50
180 kos 10 K 10-50
181 kos 10 K 10-50
182 kos 10 K 10-50
183 kos 10 K 10-50
184 kos 10 K 10-50
185 kos 10 K 10-50
186 kos 10 K 10-50
187 kos 10 K 10-50
188 kos 10 K 10-50
189 kos 10 K 10-50
190 kos 10 K 10-50
191 kos 10 K 10-50
192 kos 10 K 10-50
193 kos 10 K 10-50
194 kos 10 K 10-50
195 kos 10 K 10-50
196 kos 10 K 10-50
197 kos 10 K 10-50
198 kos 10 K 10-50
199 kos 10 K 10-50
200 kos 10 K 10-50
201 kos 10 K 10-50
202 kos 10 K 10-50
203 kos 10 K 10-50
204 kos 10 K 10-50
205 kos 10 K 10-50
206 kos 10 K 10-50
207 kos 10 K 10-50
208 kos 10 K 10-50
209 kos 10 K 10-50
210 kos 10 K 10-50
211 kos 10 K 10-50
212 kos 10 K 10-50
213 kos 10 K 10-50
214 kos 10 K 10-50
215 kos 10 K 10-50
216 kos 10 K 10-50
217 kos 10 K 10-50
218 kos 10 K 10-50
219 kos 10 K 10-50
220 kos 10 K 10-50
221 kos 10 K 10-50
222 kos 10 K 10-50
223 kos 10 K 10-50
224 kos 10 K 10-50
225 kos 10 K 10-50
226 kos 10 K 10-50
227 kos 10 K 10-50
228 kos 10 K 10-50
229 kos 10 K 10-50
230 kos 10 K 10-50
231 kos 10 K 10-50
232 kos 10 K 10-50
233 kos 10 K 10-50
234 kos 10 K 10-50
235 kos 10 K 10-50
236 kos 10 K 10-50
237 kos 10 K 10-50
238 kos 10 K 10-50
239 kos 10 K 10-50
240 kos 10 K 10-50
241 kos 10 K 10-50
242 kos 10 K 10-50
243 kos 10 K 10-50
244 kos 10 K 10-50
245 kos 10 K 10-50
246 kos 10 K 10-50
247 kos 10 K 10-50
248 kos 10 K 10-50
249 kos 10 K 10-50
250 kos 10 K 10-50
251 kos 10 K 10-50
252 kos 10 K 10-50
253 kos 10 K 10-50
254 kos 10 K 10-50
255 kos 10 K 10-50
256 kos 10 K 10-50
257 kos 10 K 10-50
258 kos 10 K 10-50
259 kos 10 K 10-50
260 kos 10 K 10-50
261 kos 10 K 10-50
262 kos 10 K 10-50
263 kos 10 K 10-50
264 kos 10 K 10-50
265 kos 10 K 10-50
266 kos 10 K 10-50
267 kos 10 K 10-50
268 kos 10 K 10-50
269 kos 10 K 10-50
270 kos 10 K 10-50
271 kos 10 K 10-50
272 kos 10 K 10-50
273 kos 10 K 10-50
274 kos 10 K 10-50
275 kos 10 K 10-50
276 kos 10 K 10-50
277 kos 10 K 10-50
278 kos 10 K 10-50
279 kos 10 K 10-50
280 kos 10 K 10-50
281 kos 10 K 10-50
282 kos 10 K 10-50
283 kos 10 K 10-50
284 kos 10 K 10-50
285 kos 10 K 10-50
286 kos 10 K 10-50
287 kos 10 K 10-50
288 kos 10 K 10-50
289 kos 10 K 10-50
290 kos 10 K 10-50
291 kos 10 K 10-50
292 kos 10 K 10-50
293 kos 10 K 10-50
294 kos 10 K 10-50
295 kos 10 K 10-50
296 kos 10 K 10-50
297 kos 10 K 10-50
298 kos 10 K 10-50
299 kos 10 K 10-50
300 kos 10 K 10-50
301 kos 10 K 10-50
302 kos 10 K 10-50
303 kos 10 K 10-50
304 kos 10 K 10-50
305 kos 10 K 10-50
306 kos 10 K 10-50
307 kos 10 K 10-50
308 kos 10 K 10-50
309 kos 10 K 10-50
310 kos 10 K 10-50
311 kos 10 K 10-50
312 kos 10 K 10-50
313 kos 10 K 10-50
314 kos 10 K 10-50
315 kos 10 K 10-50
316 kos 10 K 10-50
317 kos 10 K 10-50
318 kos 10 K 10-50
319 kos 10 K 10-50
320 kos 10 K 10-50
321 kos 10 K 10-50
322 kos 10 K 10-50
323 kos 10 K 10-50
324 kos 10 K 10-50
325 kos 10 K 10-50
326 kos 10 K 10-50
327 kos 10 K 10-50
328 kos 10 K 10-50
329 kos 10 K 10-50
330 kos 10 K 10-50
331 kos 10 K 10-50
332 kos 10 K 10-50
333 kos 10 K 10-50
334 kos 10 K 10-50
335 kos 10 K 10-50
336 kos 10 K 10-50
337 kos 10 K 10-50
338 kos 10 K 10-50
339 kos 10 K 10-50
340 kos 10 K 10-50
341 kos 10 K 10-50
342 kos 10 K 10-50
343 kos 10 K 10-50
344 kos 10 K 10-50
345 kos 10 K 10-50
346 kos 10 K 10-50
347 kos 10 K 10-50
348 kos 10 K 10-50
349 kos 10 K 10-50
350 kos 10 K 10-50
351 kos 10 K 10-50
352 kos 10 K 10-50
353 kos 10 K 10-50
354 kos 10 K 10-50
355 kos 10 K 10-50
356 kos 10 K 10-50
357 kos 10 K 10-50
358 kos 10 K 10-50
359 kos 10 K 10-50
360 kos 10 K 10-50
361 kos 10 K 10-50
362 kos 10 K 10-50
363 kos 10 K 10-50
364 kos 10 K 10-50
365 kos 10 K 10-50
366 kos 10 K 10-50
367 kos 10 K 10-50
368 kos 10 K 10-50
369 kos 10 K 10-50
370 kos 10 K 10-50
371 kos 10 K 10-50
372 kos 10 K 10-50
373 kos 10 K 10-50
374 kos 10 K 10-50
375 kos 10 K 10-50
376 kos 10 K 10-50
377 kos 10 K 10-50
378 kos 10 K 10-50
379 kos 10 K 10-50
380 kos 10 K 10-50
381 kos 10 K 10-50
382 kos 10 K 10-50
383 kos 10 K 10-50
384 kos 10 K 10-50
385 kos 10 K 10-50
386 kos 10 K 10-50
387 kos 10 K 10-50
388 kos 10 K 10-50
389 kos 10 K 10-50
390 kos 10 K 10-50
391 kos 10 K 10-50
392 kos 10 K 10-50
393 kos 10 K 10-50
394 kos 10 K 10-50
395 kos 10 K 10-50
396 kos 10 K 10-50
397 kos 10 K 10-50
398 kos 10 K 10-50
399 kos 10 K 10-50
400 kos 10 K 10-50
401 kos 10 K 10-50
402 kos 10 K 10-50
403 kos 10 K 10-50
404 kos 10 K 10-50
405 kos 10 K 10-50
406 kos 10 K 10-50
407 kos 10 K 10-50
408 kos 10 K 10-50
409 kos 10 K 10-50
410 kos 10 K 10-50
411 kos 10 K 10-50
412 kos 10 K 10-50
413 kos 10 K 10-50
414 kos 10 K 10-50
415 kos 10 K 10-50
416 kos 10 K 10-50
417 kos 10 K 10-50
418 kos 10 K 10-50
419 kos 10 K 10-50
420 kos 10 K 10-50
421 kos 10 K 10-50
422 kos 10 K 10-50
423 kos 10 K 10-50
424 kos 10 K 10-50
425 kos 10 K 10-50
426 kos 10 K 10-50
427 kos 10 K 10-50
428 kos 10 K 10-50
429 kos 10 K 10-50
430 kos 10 K 10-50
431 kos 10 K 10-50
432 kos 10 K 10-50
433 kos 10 K 10-50
434 kos 10 K 10-50
435 kos 10 K 10-50
436 kos 10 K 10-50
437 kos 10 K 10-50
438 kos 10 K 10-50
439 kos 10 K 10-50
440 kos 10 K 10-50
441 kos 10 K 10-50
442 kos 10 K 10-50
443 kos 10 K 10-50
444 kos 10 K 10-50
445 kos 10 K 10-50
446 kos 10 K 10-50
447 kos 10 K 10-50
448 kos 10 K 10-50
449 kos 10 K 10-50
450 kos 10 K 10-50
451 kos 10 K 10-50
452 kos 10 K 10-50
453 kos 10 K 10-50
454 kos 10 K 10-50
455 kos 10 K 10-50
456 kos 10 K 10-50
457 kos 10 K 10-50
458 kos 10 K 10-50
459 kos 10 K 10-50
460 kos 10 K 10-50
461 kos 10 K 10-50
462 kos 10 K 10-50
463 kos 10 K 10-50
464 kos 10 K 10-50
465 kos 10 K 10-50
466 kos 10 K 10-50
467 kos 10 K 10-50
468 kos 10 K 10-50
469 kos 10 K 10-50
470 kos 10 K 10-50
471 kos 10 K 10-50
472 kos 10 K 10-50
473 kos 10 K 10-50
474 kos 10 K 10-50
475 kos 10 K 10-50
476 kos 10 K 10-50
477 kos 10 K 10-50
478 kos 10 K 10-50
479 kos 10 K 10-50
480 kos 10 K 10-50
481 kos 10 K 10-50
482 kos 10 K 10-50
483 kos 10 K 10-50
484 kos 10 K 10-50
485 kos 10 K 10-50
486 kos 10 K 10-50
487 kos 10 K 10-50
488 kos 10 K 10-50
489 kos 10 K 10-50
490 kos 10 K 10-50
491 kos 10 K 10-50
492 kos 10 K 10-50
493 kos 10 K 10-50
494 kos 10 K 10-50
495 kos 10 K 10-50
496 kos 10 K 10-50
497 kos 10 K 10-50
498 kos 10 K 10-50
499 kos 10 K 10-50
500 kos 10 K 10-50
501 kos 10 K 10-50
502 kos 10 K 10-50
503 kos 10 K 10-50
504 kos 10 K 10-50
505 kos 10 K 10-50
506 kos 10 K 10-50
507 kos 10 K 10-50
508 kos 10 K 10-50
509 kos 10 K 10-50
510 kos 10 K 10-50
511 kos 10 K 10-50
512 kos 10 K 10-50
513 kos 10 K 10-50
514 kos 10 K 10-50
515 kos 10 K 10-50
516 kos 10 K 10-50
517 kos 10 K 10-50
518 kos 10 K 10-50
519 kos 10 K 10-50
520 kos 10 K 10-50
521 kos 10 K 10-50
522 kos 10 K 10-50
523 kos 10 K 10-50
524 kos 10 K 10-50
525 kos 10 K 10-50
526 kos 10 K 10-50
527 kos 10 K 10-50
528 kos 10 K 10-50
529 kos 10 K 10-50
530 kos 10 K 10-50
531 kos 10 K 10-50
532 kos 10 K 10-50
533 kos 10 K 10-50
534 kos 10 K 10-50
535 kos 10 K 10-50
536 kos 10 K 10-50
537 kos 10 K 10-50
538 kos 10 K 10-50
539 kos 10 K 10-50
540 kos 10 K 10-50
541 kos 10 K 10-50
542 kos 10 K 10-50
543 kos 10 K 10-50
544 kos 10 K 10-50
545 kos 10 K 10-50
546 kos 10 K 10-50
547 kos 10 K 10-50
548 kos 10 K 10-50
549 kos 10 K 10-50
550 kos 10 K 10-50
551 kos 10 K 10-50
552 kos 10 K 10-50
553 kos 10 K 10-50
554 kos 10 K 10-50
555 kos 10 K 10-50
556 kos 10 K 10-50
557 kos 10 K 10-50
558 kos 10 K 10-50
559 kos 10 K 10-50
560 kos 10 K 10-50
561 kos 10 K 10-50
562 kos 10 K 10-50
563 kos 10 K 10-50
564 kos 10 K 10-50
565 kos 10 K 10-50
566 kos 10 K 10-50
567 kos 10 K 10-50
568 kos 10 K 10-50
569 kos 10 K 10-50
570 kos 10 K 10-50
571 kos 10 K 10-50
572 kos 10 K 10-50
573 kos 10 K 10-50
574 kos 10 K 10-50
575 kos 10 K 10-50
576 kos 10 K 10-50
577 kos 10 K 10-50
578 kos 10 K 10-50
579 kos 10 K 10-50
580 kos 10 K 10-50
581 kos 10 K 10-50
582 kos 10 K 10-50
583 kos 10 K 10-50
584 kos 10 K 10-50
585 kos 10 K 10-50
586 kos 10 K 10-50
587 kos 10 K 10-50
588 kos 10 K 10-50
589 kos 10 K 10-50
590 kos 10 K 10-50
591 kos 10 K 10-50
592 kos 10 K 10-50
593 kos 10 K 10-50
594 kos 10 K 10-50
595 kos 10 K 10-50
596 kos 10 K 10-50
597 kos 10 K 10-50
598 kos 10 K 10-50
599 kos 10 K 10-50
600 kos 10 K 10-50
601 kos 10 K 10-50
602 kos 10 K 10-50
603 kos 10 K 10-50
604 kos 10 K 10-50
605 kos 10 K 10-50
606 kos 10 K 10-50
607 kos 10 K 10-50
608 kos 10 K 10-50
609 kos 10 K 10-50
610 kos 10 K 10-50
611 kos 10 K 10-50
612 kos 10 K 10-50
613 kos 10 K 10-50
614 kos 10 K 10-50
615 kos 10 K 10-50
616 kos 10 K 10-50
617 kos 10 K 10-50
618 kos 10 K 10-50
619 kos 10 K 10-50
620 kos 10 K 10-50
621 kos 10 K 10-50
622 kos 10 K 10-50
623 kos 10 K 10-50
624 kos 10 K 10-50
625 kos 10 K 10-50
626 kos 10 K 10-50
627 kos 10 K 10-50
628 kos 10 K 10-50
629 kos 10 K 10-50
630 kos 10 K 10-50
631 kos 10 K 10-50
632 kos 10 K 10-50
633 kos 10 K 10-50
634 kos 10 K 10-50
635 kos 10 K 10-50
636 kos 10 K 10-50
637 kos 10 K 10-50
63

Zgodovinske črtice.

I.

Francoski oficirji, ki so l. 1812. bivali v Ljubljani, so bili veseli in razposajeni ljudje in hoteli so se izživeti kar najbolj mogoče. Ljubljanka je takih lahkoživec niso bili vajeni. Takratna Ljubljana je bila šparsko gnezdo prve vrste, kjer niso poznali ne zabav, ne razvedril in sta bili gostiji in popivanje edini užitek.

Zenski svet ljubljanski je s prihodom Francozov kar pozabil na vse tradicije in stare poštene navade. Kakor bi bile prišle iz ječe, tako so se zdaj ljubljankam vrgle življenju okrog vratu in uživale so svojo prostost, ki so jim jo pridobili Francoski uradniki in oficirji, tako brezobzirno in časih celo s takim preziranjem predpisov družabne dostojnosti, da so bili škandalni na dnevnem redu.

Največji škandal se je pač zgodil 26. marca l. 1812.

Francoski oficirji so imeli na Starem trgu vojaško kopališče. V kateri hiši je bilo, ni prav natančno znano, a moralo je biti prav udobno urejeno, ker so se oficirji zelo radi tamkaj shajali in večkrat prirejali tamkaj prijateljske večerje. Tudi so tam prav pridno kvartali in igrali razne hazardne igre, ki so se jih tudi premožnejši meščani udeleževali.

Med temi oficirji je igral veliko vlogo mladi poročnik Charles Reaux. Bil je sin premožnih staršev in imel med francoskimi uradniki v Ljubljani vplivnega sorodnika. Charles Reaux je imel za ljubico Margaretto Verderber, hčer neke gostilničarke s Sv. Petra ceste. Ta dekle ga je hotela pridno obiskovati v oficirsko kopališče na Starem trgu in je najbrže tamkaj s svojim izvoljencem preživela ne le zabavno nego tudi prav sladke ure.

Charles Reaux pa je bil razvajen fant in menda zvestobe ni poznal, dočim je bila njegova ljubica, če ne ravno zvesta — to je sama pripoznala — pa zelo ljubosumna. Ko se ji je začelo zavedati, da jo njen ljubimec zanemarija in ko je zapazila, da posebej posebno pozornost gospe Suzani Wasserthalovi, soprogi krščenega ogrskega Žida, ki je bil nastavljen v. Cojzovi trgovini, je svojega ljubimca tako nadlegovala, da se je ta končno naveličal njenega preganjanja ter je pretrgal svoje razmerje z njo.

Margareta Verderber je sklenila, da se nezvestemu ljubimec maščuje. Samo da bi ga mogla strogo nadzorovati je začela ljubzensko razmerje z navadnim vojakom Cheronom, ki je služboval v oficirskem kopališču. Prišla je vsak večer preoblečena za moškega na obisk k Cheronu in seveda natančno izvedela za vse, kar so oficirji tam počeli in kar so pripravljali.

Dne 26. marca 1812 se ji je končno ponudila prilika, da se osveti. S sedmimi zakonskimi možmi se je oglasila pri vojaškem zapovedništvu in navedla take posamičnosti, da je vojaško zapovedništvo moralo ugoditi zahtevi sedmih zakonskih mož in poslali z njimi patroljo pod poveljstvom nekega višjega oficirja v oficirsko kopališče.

Izkazalo se je, da je bila Margareta Verderber res natančno podučena. Patrolja je dobila v kopališču enajst oficirjev in enajst ljubljanskih gospe. Omenjeni sedmi zakonski mož je, med katerimi je bil tudi Wasserthal, so našli svoje žene v tej družbi. In kar je bilo najhujše; vse te zakonolomne žene niso imele na sebi prav ničesar, kar bi se moglo imenovati če že ne obleko vsaj figovo pero.

Škandal je bil velik. Oficirji so bili še drugi dan poslani v Karlovce, Wasserthal pa je zapustil svojo službo pa tudi svojo ženo Suzano in je odšel iz Ljubljane; seveda ni pozabil vzeti seboj nekaj Cojzovega denarja.

Kronika nič ne poroča, kako se je kaj zgodilo z drugimi ženami iz te afere; bržčas so njih možje napravili z njimi obračun po stari kranjski navadi in jim potem storjeni greh velikodušno odpustili. Margareta Verderber pa se je že dobro leto po tem škandalu poročila z gostilničarjem Rozmanom in postala prav »štima« Ljubljanska »purgarica«.

Važno za naseljence. Rojakom na Slovenskem.

»Glas Naroda« piše: V novejšem času smo se morali že večkrat baviti s takozvanimi naseljskimi domi v našem mestu, kajti, kakor se je uradoma dognalo, se za mnogimi takimi »domi« skriva povsem navadna kupčija z naseljenici, kar je tem ložje doseči, ker imajo taki domi običajno svoje zastopnike tudi v Evropi, tako, da dobivajo že iz Evrope naznanjena imena onih, kateri se nameravajo izseliti in potem v Ameriki naprositi »pomoci« takih zavodov.

Med take zavode spada tudi takozvana Rafaelova družba, oziroma

njen odsek v Ljubljani, ki ima tukaj svoje zastopništvo v obliki istoimenske družbe, ki vodi že večkrat omenjeni, Slovincem v Ameriki kolikortoli znani frater. Nevednosti te družbe in njenemu absolutnemu nepoznanju ameriških razmer, je pa pripisati dejstvo, da je kranjska dež. vlada z odredbo z dne 23. julija 1909, št. 1981, naročila svojim podrejenim okrajnim glavarstvom, da v nadalje naznanjajo imenovani družbi imena onih, kateri se nameravajo izseliti v Ameriko, da se te izseljenice dirigira potem naravnost v roke ameriške družbe sv. Rafaela.

Tako početje avstrijske vlade je pa v piramidalnem protislovju z našimi naseljskimi zakoni in kranjsko deželno vlado moramo v resnici pomilovati, da brez tega znanja izdaja odredbe, koje izseljencem le škodujejo nikdar pa ne koristijo.

Naseljska oblast je ravnokar odredila, da se zastopniki takih družb, oziroma »misijonarji«, ne smejo na naseljskem otoku približati onim naseljencem, kateri so takim družbam že iz Evrope naznanili, da pridejo v Ameriko, oziroma katerih imena so se takim misijonarjem že iz Evrope naznanila. — Vsi taki naseljenci bodo brez izjeme pridržani na naseljskem otoku, dokler se njihovi sorodniki ali znanici, h katerim so namenjeni potovati, ne oglašijo, kajti misijonarji ali zastopniki takih družb nimajo v nadalje ničesar opraviti z njimi.

Rojake v stari domovini, kateri se morda nameravajo izseliti v Ameriko pa svarimo v njihov lastni prid, naj se vsled tega ne zglašajo pri Rafaelovi družbi, kajti v roke družbene »misijonarja« itak ne bodo prišli in bodo morali na otoku čakati, dokler se njihovi sorodniki ne zglašijo pri naseljski oblasti. Slovensko časopisje na Slovenskem pa prosimo, da v prid izseljencev samih objavi zgoraj navedeno najnovejšo odredbo naseljske oblasti, kakor tudi da opozori kranjsko deželno vlado na njenega največjega uradnega kozla.

Prodaja se za nizko ceno

KLAVIR in mostna tehničar

ki vzdigne 5000 kg. 3709
Ogleda in ceno izve se pri spediterju Jos. Škerlju, Bavarski dvor.

Anton Leutgeb,

353 rokavičar in bandažist.

Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1. Lastna izdelovalnica vsakovrstnih glaz, usnjatih in vojaških rokavič.

Izdelovatelj klinih pasov. Vsa kirurškična dela. Zunanja naročila točno. Cene nizke.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba

Higijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4-60. Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času. Higijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60. Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne znamke) mu pošlje diskretno in poštino prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER
+ tvornica za gumasto blago. Dunaj IX/2, Nussdorferstrasse 3-0.

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puh (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za enajliranje, ponikljanje ter popravila solidno in ceno.

2954

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Ključavničarstvo Ig. Faschinga vdova Poljanski nasip št. 8. Reichova hiša.

Izvrstne in solidne dele. Cene zmerne. Popravila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinšje žime. M. Pakič v Ljubljani. Naznanje naročnikom se pošlje s povzetjem.

Josip Rojina krojač prve vrste v Šelenburgovih ulicah šte. 5. nasproti glavne pošte konkurira z največjimi tvrdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve. Tvorniška zaloga najfinjših angl. in franc. specialitet blaga. : Zavod za uniformiranje.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Ciril - Metodove drože

Te žitne drože, izborne po kakovosti, se priporočajo gospodom pekomo, trgovcem in slav. občinstvu. Prodaja jih v korist Ciril - Metodovi družbi po nizkih cenah samo

Maks Zaloker v Ljubljani v lastni hiši Kladezna ulica št. 17 in Rečna ulica št. 5. V korist Ciril - Metodovi družbi!

Odlikovana Prva kranjska tvornica klavirjev Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Gradišče

RUDOLF A. WARBINEK

Jamstvo šest let. Ekspert v vse dežele.

Priporočila svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samostojne za gotov denar, na dolga odplačila ali naposode.

Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno in računljivo najceneje.

Največja trgovina na avstrijskem jugu.

Šivilja se sprejme. Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

3734

Ljudevit Borovnik puškar v Borovljah (Forlach) na Koroškem. se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predele stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani oeniki zastoni.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva ekonomije i. t. d. v vsakokorini izpeljavi. Že 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije kavarne l. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. 2506

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“ S. Goldschmidt & sin Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Ceno posteljno perje! Najboljši češki nakupni vir. 2815

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljsega 240 K; prima polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhastega 510 K; kg. veličinega snežnobelega, puljenega, 640 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlga, 58 cm šir., polnjen z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 18 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 350, 4 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja ali vzame nazaj, za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco.

S. Benisch, Dešenice št. 767, Šumava.

Tacitol

najboljša zobna tinktura sveta zobnega zdravnika A. Schweigerja.

Dobrota za človeštvo. Nič več zobnih bolečin. Vse drugo pove popis, pridejan vsaki steklenici.

Steklenica stane K 1-60. Zunanji naročnikom najmanj štiri steklenice se pošilja voda poštino preste.

Dobiva se v lekarnah: Behine, Piccolli, Mayr, Trakóczy, v drogeriji Kane in po vseh večjih trgovinah. 1751

Svoji k svojim! Narodna trdka!

Milko Krapeš

urar in trgovec Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Cen. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo

stenskimi in žepnimi uram, uram, uram in uram.

Osobito sedaj ob priliki birne, nameni sem se prodajati drobne blage po izredno nizki ceni.

Popravila točno in ceno! Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1. leto.

ekspozitna trgovina

ki jo opravlja lahko ena sama oseba. Trgovina donaja pri 5000 kronah investiranega kapitala do 6000 kron čistega dobička na leto.

Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod šifro „Ekspozit“.

3677

Vinko Majdič

valjčni mlin v Kranju (Kranjsko)

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krminih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekavske mojstre neprecenljive vrednosti. 3939

Zastopstva in zaloge: V Ljubljani, Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu, Beljaku, Dolanu, Inostanu, Tridenu, Zadru, Spiljoti, Ercegnovem, Kotaru, Sarajevu in Pulju. Brzjavaj: Valjčni mlin, Kranj.

Zastonj! Vzorcni in ceniki!

Tucat 50:100 cm vel. damastne brisačke sec. vzorec, čisto platno. K 8—
Tucat 48:10 cm vel. cvilnaste brisačke, čisto platno. 440
Tucat 54:120 cm vel. dvojnodaštne brisačke, sec. vzorec, čisto platno. 14—
Kos tkanine, 82 cm šir., 23 m dolg, pripraven za životno in posteljno perilo. 1150
Jedilna garnitura za 6 oseb, čisto platno, 140 cm vel., servite 60:60
Tucat brisalnih cunj, čisto platno. 60:70 cm. 550
78 cm široko laneno platno, pristna platnina 1 m. —80
6 rjuh, platno, 150:200 cm. 1320
6 rjuh, platno, 150:225 cm. 15—
40 m brežbičnih ostankov kanafasa, oksforda, cejfrja, potisk. cef. 15—
Razpošiljanje po povzetju. — Neugajajoče seveda vrnem nazaj. 3084

BERTHOLD HOCHBERG, tkalnice, Kostelec Červený, Krkonoši (Česko).

2—4 krone na dan stalnega zaslužka. Iščemo za prevzetje pletenega blaga osebe, ki bi na našem stroju delale doma za našo podjeto. Predznanja ni treba. Pouk zastoni. Odaljenost ni zapreka. Z majhnimi nabavnimi stroški gotova ekstenca. Pisemno jamstvo za stalni zaslužek. Lahko in ugodno delo ob vsakem položaju. Zahtevajte vse, kakor naš prospekt. 1650
Domača industrija trikotaže, Zagreb, Illica 98/13.
Naša zastopnica v Ljubljani je gospa Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 76.

Št. 2936. 3742

Razpis.

Pri mestnem županstvu v Postojni je popolniti službeno mesto

redarja.

Letna plača K 840; prosto stanovanje in službena obleka. Prošnje je vložiti pri mestnem županstvu

do 16. oktobra t. l.

Službo je nastopiti 1. novembra t. l. Prednost imajo prosilci, ki bi bili porabni tudi za pisarniška dela.

Mestno županstvo v Postojni

dne 4. oktobra 1909.

G. Pikel l. r., župan.

Najboljši kosmetički predmeti

za olepšanje polti in telesa so: da milo po 80 h, a cream po 1 K, za gojitev zob in ust: da Menthol a ustna voda po 1 K, zobni prašek po 60 h, za ohranitev in rast las: da lasna voda po 1 K, da lasna pena po 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

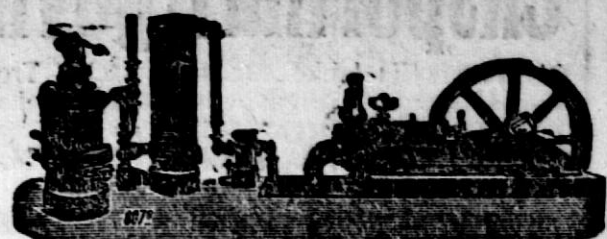
Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Čizmač v Ljubljani.

Kupujte samo to domačo izdelko!

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tvernila na gorilna motorja.

Originalni motorji „Otto“

v avni 3718

z napravo za sesalni plin

na kurjenje s javnim prometom, tiskarskim ali pilnoma hoksom, kumam-sitom ali ogijem.

Gospodarsko najbolj primerna obratna moč novega časa!

Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin, bencin, bencol, petrolin, karbonol.

Svetovnoizjavni zaradi preproste in solidne sestave. Vsa pojasnila in cenike daje brezplačno tvrdka **D. S. Fakin** kot zastopnica za Kranjsko Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. telef. 73.

Orehe

nove, letošnjega pridelka, mehko lušinate in belozrnate, kupuje v vsaki množini po dnevnih zanesljivih cenah tvrdka.

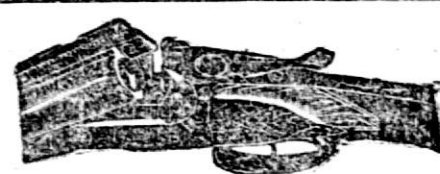
IV. A. Hartmanna naslednik Avg. Tomažič

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 2.

Tvrdka priporoča zopet ugodno priliko za nakup praznih, izborno ohranjenih, močnih in trpežnih

„Sodov od finega špirita“

deloma enkrat rabljenih, deloma popolnoma novih od 300 do 400 litrov in od 600 do 700 litrov, večje množine po jako nizkih cenah, takoj dobavni. 3750

Prva borovska orožnotvorniška družba

Peter Wernig

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem.

C. kr. dvorni dobavitelj. Iznajditelj in izdelovalec „Triumph-Rifled vrtanja“ in „Wernigovega univerzalnega vrtanja“ z najgostejšim, neprekosljivim vrtanjem, kakršnega še ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah. 2244

P. n. lovcev priporoča svoje

izdelke prve vrste in pa kakor pero lahke tricevke, kratke lovske puške, dvocevke za sibre in kroglo, risane dvocevke (Bockgewehr), Mannlicher-Schönauerjeve kratke puške in pa WERNIGOVE ŠTIRICEVNE PUŠKE.

Novost! Priporočam svoje puške za kroglo, kaliber 93 mm, preizkušene na različne strele. Kot največja novost za dvocevke za sibre in kroglo priporočam patrone z nikljastim plaščem 93 mm s svinčeno ostjo in 93 mm patrone z legiranimi strelji in papirnim vodom. — Cenovnik zastoj in franko.

Poštna hranilnica št. 49.036.

Telefon št. 135.

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge,

obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % od dne vložitve do dne vzdiga

brez odbitka rentnega davka. 2

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretregalo.

Največja zaloga

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg št. 3.

Pedružnica: Nova mesto, Glavni trg.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred Škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Trpežno blago.

Cene solidne.

„Pri zlatem čevlju“

Ljubljana

Stari trg št. 9

velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.

Točna postrežba.

Edini zavod

v Ljubljani

za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola

Ljubljana,

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk

najnovejše

vrste

po nizkih cenah.

Važno! za Važno!

gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča cve-tja, korenine itd. tudi po Kneippu,

ustne vode in zobni prašek, ribje

olje, redilne in posipalne moke za

otroke, dišave, mila in sploh vse

toaletne predmete, fotografirane

aparate in potrebščine kirurškega

obvezila vsake vrste, sredstva za

dezinfekcijo, vosk in paste za tla

itd. — Velika zaloga najfinišnega

ruma in konjaka. — Zaloga svežih

mineralnih vod in soli za kopel.

Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol,

dvojnica sol, soliter, ocajan, kolmož,

krmilno apno itd. — Vnanja naročila

se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča

(rože), cvetje, korenine, semena, škerje itd.

Stoj prijatelj!!!

Predno si kupiš ali isposodiš

klavir, pianino ali harmonij

potrudi se še k rodoljubu, edini narodni tvrdki

Alfonz Breznik Gradišče št. 11,

poleg gostilne pri Kroml.

Kot strokovnjak, učitelj Glasbene Matice in

zapriseženi izvedenec c. kr. deželnega sodišča, jamčim za

trpežnost in blaglasnost strokovno preizkušenih in-

strumentov iz različnih prvovrstnih tvornic. Prodaja na obroke tudi brez zadatja. Jamstvo

10 let. Najnižja najemlina. 230

3558-44

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg 5.

Trgovina z norimberškim in galanterijskim blagom na drobno in :-: na debelo. :-:

Velika zaloga pletenin kakor nogavic, srajc, : maj, spodnjih hlač, : otroške obleke i. t. d.

TRUBAR

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

„znamenite Groharjeve slike“

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

Narodni knjigarni

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Št. 492/pr.

Razpis službe.

Pri mestni občini ljubljanski popolniti je v stanju mestne policijske straže s 1. januarjem 1910 mesto

stražniškega nadzornika

s prejemki XI. uradniškega činovnega razreda, to je z letno plačo 1600 K, dejalnostno doklado 504 K in pa s petero triletnicami po 200 K ter s pravico do službene opreme.

Zahteva se od prosilcev:

1. avstrjsko državljanstvo;
2. neomadeževano dosedanje življenje;
3. telesno in duševno zdravje ter zlasti poklicu primerna zunanost;
4. starost pod 40 leti;
5. da so doslužili vojake in dosegli najmanj šaržo četovodje;
6. znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi;
7. dokazilo o dovršeni nižji gimnaziji, nižji realki ali kakem drugem šolskem zavodu iste vrste ali vsaj popolni meščanski šoli z dobrim uspehom;
8. dokazilo o znanju vseh za stražniško-uradniško službo potrebnih teoretičnih in praktičnih ved, tedaj zlasti vseh za javno-varstveno, za javno-nadzornovalno in za javno-redovno službo obstoječih zakonov in posebnih propisov, o čemer pa je tudi napraviti pred namestitvijo preskusni izpit.

Namestitev je najprvo začasna; po enoletnem zadovoljivem službovanju postane dotičnik definitiven.

Praviloma kolekovane in s potrebnimi prilogami opremljene prošnje vložiti je najkasneje

do 1. novembra 1909

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. oktobra 1909.

Župan:

IV. Hribar l. r.

OTVORITEV GOSTILNE.

Podpisani dediči vljudno naznanjamo, da smo otvorili

3747

na „Friškovcu“

novi gostilni, kjer točimo pristna dolenska vina. — Dobe se tudi vedno razna mrzla jedila. — S spoštovanjem

Grajzerjevi dediči

Profesor Masaryk o zagrebaški razsodbi.

Prof. Masaryk piše v »Neues Wiener Tagblatt« o razsodbi v zagrebaškem procesu sledeče: »Naj - li jaz, ki sem se v stvari angažiral, takorekoč kot kulturni odvetnik, od dam svojo sodbo o tej razsodbi, moram jo označiti kot: »Pater peccavi.« To je smisel zagrebaške razsodbe. Kajti ta razsodba ni desavouirala le predlogov drž. pravdnika, temveč tudi celo obtožbo; in ne le to, tudi celo vodstvo procesa je razsodba pokazala kot zagrešeno in nepravilno. Gotovo danes ni med politično mislečimi ljudmi nobenega dvoma, da je bil cel proces, njegov uvod in njegova izpeljava, politično in juridično napaka. Upam, da bo druga instanca korekturo prve instance konsekventno izpeljala do konca. Kolikor sem poučen o osebah druge instance in kolikor si smem dovoliti sodbo o njih sodniški neodvisnosti, bi pričakoval, da bodo ti avtoriteti vlade in pravice na Hrvaškem bolj varovali kot je to storilo zagrebaško državno pravdnstvo. Če se je zgodila taka velika napaka, kakor ravno s tem procesom, potem v interesu avtoritete ne preostaja drugega, kot storjeno napako priznati. To bi tako na Hrvaškem, kakor na Ogrskem povzdignilo zaupanje v sodnike in v pravdnstvo. Na mnogih straneh so pričakovali korekturo nesrečnega procesa od milosti vladarjeve. Mislim, da je v tem slučaju boljše za avtoriteto in veličanstvo krone, če se je niti ne potegne v proces, in to že celo, ker vendar je izrečena razsodba prve instance pomenja priznanje in lastno obsodbo. Če sem dejal, da pomenja zagrebaška razsodba »Pater peccavi« mislim s tem na razveseljivo dejstvo, da zagrebaški senat ni izrekel nobene smrtnne obsodbe. Vedno sem upal na tak konec, in nekateri izrekli predsednika zagrebaškega senata Tarabochia v zadnjih dveh obravnava se to upanje v meni prav posebno povzdignili. Spominjam predvsem na njegovo obnašanje napram prof. teologije Pribičeviću, ki ga je hotel državni pravdnik obesiti. Predsednik Tarabochia je v obravnavi že direktno priznal važnost Pribičevićevih argumentov. Če bi bil politični simbolik, bi pač z nekoliko besedami opomnil na posebnost, da sta padli na en dan zagrebaška razsodba in obletnica aneksijske. Razložil sem svoj čas v državnem zboru, ki sedaj žal ne funkcionira, svoje nazore o tej stvari in ponavljam tu le na kratko, da je bil zagrebaški proces tudi s političnega stališa po proklamaciji aneksijske najmanj političen anahronizem.«

Po svetu.

* Knežinja Hohenberg, soproga prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda, je cesar imenoval za nadvojvodo in ji podelil naslov visokost. Sedanja vojvodinja Hohenberg je rojena grofica Chotek. Poročila se je morganatično z nadvojvodo Francem Ferdinandom dne 1. julija 1900. Se pred poroko je bil cesar imenoval za knežinja Hohenberg s predikato »knežinja milost«. V letu 1905. je cesar podelil knežinji Hohenberg predikato »presvetlost«. Obenem ji je dodelil na cesarskem dvoru mesto takoj za nadvojvodinjami dvora. Sedaj je postala prestolonaslednikova soproga vojvodinja. To je prvi slučaj, da je bil v Avstriji kdo imenovan za vojvodo. Nekateri knezi, kakor Anersperg, Schwarzenberg in Lobkovic so pač tudi vojvode, kočevski, krumovski, redniški, ali nobeden nima predikata »visokost«. V Avstriji živi pač nekaj vojvodov s tem predikatom, a ti so tujega rodu, namreč Koburžani. S tem, da je prestolonaslednikova soproga postala vojvodinja, ni nič izpremenjen dvorni ceremonijel; nova vojvodinja ranžira slej kakor prej za nadvojvodinjami in pred vsemi drugimi damami na dvoru. Vender je s tem povišanjem nekoliko zasenčen razloček med njo in med njenim možem. Nadvojvodinje nosijo »cesarska visokost«, vender se rabi to ogovor le ob slovesnih prilikah in se navadno reče le »visokost«. In »visokost« se bo sedaj reklo tudi prestolonaslednikovi soprogi. Morda se bo tudi ta naslov še premenil. Po ogrskem državnem pravu pač otroci vojvodinje Hohenberg ne morejo doseči kraljevske krone, pač pa postane vojvodinja Hohenberg v tistem trenutku kraljica ogrska, ko postane njen mož ogrski kralj. Najbrž je to vplivalo, da je nekdanja neznatna grofica Chotek postala sedaj vojvodinja Hohenberg in visokost. Demokratski ljudje seveda nimamo do štismita smisla za take titule in bi prav radi videli, če bi se enkrat v državnem zboru začela akcija za odpravo ostankov iz fevdalnih časov.

* Orkan na jugu Združenih držav. Dne 21. m. m. je v Alabami divjal izreden vihar, ki je prišel iz me-

hikanskega zaliva. Valovje je preplavilo vse nižje dele mesta in napravilo velikansko škodo. Morje je prišlo več blokov daleč v notranje mesto in voda je na nekaterih prostorih doseгла drugo nadstropje hiš. Operatorji Western Union brzojavne družbe so se pripravili na beg, kajti ves brzojavni promet počiva. Reka Mississippi je pri svojem ustju narasla za tri čevlje. Reka je narasla več nego sto milj daleč od ustja. V kolikor je sedaj dognano, je vihar napravil največjo škodo na polju, kjer se prideljuje sočivje. Vse brzojavne zveze ob Mehikanskem zalivu so razdejane, tako, da je nemogoče dobiti podrobnih poročil. Tudi zveza z raznimi kraji Louisiane je razdejana. Vlaki iz Louisville in Nashville so se morali ustaviti v Chef Monteur, oziroma 30 milj iztočno od Mobile Ala. Železnične družbe so v velikem strahu radi nevarnosti ondotnega železniskega mostu. Voda je pokvarila progo štiri milje na dolgo. Vihar, ki je prihajal iz Mehikanskega zaliva, je dosegel tudi državo Kentucky. Iz raznih krajev v Louisiani, Missisippiju, Floridi in Alabami se javlja o velikanski škodi, katero je napravil vihar. V kolikor je dosedaj znano, vihar ni zahteval mnogo človeških žrtev.

* Profesor Hráský na Črni gori. Poročali smo že svoj čas, da je Hráský, tudi nam Slovincem dobro znani profesor na češki tehniki v Pragi, dobil od črnogorskega kneza povabilo, da mu poda predloge, kako povzdigniti gospodarsko blagostanje dežele, osobito s pripomočjo vodnih sil in z melioracijo zemlje. Profesor Hráský se je pečal predvsem z reko Zeto. Dolina te reke se začne pri Skaderskem jezeru, gre v notranjino dežele in konča pod Bogetičem, kjer mogočna reka izvira izpod skal; njeni valovi se zarivajo globoko, do 30 metrov, v tla in s tem pada tudi spodnja podzemeljska vlaga: sicer rodovitna polja trpe vsled pomanjkanja vode in vrhu tega še vsled velike polletne vročine. Na Zeti je čisto lahko pridobiti vodno silo okoli 3000 konjskih sil in poleg tega porabiti njeno vodo za namakanje cele doline. Iz hidroelektrične centrale ob izviru Zete bi bilo mogoče preskrbovati z električno silo obrtne zavode, električno železnico itd. in dajati električno razsvetljavo mestom Nikšiću, Danilogradu in Podgorici. Lahko bi se izvedlo nadalje namakanje Nikšičkega polja in osuševanje slatin Krupa in Slano. In končno namerava prof. Hráský znižati Skadersko jezero za tri metre; na ta način bi se pridobilo okoli 10.000 ha rodovitnega sveta in osušile bi se močvirne pokrajine. Tehnično bi ta naloga ne bila teška, treba bi bilo samo poglobiti 4 km dolgo strugo Bojane. Profesor Hráský je o svojih načrtih podrobno konferiral s knezom, in ta mu je poveril detailno izvršitev načrtov in ga je prosil, naj mu oskrbi ponudbe črnih tvrdk. Prof. Hráský je bil od prebivalstva kar najprisrčnejše sprejet in tisk pozdravlja z navdušenjem začetke njegovega delovanja v blagor Črni gori.

* Zopet govornice o preteči vojni. Lord Northcliffe, ki je lastnik londonskih »Times«, je raznim ameriškanskim časniškim poročevalcem, kateri so ga obiskali, povedal sledeče važnosti, ki se nanašajo na vzdržanje evropskega miru: »Anglija si je nabavila dovolj dokazov, iz katerih je razvidno, da Nemčija neče javno razpravljati o svojih velikanskih vojni pripravih; nadalje je Anglija tudi znano, da se v nemških ladjedelnih delih sedaj noč in dan, kajti izdelujejo se nove vojne ladje in druge mornarične potrebščine. Končno je tudi splošno znano, da najuglednejši nemški časnikarji sedaj več ne govorijo o bodočih načrtih Nemčije. Poleg tega je tudi vsemu svetu znano, da je Nemčija že povodno prejšnjih prilik popolnoma neprovocirano kar iznenada napadala druga ljudstva in da so ladje, katere gradi pod krinko trgovine, namenjene za vojno in šele potem za trgovino. Tudi je nadalje vsemu svetu znano, da je sedanji nemški cesar že pred leti izjavil, da je iskati bodočnost Nemčije na vodi. Ako uvažujemo vse to, potem nikakor ni umestno misliti o bodočem razvoju političnih dogodkov v Evropi preveč optimistično.«

* Tekma v otroški lepoti. Preteklo nedeljo so tiste srečne tržaške matere, ki mislijo, da imajo najlepše hčerke in sinčke, pripeljale svoje srčke v Eden - gledališče. Zbralo se je kakih 350 otrok s svojimi nestrpnimi mamicami. Na odru je bilo zbrano razodišče, obtoječe iz tržaških umetnikov. Ko so zbirali najlepše otroke in od teh zopet še lepše, so bile nekatere matere zelo užaljene. Prišlo je do vpitja in razgrajanja. Včeraj so se razdelila darila nekaterim najlepšim otrokom. Seveda bodo matere neobdarovanih otrok tudi nadalje prepričane, da so njihovi srčki vendarle najlepši, četudi niso dobili nagrade za lepoto.

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Čevljarne:

„Združeni čevljarji“
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice št. 14.

Gostilne, restavracije:

Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnijske ulice št. 6.

Galanterijsko blago:

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12.

Knjigarne:

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Prešernova ulica št. 7.

Ivan Vrečko

trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta št. 31.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čizmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek

„pri Mariji pomagaj“,
Resljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy

Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Manufakturno blago:

Janko Češnik

„pri Češniku“
trgovina s manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevc

modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman

trgovina s suknem in blagom,
Stritarjeve (Spitalske) ulice.

J. Lozar

manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.

Manufakturna trgovina
„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.

A. & E. Skaberne

trgovina s manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10.

Franc Ksav. Souvan

manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan

manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistrata.

Franc Souvan, sin

manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.

Franc Souvan, sin

manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg št. 23.

Feliks Urbanc

manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Feliks Urbanc

trgovina s manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Matej Orehek

trgovina s mešan. blagom,
zaloga modernih oblik,
Kolodvorske ulice št. 26.

Josipina Podkrajšek

modna trgovina,
Jurčičev trg.

E. Skušek

modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19.

A. Šinkovic dediči

modna trgovina,
Mestni trg št. 19.

Katinka Widmayer

trgovina s vsakovrstnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solncu“ na vodo.

Peki:

Avzug Jenko
pekovski mojster,
Marija Terezija cesta št. 7.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta št. 22.

Anton Šarc

velika zaloga platna, šifona, namiznega perila,
brisačk, žepnih rut, švicarskega vezanja itd.
Sv. Petra cesta št. 8.

Anton Šarc

lastna živalnica s elektr. obratom, izdelovanje
raznega perila za dame, gospode in otroke.
Opremo za neveste. Sv. Petra cesta št. 8.

Posojilnice:

Kmetiska posojilnica

Ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta št. 17.

Obrtno pomožno društvo

r. z. z. o. z. Judovske ulice,
sprejema hranilne vloge in daje posojila.

Slaščičarne:

Rudolf Bischof

slaščičarna,
Židovske ulice št. 8.

Jakob Zalaznik

slaščičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Špecerijsko blago:

Josip Boltar

trgovina s mešan. blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Štefan Mencinger

trgovina s špecerijskim, delikatesnim
in mešan. blagom,
Martinova cesta št. 18.

T. Mencinger

trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Urarji in zlatarji:

Milko Krapeš

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3

Usnje:

Fran Mally

trgovina z usnjem
Resljeva cesta št. 2.

Josip Seunig

zaloga vsakovrstnega usnja in čevljarških
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:

Toni Jager

trgovina ročnih del
Židovske ulice št. 5.

F. Meršol

trgovina s drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predtiskarija.
Mestni trg št. 18.

Vrtnarji:

Anton Bajec

ovetlični salon pod Trančo,
vrtarji Karlovska cesta št. 2.

Zastopstva:

Jakob Bončar

zastopnik in zaloga valjčnega mlina
Vinko Majdiča v Kranju,
Vegove ulice št. 6.

Jakob Bončar

zastopnik in zaloga valjčnega mlina
Petar Majdiča v Jaršah,
Vegove ulice št. 6.

Železninske trgovine:

Valentin Golob

trgovina s železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg št. 10.

Ključavničarji:

Jos. Rebek

ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Slikarji:

Filip Pristou

slikar špeciálno le za napise in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan N. Adamič

prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg

sokolske potrebščine, izdelovanje in vezenje
zastav, kakor vsakovrstne druge vezenine itd.

M. Franzl

mehanično pletenje na stroj,
Privoz št. 10.

Brata Hlavka

izdelovatelj kirurških in otropičinskih
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurásek

uglaševalec glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a.l.

Fran Kollmann

zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj

nasl. Karel Meglič
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Mally & dr.

parna opekarna
Resljeva cesta št. 2.

Fr. Ševčik

puškar in trgovec z orožjem,
Židovske ulice št. 8.

Josip Škerlj

spedijsko podjetje
Dunajska cesta št. 29.

Jos. Škerlj

prevoz pohištva,
Dunajska cesta št. 29.

Josip Vidmar

zaloga dežnikov in solčnikov
Pred škofijo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Fr. Parkelj

plakater, reklamno podjetje in snajenje sta-
novanj in okenj.
Šelenburgova ulica št. 6.

Prva jugoslovanska tvernica drož

Josip Košmerl

Ljubljana, priporoča svoje izborne drože
(kvas).

Naprodaj je v kraju blizu premogo-
kopa in železniške postaje, lepo

posestvo

in sicer: lepa nova hiša s prodajal-
nico in gostilno, novim keglščem,
drvarnico in vsem drugim gospo-
darskim poslopjem. 3748

Dopisi se prosijo pod „št. 100“
na uprav. »Slov. Naroda«.

Trgovski pomočnik

(dober prodajalec) in

učenec

se sprejmeta v trgovino z mešan. blagom
in deželnimi pridelki pri Fri-
deriku Škušku v Metliki. 3754

Vinski zakon

ki ga mora imeti nabitega
vsak gostilničar, vsak vin-
ski trgovec in vsak vino-
... .. gradnik

sicer zapade strogi kazni

... .. se dobiva v

Narodni knjigarni

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7

po 70 vin. s poštn. 80 vin.

E. Kristan
oblastv. koncesionirana
potovalna pisarna
za 246
Ameriko

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 41.

Liebigov mesni izvleček

izboljša juhe, omake, zelenjavo i.t.d.

OXO-buljon

tekoča, takoj pitna.

1 1/2 do 2 čajne žličice na eno skodelico vroče vode.

Osrednjo kurjavo in prezračevanje

vseh sestavov postavlja

Češki specialni zavod: strojna tvornica

Jan Štětka

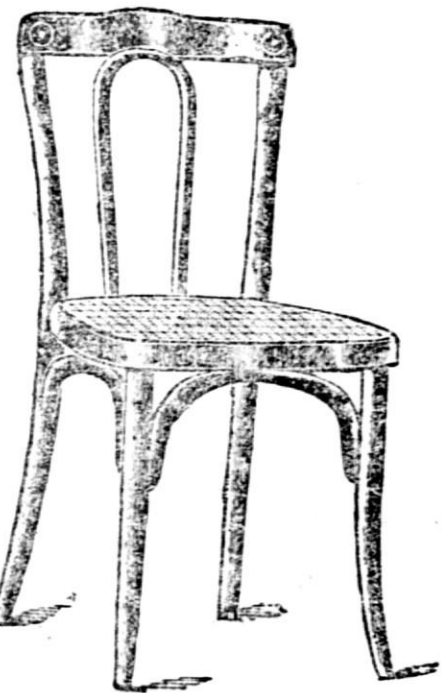
Praga-Kralj. Vinohrady, Fričova ulice št. 592.

Posebnost: stavbe železnih rastlinjakov in njih opremljenje s toplo vodo.

Čista kurjava s štedilniki za stanovanja z 2, 4 ali 6 sobami.

Železne konstrukcije streh, mostov itd.

3281

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da izdelujem v svoji novi, največji in po najmodernejšem sistemu urejeni tovarni na Kranjskem za upoginjeno pohištvo in deščice (parket)

Stole

različne vrste od priprostega do najfinejšega izdelka, naslonjače, gugalnike, pisalne fotelje, obešalnike, mize vsake velikosti, vrtno stole, stole za glasovir itd.

Imam vedno veliko zalogo bukovi in hrastovih na par prepariranih deščic (parket po najnižjih cenah).

Na zahtevo pošljem svoj ilustrirani cenik za stonj in franko.

Ivan Bahovec,

tovarnar na Duplici p. Kamnik.

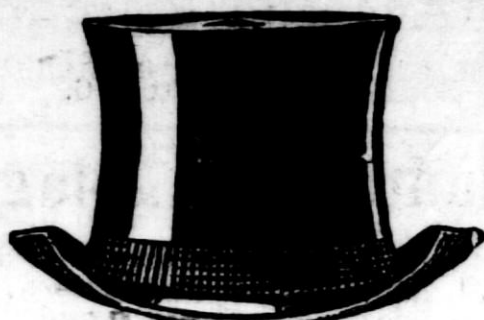
3099

Slovenska trdnja
AVGUST REPIČ

sodar v Ljubljani 40
Naleziška ulica št. 15 (v Trnovu)
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priloga

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovejša fasone

po najnižji ceni.

Popravila in preoblike točno in cen.

Popravila in preoblike točno in cen.

Najcenejša

solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

Jos. Vidmar

Ljubljana

Fred školiho 19, Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in za neslajno potovati naj se obrnejo na **Simona Kinetetka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno

Gospodarsko in vinarsko društvo pri Sv. Križu pri Trstu
otvori s 15. oktobrom 1909

zalogo sladkega prosekarja in črnega berzamina
v Spod. Šiški pri Ljubljani
pri g. Janezu Jenko št. 30.

Kakovost vin bo letos izborna. Gene zmerne.

Naročila se sprejemajo že sedaj.

3591

3697

Opravitnika št. A I. 637/9-21

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani oddelek I. naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 20. avgusta 1909 umrlega g. Ivana Rozman, prelata v Ljubljani ne zapustivšega nobene poslednje navedbe, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne 18. oktobra 1909 dopoldne ob 9. uri, ali pa naj do tega časa vložijo pismo svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljnj pravice, razen v kolikor jim pristojna kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I.

dne 28. septembra 1909.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava

860

Puchova kolesa

Puch-'Special' K 150

„Curier“-kolo K 115

Najboljše pnevmatike Reithofferjeve

Najboljši šivalni stroji od 66 K naprej.

Za prekuovalce ista cena, kakor v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Ženica, zakaj se smehljaš?

Zaradi lepote in nizke cene blaga, ki sem ga danes dobila in ki me je tako presenetilo!

Naj zato nihče, ki hoče biti dobro postrežen, ne zamudi, naročiti za poizkušnjo 6 rjuh najboljše kakovosti, beljenih, brez šiva, 150/200 cm velikosti za K 13-50. Kos rumburškega platna 74 cm širokosti, 20 metr. dolgoti K 10—; kos prima šifona 82 cm šir., 20 met. dolg K 12—; garnitura in sicer 2 komada za posteljo in 1 komad za mizo samo 11 K. Ugoden nakup ostankov, najfineje sortiranih, 25 metr. K 20—. Vzorci za ostanke se ne razpošiljajo.

Vzorci za barvne, vse platnine in pavolnine gratis in franko od tkalnice

Bratje Krejcar, Dobruška 9181, Češko.

3276

Koliko veselje in kakšen ponos obhaja gospodinja, kadar pogleda svojo svetlo, okusno čisto kuhinjo. In kako hitro je vse osnaženo, perilo in vsa hiša. Čar udobnosti in veselje vlada po Vašem domu. S

Schichtovim

3685

milom

— to lahke dosežeta. —

F. K. Kaiser puškar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

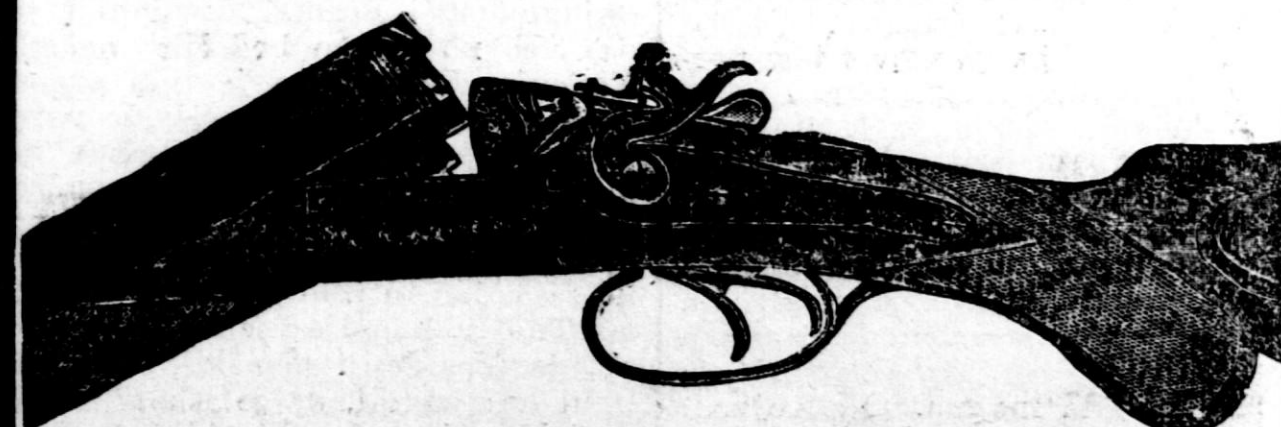
pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi umetelni ogenj

po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov, biciklov točno in solidno.

Cenovniki zastoj in poštnine prosti.

Ljubljana

Fr. Ševčik

Židovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

13

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, avstrijskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trecove in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosti.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.

Ustanovljena leta 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.
2169
avstrijskih
državnih
uradnikov.

Alojzij Večaj v Ljubljani,

Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradam št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najprejznih in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najprejznih **prstenih peči** različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotske, secesion itd., kakor tudi **štedilnike** in **kraške peči** lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

A. KUNST

Ljubljana

Židovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na zalogi. Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli v zvezi poslati.

40

2728 **Družbe**
sv. Cirila in Metoda
za Istro.

Izvrstno sredstvo
proti vsakemu
kašlju in katarju.

PRSNI BONBONI

Zavitok 20 vinarjev.

Dobi se povsod.

Glavna zaloga: PAVEL BAAR, Varaždin, Hrvaško.

Edina zaloga
izvirnih
ameriških
čevljev.

Avstr.-ameriška
zaloga čevljev
v Ljubljani
poleg kavarne
„pri Slonu“.
Pazite natančno na firmo.

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovec z
zlatnine in srebrnine.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo
točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

V prid družbe sv. Cirila in Metoda!

Prva češka splošna deln. družba **na življenje**
za zavarovanje
v Pragi

Generalno zastopstvo za vse slov. dežele v Trstu, ul. Donizetti 5.

EDINA slovanska delniška družba za zavarovanje na življenje,
EDINA, katera kolekuje zavarovalne listine z narodnim kolekom,
EDINA, katera kolekuje svoje dopise z narodnim kolekom,
Zavaruje najceneje, najugodnejše na vse načine! **Svoji k svojim!**

Pojasnila dajejo vedno brezplačno okrajna zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.

3386 **Nadzornik v Ljubljani je**
gospod **GESTRIN IVAN**, Radeckyjeva cesta 16.

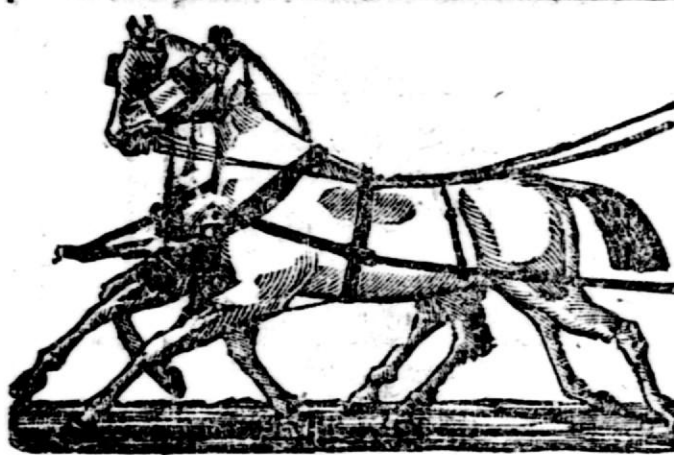
Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske
sobe. Preproge, zastirke, medroci na vzmeti,
šimnati medroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi **konjske opreme**

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-

ščine kakor tudi že obrabljene vozove

in konjske nprave.

Br. Hlavka Prešernova

ulica št. 5.

Atelje za ortopedične aparate in

bandaže.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Izdelovatelj kirurških medicins-

kih instrumentov in vseh potreb-

ščin za bolnike.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev

in trakov z napisi.

Zunanja naročila

se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic stedeča gasilna društva: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroska Bela, Hrušica, Zgornja Šiška, Dravljica, Spodnja Idrija, Predoslje, Sora, Stob, Trzin, Zabuška, Ravne, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valta vas, št. Peter na Dolenjskem.

R. A. SMEKAL

v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroke.

129 odlikovanj!

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.

priporoča svojo bogato zalogo

najmodernejših, najlinijših

kožuhovin,

klobukov

in čepic.

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-

joča popravila proti najnižji ceni.

Kupuje tudi vsakovrstne kože div-

jačine in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Erieland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starom Tišlerju“

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185.

Ustanovljena leta 1882.
Poštno hranilnice račun št. 328.405.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadr. domu v Ljubljani na Dunajski cesti 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa . K 71.417.344-75

upravnega premoženja . K 17.519.982-93

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 . K 17.102.911-27.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo

ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na monice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven

nedelj in praznikov.

Zehnična pisarna in stavbno podjetje 3505
Inž. dr. Jovo Simić, kom. društvo
 Donja Tuzla, Bosna
 izvršuje načrte, statične proračune in stroškov-
 nike ter prevzema vsa v arhitektovske, stav-
 binske, inženirske in zemljemerske stroko
 spadajoča dela
 vse proti primernim cenam in po najnovejših znanstvenih in strokovnih načelih.

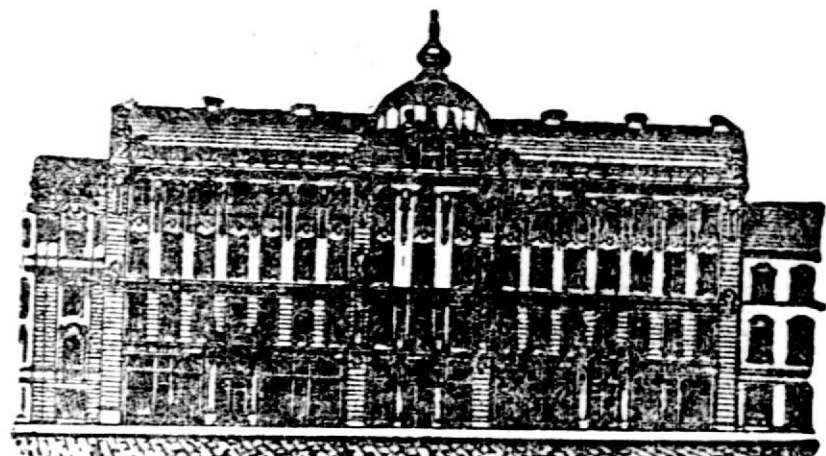
Julija Štor
 v Prešernovih ulicah št. 5.
 Največja zaloga moških, damskih in otroških
 čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih
 goissserskih gorskih čevljev.
 Elegantna in
 jako skrbna
 izvršitev po
 vseh cenah.
 2178

Najbolj varno naložen denar
 je v slovenski
Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog: nad 36 milijonov K.	Rezervni sklad: nad 1 milijon kron.
---	--

156-20

Za varnost denarja jamči in je porok poleg rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje **takoj.**

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuna.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica ljubljanska izdaja lične

domače hranilnike

proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov vpeljala je ta slovenska hranilnica tudi

Kreditno društvo.

Hranilnica se nahaja v lastni palači

v Prešernovi, prej Slonovi (Elefantovi) ulici št. 3.

Odlikovan z zlato kolajno v Pa-
 rizu 1904 in z zlato kolajno in
 križcem v Londonu leta 1895

Anton Presker
 krojač 40
 Ljubljana, Sv. Petra c. 16
 priporoča svojo
 veliko zalogo gotovih oblek
 za gospode in dečke, jopice
 in plaščev za gospe, nepre-
 močljivih havelokov itd. itd.
 Obleke po meri se po najnovejših vzor-
 cih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. Čadež
 v Ljubljani
 Mestni trg št. 14
 poleg Urbančeve manuf. trgovine
 priporoča
klobuke
 čepice, razno moško perilo,
 kravate, ovratnike itd. itd.
 Blago imam solidno, cene
 zmerne. Postrežem točno.

**Pekarija,
 slaščičarna
 in kavarna**
Jak. Zalaznik
 Stari trg št. 21.
 Filiale:
 Glavni trg št. 6,
 Sv. Petra cesta št. 26.

Največji izbor
 Najnižje cene
 Preobleke. Popravila.
L. Mikuš
 tovarna dežnikov
 Ljubljana, Mestni trg.

Podjetje betonskih stavb
Bratje Seravalli & Pontello
 Slomškove ulice št. 19, Ljubljana.
Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.
 Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic,
 postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodometov,
 korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in
 desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.
 Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja.
 Jamstvo. Zastopnik svodov patent „Thruil“.
 4518

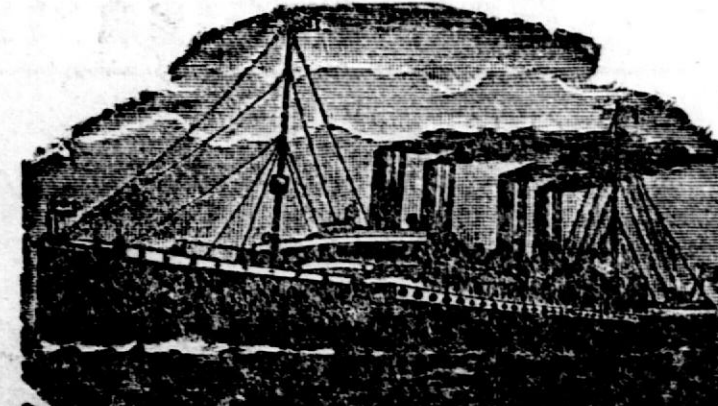
Ustanovljeno leta 1842.
Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
Brata EBERL
 Ljubljana 343
 črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohišvena pleskarja,
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. **Delavnica:** Igriška ulica št. 6.
 nasproti hotela „Union“.

Izvolite pisati po vzorce!
V. J. Havliček in brat v Poděbradech
 (Kralj. Češko.)
 — Izvozna hiša modnega in manufakturnega blaga. —
 Priporočamo v izvršnih kakovostih:
Modne blagove — sukna
 Jesen 1909—1910 Zima
Bärhate. Flanelle. Opreme za neveste
 Vzorec franko.
 1 zavoj 40 m pralnih ostankov
 okusno odbranih 18 K franko po
 povzetju. Od teh se vzorci
 ne pošiljajo.
 776
 Najboljši nakup!

Edina izborna nakupna prilika za manufakturniste
 in krošnjarje ob direktnem dobavljanju iz tkalnice.
Razpošilja se tudi zasebnikom!
 40 metrov ostankov lepo sortiranih 13 K 90 h; 40 metrov veleprima
 po želji sortiranih 15 kron.
 Barhent za obleke lepih vzorcev, za Kanafas žive barve, za posteljne pre-
 obleke, bluze in spodnja krila. Okford za moške srajce, izvrstna trpežna
 Flanela nežni vzorci, za srajce in bluze. kakovost.
 Delain z borduro, za obleke in bluze. Krizet barvast za spodnja krila, tkan iz
 Angleški cofir 80 cm širok za barvaste srajce, prsnike in damske bluze. debelega blaga.
 Modrotisk za kuhinjske predpasnike in Dolgost ostankov od 3 do 10 metrov.
 domače obleke.
 Zajamčeno brezhibne in stanovitne kakovosti, zajamčeno popolnoma pralno.
Brez rizika! Znesek se takoj vrne ako blago ne ugaja in se po-
 šiljatev lahko nefrankovano pošlje nazaj.
 Čez 1000 priznanih pisem od 1. januarja naprej.
 40 metrov najfinejšega beljenega rumburskega platna za najfinejšo telesno in
 posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo K 17-90.
 Že popolnoma zarobljene rube brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, tkane iz
 najboljših platnenih niti, nepokončljiva kakovost, zajamčeno platno, kos 2-40 K.
 Vzeti se mora najmanj 6 kosov. — Razpošiljanje po povzetju.
Tkalnica R. Horner, Nachod, Češko.
 3385 Ob naročitvi 2 zavojev franko.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
 iz 3267
Bremna
 v
New York
 s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
 WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.
Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni. **Pozor! Bertell**
 Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
 parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
 v Ljubljani edino le pri
EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35
 nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tislerju“.
 Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa
 pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. —
 Postrežba poštena, rečna in solidna.
 Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
 Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
 ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna
 enkrat mesečno.
 Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor
 Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Puške:

Lancaster od . . K 28—
 Flaubert 3-50
 Pistole 2—
 Samokrosi 5—
 naprej. Poprave cen. Ilustrovan cenovnik
 franko. **F. Dušek, Opatovo 76**
 ob državni železnici, Češka. 1501

Parotovar za milo, surovi margarin,
 kristalno sodo in stearinske sveče.

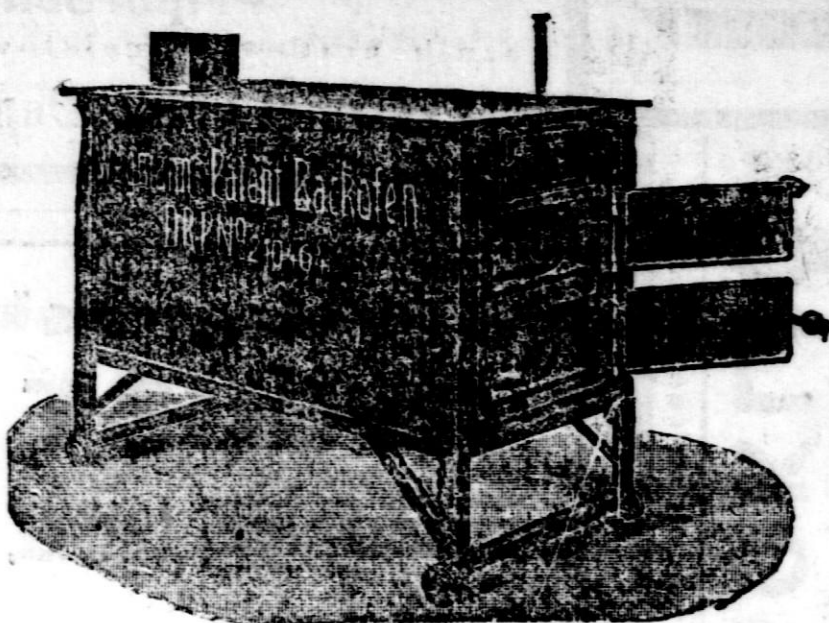
IGNAC FOCK v Kranju

Priporočila:

235
 milo v prid družbi sv. Cirila in Metoda z znamko: 20. IX. 1908 in blagovestnikov
 nadalje vse druge vrste mila, kristalne sode, stearinske sveče znamki „Elektra“ in „Solnoe“,
 teletinske mlie ter vse druge pralne snovi.
 Čast in ponos vsake gospodinjke zahteva, da rabi odalej le Ciril-Metod. mlie z gorenjo znamko.

LOKOMOBILE.

Specialna tvernica za lokomobile, delavnica za stroje
H. FISCHER, Dunaj X., Gudrunstrasse št. 140
 ponuja navedene stroje od 4—125 HP, rabljene pa v brezhibnem stanju, popolnoma zmožne za obrat ter firma
 za vse sestavine lokomobil, jih ki proda ona, najobsejšeje jamči eno leto. — Vsak objekt se sastoj
 montira in spravi v obrat. Ugodni plačilni pogoji, prve vrste referenec. 3088
Lokomobile na posodo.

Usak kmetovalec naj bi se seznanil z Wegmannovimi patent. krušnimi pečmi

V tej peči se ob prihranitvi drva in prostora za 50
 do 80% peče izborni kruh kakor tudi vsako drugo pecivo.
 Lahko se tudi suši sadje in sočivje, pa tudi meso se da
 prekrasno speči. Te patentne krušne peči se izdelu-
 jejo v velikosti za 4 hlebe po K 100 do 40 hlebov in
 se pripravno dajo postaviti v kuhinji, na hodniku, kolar-
 nici itd.

Vsaka peč se da za 6 tednov na polizkušnjo.
 Kataloge pošlje brezplačno poleg vsakega željenega
 pojasnila (Dopisnica zadostuje) **Fr. Kalmus & F. P. Vidic**
 & Komp. v Ljubljani. 3097

Stampilije

vseh vrst za urade,
 društva, trgovce itd.

Anton Černe
 graver in izdelovatelj
 kavitiranih stampilij
 Ljubljana, Sv. Petra 6.
 Ceniki franko.

H. Suttner

Ljubljana, Mestni trg 3666
 razpošilja

ure, zlatino in srebrnino

na vse kraje sveta. Obr-
 nite se zanesljivo na
 domačo slov. trdiko!

Veliki novi
 cenik zastonj!

novosti!

Ploščnata, tenka, prava
 nikelnasta Anker-Ros-

kopi ura na 6 kamnov, pokrovi osta-
 nejo vedno beli, prav na-
 tančno 36 ur idola. — K 4-50.

Srebrne ure od 6 kron naprej.
 Večletno jamstvo. — Ako blago ne ugaja, se
 denar vrne.

Sokolske verižnice s slov. trakevi
 nikelnasta K 1-20, srebrna K 5.—.

Dragocena knjiga

popolnoma zastonj,

zraven pa
 se
 franko

v zaprti
 kuverti
 dobi vsak,
 kdor se

obrne na nas, in
 žrtvujemo to sa-
 mo zato, da tr-
 peče človeštvo

opozorimo na
 blagodejni uč-
 nek električnega
 zdravlilnega po-
 stopanja.

Več bolnikov
 se ne ve, da se proti splošni živčni
 slabosti, revmatizmu, nevralgijam
 t. j. bolečinam, živčnim motenjem preba-
 ve, pomankanju spanja, glavobolu,
 oslabeleostim vseh vrst, in mnogim
 ženskim boleznem galvaniski trajnos bki
 tok rabi z najboljšim uspehom.

Knjiga, ki jo vsakemu
 gratis in franko

pošljemo pod zaprto kuvertu in brez
 vsake obveze, ni cenovnik, nego znan-
 stvena razprava pisana v lahko razumlji-
 vem, poljudnem jeziku; pristopna je torej
 vsakomur. 3762

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj, I., Schwangasse 1, Mezzanin,
 Att. 1 & 2.

9. IX. 1909.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na

Elektro-terapevtsko ordinacijo
 na Dunaju, I., Schwangasse
 1, Mezzanin Att. 1 & 2.

Prosim pošljite mi knjigo:

„Razprava o moderni elek-
 tro-terapiji“

gratis in franko pod zaprto ku-
 verto,

Ime: _____

Naslov: _____

Zahvala.

S tem naznanjamo, da smo s 1. okto-
 brom oddali svojo znano

trgovino na Poljanski cesti

gosp. Augustu Pustu ter se častitim od-
 jemalcem tem potom zahvalujemo za dose-
 danjo naklonjenost ter jih prosimo, da jo
 ohranijo tudi našemu nasledniku.

S spoštovanjem

F. Grošeljovi dediči.

Priporočilo.

Podpisani vljudno naznanjam, da sem
 prevzel od Grošeljovih dedičev znano

trgovino na Poljanski cesti

s 1. oktobrom ter prosim za nadaljno na-
 klonjenost častitih dosedanjih ter novih od-
 jemalcev in zagotavljam solidno in točno
 postrežbo. 3782

Z odličnim spoštovanjem

Av gust Pust.

AGRO - MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z. o. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica šte. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt,
 kakor poljedelske in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro,
 soliter, kalijevo sol itd.), modro galica, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste
 semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd. 3760

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenjskih, istr-
 skih, dalmatinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene
 jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako
 dobro in hitro postreže.

Sesalka za vino

se kupi takoj.
 Ponudbe pod „Sesalka“ na uprav.
 »Slov. Naroda«. 3726

Stock

Cognac
 Medicinal

Pristni vinski destilat
 v uradno plombiranih
 steklenicah.

Camis & Stock
 Barkovlje.

Edina parna žgálnica
 konjaka pod državno
 kontrolo. 3819

Pristni kranjski
 lanenooljnati firnež

Oljate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
 kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Šaki

pristni angleški za vozove,
 za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznane in strokovno
 preizkušene najboljši.

Karbolinej prve
 vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
 in za vsako obrt.

priporoča

Adolf Hauptmann
 v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
 oljnatih barv, firnežev, lakov
 in steklarakoga kleja.

Zahtevajte cenike!

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

zarezano strešno opeko prve in druge vrste,

z jamstvom za njo trpečnost skleni 5 let

iz lastne nove moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani

in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči

pri J. KNEZU v Ljubljani.

Izdelovatelj vozov
Frane Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbna dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire. Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z veselo spoštovanjem 1478
IGNACIJ ČAMERNIK kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulica šte. 26.

Ravnokar izšle nove
dvostranske slovenske plošče!
Cena 4—krona in po 2 K 50 vin.
2832 Velika zaloga

gramofonov

od 25 kron naprej.
Dobi se tudi na mesečne obroke.
Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike gramofonov in raznih plošč.

Fr. P. Zajec
urar in optik
Ljubljana, Stari trg št. 26.

1591 Krasne

klobuke za dame

po znano najnižjih cenah, priporoča

modni salon A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari trg 21.

Klobuke sprejemam v popravilo. Zunanja naročila izvršujem točno.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Slovenski elektrotehnik
Fr. Sax
Ljubljana, Gradisce 17.

Uvaja vsakojake elektronske naprave, kot svetila, telefon, električne klopne, za blagajne in navodna vrata, preskuševanje strojev, nasvete za njih popravilo, osiroma oskrbi popravilo in novouredb.

Izven Ljubljane se priporoča za uveljavljanje jako točnih
elekt. naprav za luč in moč.

Na razpolago dobro in zanesljivo blago.
Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten. 2795—10

352

Klobuke in čepice

v najnovejših fazonah in v veliki izbiri priporoča

IVAN SOKLIČ.

Pod Tranco št. 2. Postaja električne železnice.

Svoji k svojim!

Velika zaloga
juvelov, zlatnine, srebrnine
različnih ur in očal. 351

Blago prve vrste.
Solidna postrežba. Cene najnižje.

Lastna delavnica
za popravila in nova dela.

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami
ter zaprisoženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfjeve ulice 3.

Ustanovljeno 1882 Telefon 548
Rudolf Geburth, Dunaj
c. in kr. dvorni strojnik
VII. Kaiserstrasse 71, na oglu Burggasse.
Največja in najbogatejša zaloga vseh vrst
posebno najfineje v vseh barvah v ognju
emajlirane peči z nikljasto montažo.

kurilnih peči

Regulirne polnilne peči od 15 kron naprej. Trajnostne peči za kurjenje s premogom. Štedilna, kuhinjska in strojna ognjišča vseh velikosti. Peči z železnimi pečnicami za kurjenje dveh ali treh sob. — Plinove peči in plinovi kamini.
Katalogi gratis in franko. 3252

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2944
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

365—38

Fotografski umetni zavod

AVGUST BERTHOLD

Ljubljana, Sodnijske ulice 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: reproduciranje, povečevanje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

.. .. Vsa dela se izvršujejo točno in v največji množini.

Le enkrat

— izvolite si ogledati veliko izbiro v največji —
narodni konfekciji

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana. Stari trg št. 28. Ljubljana.
Posebno krasno 3927

BLUZE

domače halje, krila predpasnike, otročje oblečke in krstne oprave.
Najboljše perilo in vse modne predmete za gospode in gospe.
Po pošti natanko po naročilu. Cene radi majhne režije najnižje.

Delniški kapital: 120,000.000 kron. Rezervni zaklad: 65,000.000 kron.

Po družnica c. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda

za trgovino in obrt
v Ljubljani, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejema vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti hranilnim knjižicam;
izdaja obrestujoče se blagajniške liste;
dovoljuje posejila na tekoči račun, dalje stavbna posejila, hipotekna posejila, carinska posejila, davčna jamstvena posejila itd.
eskomptira menice in devize in preskrbuje njih inkaso,
izdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma na vse tuzemake in inozemska tržišča,
kupi in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna pisma, dolnice in sročke in daje vestna navodila za nalaganje kapitala.

priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kaviče, službene kaviče in vadije za udeležbo pri dražbah.
sprejema v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih upravo in razvidnost, oddaja proti ognju in vsemu sigurno sameshrambo (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precioze v hranitev, zavaruje sročke in izkrebajoče efekte proti izkrebni izgubi in oskrbuje brezplačno pregledovanje vseh šrebanju podvrženih papirjev,
plačuje kupone, izkrebane papirje in valute pri svoji blagajni,
daje predjume na blago, na vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemsko borzo,
priskrbi za svoje naročnike trgovalne informacije v tu- in inozemstvu itd. itd.

Centrala na Dunaju.
Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari, Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Pulj, Praga, Liberce, Toplice na Češkem, Trst, Opava, Warnsdorf.